

The Project Gutenberg eBook of C. M. Bellmanin Lauluja ja Loiluja, by Carl Michael Bellman

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: C. M. Bellmanin Lauluja ja Loiluja

Author: Carl Michael Bellman

Translator: C. A. Gottlund

Release date: November 2, 2014 [EBook #47267]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK C. M. BELLMANIN LAULUJA JA LOILUJA ***

Produced by Jari Koivisto and Tapio Riikonen

C. M. BELLMANIN LAULUJA JA LOILUJA

Käytetty Suomeksi ja Suomen moahanki sovitettuna

C. A. Gottlundilta

Helsingissä, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainossa, 1863.

Imprimatur: L. Heimbürger.

SISÄLLYS:

Ensimmäinen vihko:

Esipuhek.

1. Vaimoista ja Viinasta.
2. Soitannon vaikuttamisesta.
3. Ilossaan, Heikkilässä.
4. Muovitsille. Yötä olvelassa oltuansak.
5. Äsköisestä tanssista, Ukkolassa.
6. Muovits soitteeloopi Jaakkolassa.
7. Muovits-poloisen päivittelemistä.
8. Ala-kylän tanssista.
9. Mähöisen tanssi.
10. Ylä-kylän tanssi.
11. Ulla Urpiainen tanssii Juusolassa.
12. Olvelassa.
13. Kapakkahan tultuansak.
14. Kaisasta.
15. Pullonsak nähtyänsä eli Puhek puttelistaan.
16. Viinan soarna. (Kirjoitettu ystävillensä Sortavalassa).
17. Juoma-laulu.
18. Juoppo-lallin juohotuksia, olvelassa.

Toinen vihko:

Bakkus-urojen vapasukullisuuteen kohoittamisesta.

19. Bakkuksen vapasukuiset.
20. Bakkus-urojen ens'kerran Tähti-niekoiksi koroittamisesta, ja miekkansak miehistymisestä.
21. Bakkus-urojen tois-kertana Tähti-niekoisi koroittaissa.
22. Tähti-niekkojen valallen käyttäminen, Joukunnon vietös-juhalla.
23. Bakkuksen Opetus- ja Rukous-kirja.
24. Ulla lähtöö veneh-matkalla Halikosta Helsinkiin.
25. Ulla lähtöö vesi-matkalla Veaporiin.
26. Kaisaniemessä. Kevään tultua.
27. Kaisaniemessä. Suurus-paloilla.
28. Töölöön, illan suussa, tultaissa.
29. Kortin-lyönti.
30. Juhannuksena.
31. Ulla Urpiaisen moninaiset elämän-vaiheet.
32. Ullan linnaan kuljettamisesta.
33. Pelottivat Pöllöistäkin.
34. Selkeänsäk soamisestaan.
35. Annikka.
36. Susanna.
37. Partalan ristiäisiin.

Kolmas vihko:

38. Pitoihin kuhtuminen. 39. Kolehmaisien kuolemasta. Peä pohmelossa. (Toisen jatkoksi.) 40. Tanssistapa tappeluhun. 41. Tanssiloista. 42. Hollimiehet. 43. Jaakon-päivänä olvelassa. 44. Jeä-hyväiset Tapiolan ruohistossa. 45. Pioista poislähtiessämme. 46. Vanha Jussi. 47. Ukot, olvelassa ollessaan. 48. Viinan juoja. 49. Juopuneen horaajamista telmätessään. 50. Hanno Haikarainen. Pahalaisellen kirjuttaessaan. 51. Juoppo-lallin valittaminen. 52. Kuollessani, ja olvelan rapuilla istuessani. 53. Kuolemaisillani. 54. Kalle Kaukoisellen vaimonsak hauvattaissaan. 55. Maineheita muista maista. 56. Ullan vesillen mäntyä, ja Kaisaniemehen tultuansak. 57. Ukko Noak.

ENSIMMÄINEN VIHKO

Näytteä kyllä kuin *Suomen Runotar* istuisi vielä tuppisuuna, aina siitä päivästä kuin ruvettiin ensin soaha Suomalaisia *vanhoja runoja* painetuiksi. Nyt on jo lähes 50 vuotta siitä päivästä kuin heitä ensikerran julistettiin, eikä ouk vielä koko tällä ajan-välillä yksikään ainoa kunnollinen Runoilia, kuuluisana kukkujana, Suomessa ilmestynyt — Herrasväestä liijaksikin. Mistähän se tulloon? Ja kuitenkin on runomisen henki aina vielä kielessämme pysyvä, ellei aina mielessämme. Se tuloo, uskoisimme, siitä — että tämä vanhanaikainen runoilemisen tapa on nyt jo meissä lakkauntumassa, kauvan tätä suomalaista kansoa jo palveltuansak; ja toinenki, nyky-aikaisen runoilemisen henkitär, vielä meissä synnyttämätäk; varsinki sen puolesta ettemme ouk ollut miehiä kielellämme käsittämään muihenkaan kansojen runollisuutta, liijoinki heijän parhaimpia Runojoitansak.

Tähän moamiehiämme kehoittaakseni, uskallan tässä julistaa näitä kokeitani soattaa suomeksikin Ruotsin kaikin kuuluisamman Runoilian laulelemia. Monta on siellä kyllä ollut mainiota Runonseppeä, niin vaimon- kuin miehenki-puolta, niinkuin *Lengren, Lidner, Leopold, Kellgren, Stagnelius, Atterbom, Tegnér, Franzén, Choraesus*, ja paihti heitä vielä monta muitaki, jotka kyllä ovat koittaneet jännittää kanteleitansak: ja joista jokainen on kyllä aikanansak ollut aika Runoniekka, ja tullut kansalaisiltansaki kaikin puolin kehoitetuksi ja ylistetyksi; voan kaikki on heijän kuitenkin täytyntyny uneuksiin jeähä, ennen kuin Bellman muistostamme murenee. Aika ei annak tällä kertoa hänestä enemmän puhua; ainoasti sitä, että hään lauleli mitä toiset oisi ehkä halvaksi kahtoneet, ja vielä ehkä kunniansak puolesta sopimattomaksi. Kuin toiset ottivat aineeksensak puhua mahtavammista asioista, herin vielä henkellisistä, niin Bellman lausui alhaisemman kansan seännöttömistä tavoista, ja heijän joutavaisista huvituksista — viina-kapakoissa ja tanssi-paikoissaan. Eikä hään siitä puhuk meillen tarioittamisen tavalla; hään antaa heijät itek puhua ja pauhata, juuva ja tapella, juuri silmiimme nähen; jostapa myös hän on omasta mietteistään, ja oatoksistaan, eipä paljon nävyk missään, eikä tunnetak; — ainoasti näitä hänen viina-sankaria ja juoppo-junkkaria. Niinpä Bellmanin tarkoitus ei ollutka sen suurempi kuin, pullonsak eäressä, huvittaa ja hauskuttaa tuttaviansak — puheillansak näitten pääkaupunkilaisten tavoista ja käytöksistä, alhaisemmasta kansan seävystä; joita hään sanoillansa, soitoillansa, ja vieläpä matkimisella ja muutostuttamisellansak, toimitti meillen niin luontevaisesti, kuin oisimme varsin ollut soapuvilla tätä kahtoamassa. Tämä onkiin näijen laulujen ainoa ansio. Mutta niin vähäinen ja mitätöin kuin se teistä ehkä näytteä, niin mainio, jalo, tavatoin, ja mahottoman kaunis se on kuitenkin tajollisuutensak puolesta.

Sanotaan kyllä: "peähän piikaa katsotaan, jalkoihin jaloa miestä," ja niinpä onkiin. Äijät älyt ei jokainen voik arvata, eikä ymmärryksellänsäk käsittää; sillä siihenki jo tarvitaan toista tointa, ja älyä. Ilmankos olen kuullut monen moittivanki hänen laulun-laitoksiansak, sanoen heissä löytyvän yllytyksiä juopumiseen, ja kehoituksia huikentelevaisuuteen ja irstanaisen elämisen-tapaan. Niin vähä tuntoo tuhma viisaan puhetta; sillä "siitä viisas virren otti, jost'ei tuhma tunnekaan".

Mikä sitten teki Bellmania muita kuuluisammaksi? mahtaa ehkä joku teistä kysyä. Se sen teki, ettei astunut toisten askelillen, eikä muihen jälkiä myöten. Teki itek omia polkujansak, astui uusilla uroilla, lauluillensak laski latuja. Sempä tähek häntä eläissään eivät miksikään arvanneet, vieläpä polkivat ja soimaisivat; ainoasti muutamat hänen tuttaviansak, ja ystäviänsäk, ymmärsivät häntä kunniaassa piteä. Vasta kuoltuansak, kuin olivat jo katoneet hänen kieli-lakkarinsak — silloin vasta toisetki silmänsäk avaisivat, nimensä kiitoksilla mainihtivat, pystyttivät hänellen kunnia-pylväitä (*ärestoder*); eikä löyvyk sitä miestä koko Ruotsinmoassa, joka ei ylpeileksen mokoman miehen heissä syntyneen. Niinpä se on käynyt ainaki moailmassa, ja niin se on vielä vastakin tapahtuvana, että joita yhtä-ikuisilta paljon mainitaan, ja hyvin ylistetään, niin heitä — ajan peästä ehkä, ei paljon arvatak miksikään; ja toas jotka heiltä poljetaan ja alennetaan, kosk'eivät ouk kaikissa (vielä joutavissaki) heijän mieltänsäk noutaneet, niin heitä ehkä mainitaan ja ylistetään kansalta vasta nousevalta. Tämä onki aivan luonnollinen tapa; sillä kuin toiset ovat kilvoin hakeneet oman aikansak kiitoksia, tullaksensak sillä kuuluisaksi, niin ovat toiset, tuosta huolimatak, enemmän tarkoittaneet jälkeen-tulevaisensak hyötyä ja etua, josta ovat teiltä arvonsakki ansaihtevia.

Aikomuksemme olisi tässä sentähen ei ainoastaan suomentoo *Bellmanin* parhaimpia ruotsin-kielisiä laulelmia[1] — eikä aina juurin sanasta sanaan, mutta kuitenkin säilyttämällä, ja tavoittamalla, Runottarensak henkellisyyttä, eli — niinkuin hään oisi, mejän mielestämme, ehkä itekki niitä synnyttänyt, jos oisi heitä suomeksi kirjoittanut; voan yrityksemme on tässä myöski ollut Suomenmoahan sovittamaan, ja koto-paikoillamme (varsinki näillä Heisinkin tienoilla) istuttamaan, ja kasvattamaan, tämän kuuluisan ja mainion ruohtalaisen Runoilian lauluja ja lausumia, jotta sillä saisimme heitä kokonansak omistetuiksi, niin että heitä tuskin ouvoiksi eneän tuntisitten, ettekä vieraiksi vielä sanoisi. Tähän tarpeisehen olemme ei ainoastaan perustaneet kaikki heissä tavattavat *paikka-nimet* — tähän mejän Suomenmoahan, mutta suomalaisiksi myöski muuttaneet kaikki näissä lauluissa mainitut *suku- ja ristimä-nimetki* (niin miesten kuin vaimojenki) jättäin ainoasti yhön, kummastakin — toinen miesi-puolisen, toinen vaimo-puolisen —muuttumatak (nimittäin *Muovita* ja

Ulla) ei muuksi, kuin merkiksi muka tästä heijän ruohtalaisesta syntyperästä. Eikä vielä sillä kyllä! Mitä Bellmanissa puhutaan monesta erinäisestä henkeestä, sen olemme toisinaan yhtyneet muka yhdessä; niin myös toisappäin; mitä hänessä yhestä mainitaan, niin senki olemme välisten sovittaneet, ja jakaneet, monellen erityisellen — vähä kullenk. Muutenki olemme asettaneet näitä Bellmanin lauluja varsin toiseen järjestykseen, kuin ovat ennen olleet, Laulujansak ja Loilujansak eroittamatak. Oatoksemme oli kyllä alustapäin — yhtäläisten, tahi aineensak puolesta samantapaisten laulujen yhtäällä — synnyttää heistä joitakuuta vissinäisiä laulu-lahkoja; voan koska pelkäisimme heijän sillä-tavoin, yksi-aineisuutensak suhteen, ehkä kyllästyttävän lukioitamme, niin toimitetaan heitä nyt muka sekaisin — erintapaisia rajoittamatak. Yksi-muotoisia ne ovat kuitenkin syntyjään.

Koska nyt Bellman kaikista ruohtalaisista Runoilioista toella luetaan, meijän arvataksemme, toisia monta sukkelammaksi ja iloisammaksi, niin älynsäk kuin taitonsakki puolesta — jonka vertaansak ei ole vielä nähty, ja tuskin ehkä vielä vastakaan on nähtävänä, koska ainoasti hänen, yksinään, on hyvä meitä naurattamaan ja hauskuttamaan — niin totta voaittaisiki miestä toista, hänen mokomatansak, muita muka muhkiampata, käsittämään ja kielellä vielä toisella kunnolla käyttämään hänen toimittamat laulunsak, kuin on miesi muka minussa, puolta pahassa pojassa. Voan kosk eivät muutkaan ouk tähän kyenneet, niin enkös mä tuohonki toki uskaltaisi ruveta? Onhan niitä jo ennenki yrittänyt, kokenut jo kovempiakin.[2]

Mutta kysymys on tässä, ensinnik: "outkoha Suomenkieli jo siihen kuntoon meiltä harjoitettu, ja niin paljon jo viljelty tievöllisissä niinkuin tajollisissaki aiheissa, jotta on hyvä muka käsittämään, ja omalla puheellansakki jo toimittamaan mieli-aloja tämän miehen?" Ja vielä toiseksi: "löytyykö meijän moassa jo niin monta suomenkielen ystävätä, jotta ovat miehiä muka ei ainoastaan oikeen ymmärtämään hänen juohotuksiansak, mutta myöski kannattamaan heijän paino-kustannuksiansa?"

Tämän koitteeksi olen uskaltanut, julistamisella näitä aikeitani — tähän työhön ruvetakseni; huomatakseni — onko aika siihen jo sopiva? onko siihen mieli taipuvainen? Sillä jos suinkin voan näitä suomennoksiamme suosiolla ja lempeyellä vastaan otetaan, eli jos heitä ees mielellä kuunleskeletten, niin olkoon se to'istukseksi jotta vielä toisiaki heitä halajaisitten; jollon mielisimme ei ainoastaan jatkaa, ja lisätä näitä laulun-laitoksiamme, mutta soisimme myöski (jos voan varat, ja tilaisuus, myöten antaa) sopivaisilla puussa kuurmatuilla kuvilla kaunistella heitä elikä — silmissänne nähen. Eikä vielä sillä kyllä! Tahtoisimmepa vielä, jos ei ennen niin toki kirjan lopulla, liitteä tähän Bellmanin omaa *kuva-muotoansak*, ynnä hänen Djurgårdin tapiolassa pystytettyä muisto-pylveänsäk, ja siihen vielä, paihti kopion käsi-kirjoituksestaan, kerroitella lyhykkäisyessä hänen *elämän-laitansak*, niin hyvin kuin näitten toistenki tässä laulettuihen juoppo-sankarien ja viina-veikkoisten monennaisia *elämän-vaiheita*. Sillä välillä olemme laulujen ala-liitetyillä muistutuksillamme koenneet, kielen niinkuin asianki puolesta, valaista minkä mitäni voan sopii, paikkoja teillen tuntemattomia, sanojaki ehkä selittämättömiä.

Voan toas toisappäin, jos etten mielistyk näihin laitoksihimme, niin silloin emme myöskään enään tahok heihin puuttua, voan taukoamme tykkänään pois koko näistä tuumistamme, ja herkiämme järkiään pois näitä enemmän teillen toimittamasta, koska ett'en kuitenkaan heihin tyyvyk, ettenkä miellyk. Onhan tuo kuitenkin niin paljon, jotta ovat olleet teillen tarjoiksi; ehkei niitä toistek enään tarjotakkaan. Niinpä sanotaanki: "jok'ei otak tarjottaissa, hänen ei soak tarvittaissa."

Kuitenkin uskoisimme — vaikka Bellman kyllä oli niiden aikojen kasvattamia lapsia, jollon enempi arveltiin tätä maailmallisuutta kuin henkellisyyttä (josta myös moni teistä ehkä luuloo hänen laulujansak, varsinki nykyisinä aikoina, olevan meillen sopimattomia) — jotta tämä meijänki aika oisi sovelias, ja mahdollinen, omistamaan näitä hänen synnyttämiänsäk, niinkuin muitaki jalollisia mielen vehkeitä, liijotenki koska kuvailoovat sentapaista elämätä, luonnollisella ja varsin eläväisellä valollansak, jota oisi meiltä vältettävänä ja kavahtettavana.

Sillä jos ensin mielemme tarkoitamme — tämän raa'an ja harjoittamattoman kansan puoleen, niin näyttäiksen tämä aika meistä olevan tähän varsinki soveltuvainen, senki puolesta, että koska ahkeroitamme soahaksemme tätä viinanjuontia kansastamme varsin pois-kavottaneeksi, ja järkiään hänestä hävittäneeksi, niin eipä se synnyk siittenkään — ilman jotakuta toista, parempata, hänellen kostoksi tarjotamatak. Sillä kuin kielletään häneltä pois tätä soastallista, moallista, nautintoa, niin antakaatte hänellen toki ees, sen siassa, jotakuta toista parempata, ja henkellisempätä, huvitusta; jota tavataan laulujen, ja soittojen, suloisessa ajan-viettämisessä; sillä jotaik nautinnosta (niin henkellistä kuin moallistakin) tarvihtoo ihminen — iloitellaksensak, alhaisemmissaki kansan seävyissä. Ja koska nyt nämät laulutki värein kuvailevat *juomaria, juopuneita, juopumista ja juominkiaki*,[3] ynnä heissä harjoitettua irstanaista, huikentelevaista ja kelvotointa elämän laitaa, niin sen parempata neuvoa (meijän luullaksemme) tuskin tarvitakkaan, kuin jos julkisesti nauretaan ja lauletaan heijän kevytmielisistä käytöksistänsä ja mielettömistä hullutuksistaan.[4] Ja jotta vielä paremmin tätä oivaltaisitten, olemme kunkiin laulun nojassa, aina ensin alakirjoitetuilla muistutuksillamme, tähän mielenne tarkoitaneet, luontonsak muka ilmoittamalla.

Muutenki koska nämät laulut ovat luonnostaanki hyvin iloisat, ja lystilliset — jo syntyänsäkki; ei ainoastaan sanojensak suhteen, mutta vielä monta ehkä suloisemmat, ihanammat ja mieluisimmat — kauniinsak soittonsak tahi laulantonsak puolesta, niin olemme kahtoneet tarpeelliseksi tähän sovittaa heijän soitantojaki, koska niillä voivat henkellisesti meitä mielyttää ja huvittaa — paljon parempi kuin juopuneiten joutavat lorut, ja tämä julma viinan-juonti, joka meitä väliin koittaa ja myrkyttää, sekä ruumiillisesti että henkellisesti. Vaikka kyllä kirjan hinta sillä nousee kahta kalliimmaksi, niinkuin arvonsakki, niin tiemmö tätä kuitenkin jotta ei oisik vailla mitään, eikä puuttuisi jostaik meijän puolestamme. Ja mitä toas hintaansak kuuluu, niin olemme kahtoneet soveliaaksi painattoo aina vähä kerrallaan, pienemmissä vihkoloissa, jotta tulisivatten sillä tavoin huokiammaksi teillen ostoaksenue.[5] Olemmeki jo ennen to'istaneet[6] jotta nämät sanat, (tahi laulut) ovat niin yhteen-juotetut heijän laulantohonsak (tahi soittoonsak) ettei heijät käyk mitenkään toinen toisestaan eroittaminen. Ne kuuluuvat yhteen kuin henki ja ruumis: otak heistä yksi pois — kumpi-tahansak — niin sull' on ainoasta paljas roato, tahi tähteet, jälellä. Voan ei sillä kyllä että heitä *lauletaan*,[7] heitä piteä lauluissaan myös *käytättämään* tahi muotostuttamaan, eli mukauntumaan (laitteleita) luontonsak mukaan; sillä meijän piteä ei ainoastaan korvillamme *kuulla*, mutta myös silmillämme *nähä* heijän menonsak, jos mielimme heitä ymmärteä.

Meillä on eläissämme — toen perästä sanottu — niin paljon, ja niin monenaista, huolta, surua ja murhetta (ja on meillä syytäki surua) joka teköö päivämme sumuiseksi ja haikiaksi, vaikka koko moailma on luotu riemuksi ja iloksemme; — itek olemme sen suruksi survanut, ja päiviämme surkutellut. Niin kahtokeepas lintuja noita laulavaisia, heiniä tuolla nousevaisia, tahi päiveä meillen paistavaista — kaikki riemastuuvat, ja riemuileevat. Niin — mitäs siitten joutavista nurisemme, ja mielessämme muikistumme? Silläpä meijän ei piek iloja paheksia, eikä kielteä toisiltammo luonnollisia huvituksia. Näistä ovat muita monta viattomat, kuin koska ystävämme joukossa istumme ja iloitlemme — ei liijan paljon juomisella, eikä syömisellä — ei tora-puheella eikä telmeämisellä, mutta kuitenkin jollon-kullon ehkä Jumalan-ruuan kohtuullisella nauttimisella, jota vielä laulut lauhtuttaa, leikki-sanat lepyttää. Ja jos jokuki sana joukossa tuntuisi teistä vähä ramakaksi, niin ei meijän piek siitä pahastua; [8] se meni kuin tulikin, korviamme sivuitten; sillä ei kaikkia karvaisia korvennetak, eikä kaikkiakaan puheita puntarihin pannak. Sillä jok'ei sallik leikki-sanojakaan kuullaksensak, suuttuu pilkka-puheisehen — hään mänköön toiseen tupaan, kussa ahkerasti aina itketään ja huokataan! Siellähän kyllä veljensä löytää, suru-suulla ja pahoilla mielin, vieläpä — tora-tapainen ja kuiva-puheinen.

Vielä toiseksi, jos herrasväestä puhutaan, ja meijän valaistetun kansan seävystä, niin uskoisin vielä suuremman syyn löytyväksi näitä lauluja julkaisemaan. Sillä jos mielimme eistytää suomenkielen hajoittamista vallasväenki kansan seävyyssä, niin eipä se synnyk milloinkaan paljailla joutavilla loruilla, ja jaarituksilla, eli tyhjillä suun-sanoilla, ell'ei meillä ouk tarjoittoo heille parempia (sekä tievöllisempia että taijollisempia) mielen-nouteita, tahi hauskeempia ajan-vietoksia. Luulisimme sentähän jotta somia ja soreita soittoja, sukkelia puheen-pulmia ja sanan-juohotoksia, voan liijaksikin kauniita kansallisia laulelmia, ja suloisia joukollisia runoilemia — paihti kuvallisia näytelmiä, kunnollisia kirjoittamia, ja muita semmoisia mieleemme huvittelemia — olevan siihen ehkä enin tarpeellisia ja vaikuttavaisia.

Vihtoin vielä ilmoitamme syytä, minkä puolesta tässä nouvatamme Savon suomea, ja käytämme tätä ennen meiltä jo harjoitettua kirjoitus-tapaa. Se, joka tästä tahtoo selvempätä tietoa, niin häntä osutamme *Otavan* 1:seen Osaan.[9] Eroitus puheessamme ei ouk suuri, ell'ei sitä voan suuremmaksi suurenetak; sillä ymmärrämme hyvin kyllä toinen toisiammo, jos voan ymmärteä tahomme.[10] Mutta sitä vastoin luulemme isoksi voitoksi olevan kieleemme puolesta, jos kaikkia hänen erinäisiä puheen-murteitansakki kirjallisesti käytetään, ja tievöllisesti viljellään. Tätä Savon ja Karjalan suomea vielä liijaksikin, koska heissä on vielä säilynyt moni tapa ja taipumus kieleemme käyttämisessä, mitkä toiset ovat jo aikojaan heittäneet; ja josta ovat muita murteita ei ainoastaan rikkaimpia, mutta myöski, runollisuutensak suhteen, kauniimpia, ja monta sointuvaisempia. Paihti tätäki, niinkuin koko kansa tykkänänsäk keäntyisi mitättömäksi, tahi perin pois-katoisi, ellei hänessä löytyisi tätä ihmisten erinäisyyttä, niin vaipuisi myös kielestämme koko hänen henkellinen vointumisensak, ett'ei hänessä löyvyk tätä murteisten moninaisuutta; joka on haettavana, ja tavattavana, ei ainoastaan hoastaissa, suullisissa puheissa, mutta myöski kirjuttaissa, kirjallisessa kielessämme. Jos olisi teillä e.m. iso joukko lapsia, suuria ja pieniä, nuoria ja vanhoja — tekisiköhän mieli kenen kasvattamaan toisia, toisten tukahuttamisella? Niin eikös siitten kaikki suomalaiset sanat, niin luoteesta kuin lännestäki, etelässä niinkuin pohjoisessaki — kuuluk tähän yhteiseen kielehemme; mitäs siitten kirjoissa vihoa kannatten toisillen, kuin etten kuitenkaan suullisessa puheessa voik rajuttoo heitä seuroistanne.

Niinpä mänköön siis nyt nämätki laulut, kevään kerran jo tultua, ilmoja ihoamaan, kauniita kahtoamaan! — lentäköön ympäri moatamme, kaukaisempihin moan-kyliin, sekä Herrojen hovihin että talonpoikaisten tupihin — vanhoja naurattamaan, nuoria huvittamaan! Laulaavathan muutki linnut; kah! miksikäs en minäki laula? Lauloin nuorra oltuani, lauloin vanhaks' tultuani — kielellä tällä omalla, noillen nuorillen Runoillen, Savon-puolen sankarillen — laulujansak laskemahan, kieltänsäk kehoittamahan. Kohta en eneäk laula; laulatsoon siis toiset paremmat, virren-sepät viisahammat.

Vienmä virttäni viluhun, panen pahan pakkaisehen, jeähmäksi jo jeähtymähän, kiveksi koventumahan, johon ei puuttuisik puriat, eikä sopisi soimaajatkaan — ei ylitek, ei alatek, — eikä keskeltä ketään.

Helsinkissä 9:nä Huhtikuuta 1863.

N:o 1.[11]

Vaimoista ja Viinasta.

(Fredmans Sång, N:o 7).

"Kärlek och Bacchus helgas vår skål." etc.

Viinaa ja Vaimoja muistetaan myö
Nuoret, ja vanhatki, palveloo heijät;
Sy'ämme ainakin toisellen lyö,
Ja toinenki mielytteä meijät.
Neitoinen nuori — ja pullokin myös —
Huvittaa mieltä, ja himoittaa suuta...
Enkä mä ollakkaan tahtoisik muuta,
Kuin vaimoväin sankair, ja — viinassa mies.

N:o 2.[12]

Soitannon vaikuttamisesta.

(Fredmans Epistel, N:o 2.)

"Nå skrufva fiolen, hej spelman skynda dej!" etc.

No, missäs on viuluis?
Niin — jouvuppas nyt tänn'!
Niinpä, kultainen,
Jopa tiijät sen
Että syntyy uusi riemu — — —
Niin tuoppas nyt huiluis,
Ja jouvuk veikkonen!
Otak viuluinen,
Vipu joussinen,
Ja sukkelasti liehuk! —
Jos vaikia lie,
Niin viina-pannu kiehuu;
Jos lienet miesi, sie,
Niin reuhappas ja riehuk!
Olet mieskin — (V:cello.)
No sempä tiesin.
Totta huolta siitäik piet.

Teäll', piikojen parvess',
Sinua tarvitaan. —
Niinpä kyllä voan
Soatat, soitollaan,
Tyttöloitä lepytellä;
Ja rakkaihen pauloiss'
Out aika junkkair viel'.
Koska kaikkou kiel',
Jopa muuttuu miel',
Jot, soatat taivutella — — —
Ja juur' äkisti
Käyp' silmät keännytellä —
Ja tytöt viimenki
Jo alkaa lihoitella...

Kuin sa kuiskaat, (V:cello.)
Ja hyvin huiskaat,
Niin nauran kultani.

"Ma piikoihin puutun,
Tok' viinaan enemmän; —
Niimpä kumpainen
Ompi mieluinen —
Voan rajoitanpa muuten
Tok' vaimoja, tuossa,
Ja viinaa, pullossa.
Yhtäpä ne soa,
Kukin vuoronsa." —
Niin soittelleppas vielä!

Kah, toi pulloispa,
Joka viel' seisoo siellä —
Sill' mie en juomasta
Sinua kultain kielläk.
"Juuvak liijan, (V:cello.)
Ja piteä piijan,
On jo Fredman oppina."

N:o 3.[13]

Iloissaan, Heikkilässä.

(Kuuluu hyvällen — huilulla).

(Fredmans Epistel, N:o 10).

"Systrar, hören min musik — utaf flöjtravärer". etc.

Siukut, kuulkaas viuluinen!
Huilut jopa soivat, (Flauto.)
Ilon tännek toivat — (Flauto.)
Kuin on mieli iloinen,
Huolet väistelen.
Sisko-kullat, kaikki nytpä riemuitkaamme!
Hillimätäk, hallimitak, halujamme — —
Kukin mieltäns nouvatkoon —
Murheet paetkoon!

Puhalleppas huilullais!
Soitak meillen kaikki — (Flauto.)
Suotuissaan on *Maikki*, (Flauto.)
Rakkauspa himoillans' —
Tanssin hänen kans'.
Sinnek-tännek, silmillänsäk, iskut heittää —
Neätsek! kuin ne, tahtoisillaan, sattuu meitä,
Kuin ne toivoo, kuin ne sois'...
Heitäk huoleis pois!

Riemut ehkuu majassaan.
Huilut vihelteävät, (Flauto.)
Pijjat hyppäilevät... (Flauto.)
Huiluis voitteisehen paan — —
Soitak hyvin vaan!
Kappas Lempi, soitollansak, kuin hään liehuu,
Keikutellen, hyppäilöö, ja huiskaa, riehuu —
Kaikk' on liekkumaisillaan —
Murheet poistellaan.

Veikkoiset, viriät neän —
Tanssik, jo ne soittaa — (Flauto.)
Halujansak koittaa... (Flauto.)

Suosiolla elätään;
Pullo — kultain, hään.
Jospa Rakkauski teijän mielet voittaa,
Bakkus seisoo tässä valmis jo, ja outtaa;
Iloisena viinassa,
Surua et soa!

N:o 4.[14] Muovitsille.

Yötä olvelassa oltuansak.

(Fredmans Epistel, N:o 67).

"Fader Movitz bror, spänn igen dina skor". etc.

Kuules, *Muovits*, hoi!
Mitenkäs sie nyt voi'?
No, missäs sarveis? — Tuossapa, toi!
Tartuk huiluis' kiin —
Soittelek — kas' niin!
Mitäspä seisoot siin?
Kastappas, viinalla,
Sun sun!
Ja nostappas *Tiinalle*,
Toi puu!
Tapin aukaisee...
Olet voipa sie —
Ja aika uroik lie.

Miepä Eukko, mie,
Oiva vaimoki lie,
Ja riski muija — kuuleppas sie!
Vaikka olenki jo
Iki vanha, no —
Niin vielä jaksannoon
Huiskua renkilöi-
hen kanss',
Ja kuiskua sänkylöis-
sä kanss'.
Kappas rintojain,
Hauvis-lihojain,
Ja minun pohkeitain!

Panek lakkiis noin!
Jopa sukkaisi toin —
Ja harjak kenkäis lakkamatoin!
Siin' on ihra ja voi,
Tuossa rasissa — toi,
Niin hivutappas, hoi!
Eläppäs laskuja-
ni koa —
Ja seisoppas astioi-
hen ta'a!
Kappas niin! — no, no...
Nyt out valmis jo —
Tott' halaillet mun-ko?

Tartuk sarveis kiin — — —
Ovi aukk'! — kass niin!
Ja soitappas nyt piijoillenkiin —
Tuoss' on nuoripa nais',
Soitak sarvellais,
Ja panek parastais!
Nähhen, sen koitella

hala'at;
Ja poskessa moitella
jo soat.
Yähäik tuosta vaan —
Ei sen armostaan-
pa paljon olekkaan.

Voi noit' kukkia!
Silkki-sukkaisia,
Ja uusii muna-lukkoisia — - —
Väisteleppäs, nyt sie,
Tuollen, kuikallen, tie!
Joka niin koree lie.
Viinoo, jos latelet,
Niin jois;
Ja kaikkipa katehet
Nyt pois!
Mänkeä helvettiin — — —
Katos tuotakiin,
Kuin tuossa sukelsiin.

"Miepä tanssistaan,
Vähä piijoistakaan —
Jo itek piru on puvussaan!
Musta-kynsillään —
Siinä seisoo hään!
Jopa tuon häjyn neän. —
Kuitenk', niin huitissa-
pa voan,
Mä myöhäänki tyttölöi-
tä soan.
Hyväst' nyt! — mään pois;
Yöksi, jos ma sois'
Niin mullaik tyttö ois'."

N:o 5.[15]

Askölsestä tanssista, Ukkolassa.

(Fredmans Epistel, N:o 63).

"Movitz, i afton står balm, hemma hos Mollberg, korpraln". etc.

Kohtapa, *Muovits*, myö soa (Corno.)
Tanssia *Poavolassa!* (Corno.)
Siinä, jossa paistaa,
Ja kyntillät ne loistaa —
Niin siinä tanssitaan. (Fin.)
Puhallak torvellais', mies! (Corno.)
Vartiat mänköhön tieh'ns — (Corno.)
Huolinkos ma noita? —
Jo kuules — rumpail soittaa,
Ja kelloinkin jo lyö. —
Jo on puoli yö,
Ja kuu valonsak näytteä;
Kohta matkans' käytteä —
Tähet taivaan täytteä. (D.C.)

Kaikkupa! ... kuulitkos sen? (Corno.)
Keännäppäs torveisi tänn'! (Corno.)
Soitappas nyt tuota,
Jotapa koitit, suotta;
Vaikk' eipä käynytään. (Fin.)
Ullapa! akkunassaan — (Corno.)

Sirkkuni tervehteä soan... (Corno.)

"Laskeppas nyt meitä

Sisään! — Tuo kuin väitteä,

Ja uhkaapi, ja lyö —

Etkös laskek? Myö

Tulla kyllä rohkii...

Lyöppäs! Josko tohtii —

Lasken korvais kohti." (D.C.)

"Kiitosta, siskoni, suo"! (Corno.)

Vaivaiset, loiset, ja — nuo... (Corno.)

Neätten, korvettavat,

Ett' jollapa on tavat,

Se peäsöö aina tuoh'n. (Fin.)

Muistikseis, Muorisein! vain — (Corno.)

Hyvänpä ryypynki sain. (Corno.)

Hurraapa! Ma soitan,

Ja parhastain jo koitan,

Ja tanssin kaiken yön.

Laulan, leikin yön, —

Ja, soatuain mun tyttö,

Rakkauski syttyy —

Kass' tuo viina-pytty!" (D.C.)

Häpiäk *Muovitspa*, hoi! (Corno.)

Kumarrak *Kaisallen* toi! — (Corno.)

Häänpä lupais tuuvak

Viinoo, meillen juuvak

Niin paljon kuin myö voi. (Fin.)

Herkut, ja piirakat, Työ — (Corno.)

Porsaina, suussanne, syö. (Corno.)

Muori nauraa suotta —

Ja moar'pa paistin tuottaa

Ja pullostaan jo juo...

Kass' tuo nainen — tuo,

Joka hippeet maistaa,

Kuin sen noamat paistaa,

Kappas minkälaista! (D.C.)

Soitappas sarveisi! — Soas! (Corno.)

Seppä jo tanssiipi taas — (Corno.)

Kauheesti jo karkaa,

Voi tuo ukko parka, —

Ei hullumpaa ouk moass"! (Fin.)

Västinsäk auk' kaikkien öin, (Corno.)

Paitaki, pesämätöin, (Corno.)

Retkaleissa riehuu,

Kuin hään niin liukkaast liehuu

Viinan tiloissa.

Juominkissapa

Tuo vielä, vanha, voittaa —

Näyttäin aina noita

Puna-poskiloitaan. (D.C.)

N:o 6.[16]

Muovits soitteloopi Jaakkolassa.

(Fredmans Epistel, N:o 51). "Movitz blåste en konsert på Tre Byttor en afton se'n balen var slutad".
etc.

Muovits soitti pillihin,

Kuin oil tanssi jo loppunut — iloa-roatais;

Eänet valuivatten niin
Niinkuin papuja pa'assa poahtais.
Ensin *Poavo* pakisi,
Siitten lauloipa *Ullakin* viis' sipaletta. —
Sujuivatten myöski siin'
Kahet huilut ja kolm' kanteletta.
Kuulkas, *Muovits*, hoi! (Clarin.)
Kantelek jo soi — (Clarin.)
Niinpä, lystiksemme, teäll' —
Piemme tyttöjä polvimme peäll'.

Muikkuin istui rahillaan,
Siinä soihaisi sormillaan, somasti soitti:
Isolla violillaan
Hyvin hyrrytti, konstinsak koitti.
Oikeen! Lempo, kappas toi!
Miten karkais, ja lempeest' toas lepytti kielet. —
Hurraa! Hurraa — juokas hoi!
Niimpä hyppeä, ja tanssikaa, miehet — —
Soitak, *Muovita*, voan! (Clarin.)
Hyväst', oitistaan — (Clarin.)
Paneppas nyt parastaan,
Ja olek, riemullais, hauskakksi voan!

Muovits seisoi tuskissaan,
Kannatt' tahtia; kiljais, ja sanaksi saiki:
"Soitappas nyt Runoja —
Ruvetaanpas nyt Runoillen kaikki!"
Tuokaas viinoapa tänn',
Tuokee olttakin, kannua — jos tuota saisit!
Siukut, kuulkaas viuluinen —
Ruvek polskaan, ja laulatkee naiset!
Soitak *Muovits* voaan — (Clarin.)
Panek parastaan! — (Clarin.)
Oisko kuka luullut sen,
Jotta jouvuitit iloksi tänn'?

Ulla laulelipa myös,
Povi painui, ja paisui, ja — kohotti huivin;
Vilhuin, jok' oil huilu-mies,
Hiljain nauratti lymyssä luimin.
Pöyhöin nurkassapa joi,
Jossa jännitti jousensak, minkä hään voisi.
Ullan näki — huusi hoi!
Hyppäis helmaansak. Halainut oisi...
"Poisi, huiskamast'! (Clarin.)
Mitäs joutavast'?" (Clarin.)
Soittappas nyt meillen viel'!
Tekis' vieläkin kuulla mun miel'. —

Vilhuin näytti varsin niin
Niinkuin seinillen maalattu paimenpa parka.
Joka sarvessaan on kiin',
Ja ompi kainu, ja ujo, ja arka.
Hattu oli kallellaan,
Musta liivi oil auki, ja mahallaan vierui;
Kuin hään soitti huilullaan
Heilutt' peätä, ja helmet ne liehui.
Kuules soittojaan! (Clarin.)
Ruvek uuestaan! (Clarin.)
Kaikki laulatkaapas, hei —
Niimpä vietämme juhlamme näin.

Myrskyt riehuu ilmassaan,
Yö jo sammutti silmänsäk, maitamme peitti,
Ahtipa jo, alloistaan,

Ylös tuimia tursaita heitti.
Voi, kuin sujuva on kiel',
Koska kantelek, soitollaan, lepyttää mielen;
Laulak, veikkonenpa, viel'
Jotaik lystiä, kullakin miehen!
Soitak toivellais, (Clarín.)
Jotta kuulla sais! (Clarín.)
Muistiksemme juomme viel',
Kauvan kaikkukoon kanteleen kiel'!

N:o 7.[17]

Muovits-poloisen päivittelemistä.

(Fredmans Epistel, N:o 44).
"Movitz helt allena på Tre Byttor satt en gång". etc.

Muovita, yksin, soitti
Rouvissapa istuissaan,
Konstiansak koitti
Kanteleella voan — (Fin.)
Sormet kopeloitti,
Kielet kiljui kourissaan;
Kaikkipa hään voitti
Soittelmisillaan.
Kanteil oli varsinkiin
Kullasta, Kuvattu niin
Kaunis, jotta, toisten kohti,
Hohti
Niinkuin päivä paistais siin'. (D.C.)

Kanteleenpa eäni
Ihastutti mieleni;
Pehmälöitti peäni,
Mun syäntäni. (Fin.)
Väinämöinen, häänni
Ihmitteli soittoisi,
Niinpä mielestäni
Kiitti voittoisi.
Muovita soitti aina voan —
Paiskaisi parhaimmiaan;
Voitti sillä kaikki mielet —
Kielet
Soatti kaikki sointumaan. (D.C.)

Muovits, itku-silmin.
Makais äimäyksissään;
Soatanko ma ilmin
Pakko-päiviään? (Fin.)
Pitkin viina-pilviin
Lähek muka hiihtämään,
Kuin määtt rakkahillen —
Heitä mieltymään?
Juok ei enempi' kuin sa voit! —
Muistak mitä voatii noi,
Kussa kultainen jo uottaa
Tuota,
Mitä toivoo sulta, hoi! (D.C.)

Muovits — teki' mieli
Juosta naisten poluillen.
Tapaisipa, tiellä,
Lesken tointuneen... (Fin.)

Ähmäroissään, siellä,
Vietti Muovits päiviään;
Kaiken yötä, vielä,
Tohmeroitti hään.

Kuin hään rupeis arvollaan
Kultansak rakastamaan,
Niinpä kyhnistyiki ukko,
Nukkui —
Niinkuin juoppo, juotuaan. (D.C.)

Jospa soisit kuulla,
Veikko, kuka oli tuo —
Niin oil vaimo *Uulla*-
Vainajanpa. Juo! (Fin.)
Siviä oil muulla,
Mutta kiivas sulhon luo;
Pieksi häntä puulla,
Kuin kuhnusti nuon.
Toista, parempaa, hään sois;
Muovitskin hään ajoi pois —
Sentähek, ikänsäk pitkin,
Itkin,
Muovita mieltyi soitannoiss'. (D.C.)

N:o 8.[18]

Ala-kylän tanssista.

(Fredmans Epistel, N:o 9).

"Käraste Bröder, Systrar och Vänner, se fader Berg", etc.

Kuulkaapas veikot, vaimot ja miehet —
Kappas kuin *Kuikas* kiskoopi kielet
Viulunsak jo peällä,
Ja joussehen tarttuu kiin;
Silmänsäk puhki, kyyryssä kylki —
Kass' kuin tuo koira tappihin sylki...
Olttapa löytyy teällä —
Nyt soitteloo niinkuin mies. — —
 Kiulunsak koataa, (V:cello.)
 Viulunsak roataa — (V:cello.)
 — — — — — (V:cello.)
Niimpä hään koittaa; soittaapi myös.
Niin, veli-kullat, tanssitkaa työ!
Hanssikat peällä, hattu ja vyö. —
 Kahoppas tuo *Tiina!*
 Punainen es-liina —
 Sukat, juovikkaiset, hyö.

Kappas kuin *Poavo* suuhunsak mättää —
Hampaissaan piippu — viinoo, kuin vettä,
Juopiki niin kuin härkä;
Jo huujuupi jaloillaan!
Sininen takki, sarkaiset housut —
Äläppäs koavuk! — Kuuleppas, nousek!
Nokkansak omi märkä,
Ja poskensak pulloillaan. —
 Nuottia kahtoo, (V:cello.)
 Juontia tahtoo — (V:cello.)
 — — — — — (V:cello.)
Piippunsak täyttää ... näyttääpi voan.
Siskotpa, kullat, ainakin työ

Tanssitten polskaa — hyppeämme myö,
Jotta kyllä piisaa —
Selkäis suorra, *Liisa!*
Kaulais, keno, kaiken yö.

Voi! kuka, tuolla, paitasillansak —
Homeiset housut, soappaihen kanssa,
Tanssiipi oven suussa?
Kass' tuo, joll' on lakki peäss!...
Saakeli soikoon — lankat ja loimet!
Paikattu paita, parsitut ponnet —
Juokaapas nytki tuosta!
Sill' kalja on halpa, neäts'. —
Pullostaa vuotaa... (V:cello.)
Kallista tuota! (V:cello.)
— — — — — (V:cello.)
Kauniisti paistaa! ... maistaapi myös —
Sirkkuiset, kullat — rinkikin kiin!
Hypeä, ja tanssii — reuhatkaa niin
Jotta luonto luopuu —
Soittomies jo juopuu,
Koatuu kohta polvihin.

Tyttöpä, kulta, heilutak hameis!
Tanssik, ja laulak, soittelessamme —
Annappas ukon soahak
Nyt pötköä hampaisiin...
Kuuleppas, ukko! Tunnet sa tuota?
Tuo kuin on paksu, levee kuin nuotta?
"Laijoiltaan toiko loaja?
Muor' *Maijapa* ompa niin!"
Suutuksissansak, (V:cello.)
Muutuksissansak.... (V:cello.)
— — — — — (V:cello.)
Kuuluu sen kieli... Mielikin myös.
Veikkoiset, kullat, riemuitkaa voan!
Tanssihin kyllä tyttöjä soan —
Tässä viinat kiehuu,
Rakkauski liehuu,
Täss' on kaikin parasta.

N:o 9.[19]

Mähösen tanssi.

(Fredmans Epistel, N:o 13).

"Nå, ä nu alla församlade här?" etc.

Tokkopa kaikki jo ko'ossa lie?
Myllärin Matti, ja *Hotakka* — sie?
Junttilan Jussi? — "Jo teälläpä mie!"
Kaikki ko'ossa lie. —
Renkit ne huiskaavat hevoisillaan...
Nyt tuloo vaunut, ja rattahat, voan —
Vieraat tänn' tuppaailee parahaillaan!
Jo kohta tanssitaan.
Ouvot, ja tuttavaiset —
Miehet, kuin nuokin naiset —
Kaikki jo on teäll'. (Corno.)
Vanha *Vauhkoin*, vaimoneen,
Mähöinenki, miekkoinensak,
Loatikkainen, lapsineen,

Joutsa, joukkonensak.

Tuossapa tuokin on ... tervek mies!
Laurilan Isäntä, poikansak myös —
Eskolan: Emäntä, silkissä e'ess'
Takana nauhoiss' ja vyöss'. —
Tuossaik on *Muovits!* — kah, terveppäs mies!
Missäs oot ollutki?... Lempopa ties!
Paitais on palava, hiukseis on hiess' —
Niinpä-tervek mies!
Karhun on rukkaiset kätessä — neäts!
Ilveksen-nahkainen lakkikin peäss';
Veihti on vyöllänsäk, ruoska on käess' —
Ja rukkaisetpa, neäts!
Neitoiset — kappas noita!
Kuules, jo sarvet soittaa...
Tiina, vaimoväest', (Corno.)
Hyvin huonosti hään voi —
Jokos keännyit tautiin, *Tiina?*
Poveis auki! — tuokaas, hoi —
Vähä saksan viinaa!
Laurilan Isäntä — ryypätään pois?
Rakkauen ruusut, ne viinoa sois —
Suupa jo peätyypi nauruullen; ois
Valmis — kuinpa tois.

No, *Eerik Porkka*, paak lakkisi peä'äs!
Eläs sie seisok — kuin pahassa hä'äss' —
Läheppäs sisään, ja vaimoini väess'
Panek lakkiis peä'äs!
Kintahat käteisi ... hyppeäpäs mies!
Kätteräks' tuletki, ehkäpä ties?
Mähöisen miekkoinen seisoo e'ss';
Niin hyppeäpäs nyt mies!
Mieltyypi hyvä suopa — — —
Ukko on — aika juopa.
Jo on viereheis! (Corno.)
Keikuttelek häntä voan —
Miehuuttaisi, tuollen, näytäk;
Ukko Mähöinen ei soak
Nähä miten käyttäit.
Puhallak sarvellais, puhallak sie!
Erkko ei väliä, mistäkään pie —
Kätensääk hiljalleen helmoillen vie...
Ukko ... missä lie?

Kuuleppas, *Mähöinen!* kuuleppas hoi!
Mitäs sä äkkäät, ja voihaat, ja voi?
Tässäpä pulloisi ... lakkiis on toi —
Ryypätäänpäs, hoi!
Eläs sä, veikkonen, joutavia!
Tanssissa toistapa luulla et soa —
Kaikkipa tässä on kannuksissaan...
Niin juuvaanpas nyt voan!
Kaikki tässä käypi lailten —
Soaha, ja olla vaillen...
"Tok' — ei kuitenkaan!" (Corno.)
Paipatatkos tuosta viel'?
Lyöppäs, häntä, suuta vasten! —
Mähöisenpä teköö miel'
— Riitaan, vaimon lasten.
Eerikki Porkka, no — jokos sa sait?
Laurila, Hotakka! — mitäs te hait?
Myllärin Mattikin — oleppas vait!
Kaikk' on kuitti, paitt'...

Missäs on viinai? Jo kellot ne lyö —
Vartiat huutaavat: "puoless' on yö"!
Seälisin tytöt — jo uottaavat hyö...
Jopa kellot lyö.
Tähet ne kiilteli, ja sammuvat pois —
Pilvessä yö, jott' ei nähhäkkään vois',
Kohta jo mieltyisin ... eikös täss' ois'-
ki Tyttö, joka sois'?
Vaimot, ja miehet, halaa —
Minunki mielein palaa...
Jospa piijan tois! (Corno.)
Olen valmis!... jokos myö?...
Rakkauski mielein voittaa —
Veikot, tanssitkeepas työ!
Annas sarven soittaa!
Mähöinpä, veikkonen — mitäs sä teäll'?
Otappas ryyppysi, pureppas peäll'! —
Olet kuin susipa liukkaalla jeäll'. —
Kiitos vaimoväell'!

N:o 10.[20]

Ylä-kylän tanssi.

(Fredmans Epistel, N:o tl).

"Hej, sade Fredman, hvar gång han hörde valdthornet börja skråla". etc.

Hei! sano *Fredman*, koska hään kuuli — sarvi jopa soittaa —
Iloitkoon voan! (Corno.)
Moailma ei ouk niin kuin ne häntä — hulluksipa moittaa,
Murheisissaan. (Corno.)
Halata kyllä soan — —
Rakkauski kaikki voittaa.
Viina ja olta teköö mun miel',
Ja siihen jotaik viel'.

Kuulkaapas siskot, mieleni vietot — teitäpä juuri kiitän!
Jopa ma neän (Corno.)
Pullot ja pillit, huilut ja viulut; — tunnettenko niitä?
Piikoihon eän' — (Corno.)
Toi mieski yhtenään
Toruu tässä. — Mänek hiiteen!
Tuo, sini-silmä, sai jopa vaan
Roima-housuillaan.

Mitäs te, Tytöt, seisooten siinä? — tarkistellen tuota —
Tanssitkaa, hoi! (Corno.)
Soittakaa veikot, hyppäkee pojat! — Piijat jopa uottaa;
Soitappas noin! (Corno.)
Minäkin hyypeä voin —
Anna-Stiina — katos suotta!
Helmukset yllä, huivikin pois —
Jospa viinoo ois.

Annappas ukon viinoa soaha, niin hään oisi noria —
Tanssitaan myö; (Corno.)
Siniset housut, harmaja takki — voi, kuin olet koria!
Vaskinen vyöt — (Corno.)
Täss' syntyy uusi työ —
Minäkin on piikoin orja...
Pistäppäs lasiis noukkaisi peäll'!
Jo tanssi alkaa teäll'.

Veikot, ja siukut, reuhatkaa voan! — Siit' emme ouk millään —

Liisapa, neäts'! (Corno.)

Punainen hamek, sininen liivi — sormuski on sillä,

Palmikko peäss' — (Corno.)

Nauruiksi tässä väess'...

Veikot — olkoon siitten sillään!

Jopa ma neän nyt tuossaik mun nais' —

Tervek tultuais!

Tuossapa tuloo *Ulla*, mun neitti — kaikkipa poisi tieltäis!

Kohtapa soan — (Corno.)

Aukaisek ovi, laskeppas sisään — hiipaisooko mieltäis!

Koskeppas vaan — (Corno.)

Nyt tahon oitistaan — — —

Eläk, kultainen, mun kielläk;

Niin veli-kullat — tanssikkaa työ!

Myö ollaan kahen, myö.

N:o 11.[21]

Ulla Urpilainen tanssii Juusolassa.

(Fredmans Epistel, N:o 3).

"Fader Berg i hornet stöter, Si hur lilla nymfen söter!" etc.

Somastipa *Sorsa* soittaa — (Corno.)

Neittoisetki — kappas noita!

Pyöriivät mejjän e'ess'.

Veijalainen, neätkös veikko, (Corno.)

Kuinka *Kähköinen* jo keikkuu?

Hyppiipi niinkuin mies.

Hurraa! jo *Ulla* tanssaa —

Loistellen sormuksillansa,

Höyhineen, ja helmein kanssa —

Seäriään :,:

Jo heittelööpi hään!

Tanssissa on aina noita (Corno.)

Piikoja, ja pulloloita —

Haukaisek tuo, ja juo!

Kass' kuin käsiänsäk heittää — (Corno.)

Sukkiansak — katos näitä!

Hameensak — kappas tuo!

Hurraat jo *Ulla* pöyhtyy,

Aaltoileepi mitkä löytyy...

Ukko Husso, ja mun täytyy

Naurattaa :,:

Niin soitak, veikko, voan!

Soitak, kultainen, kuin taijat; (Corno.)

Tanssik *Kaissukat*, ja *Maijat* —

Herrat jo tuloo tänn'.

Sota-herrat, joill' on miekat, (Corno.)

Viiksi-huulet, parta-niekat —

Riskisti! Kuulet sen.

Ullaa jo naurattaapi!

Jussi korviansak roapii,

Paris tuon *Heleenan* soapi...

Vallasaan :,:

Niin soitak hyväst' voan!

Miehet miehuuvat ja riehuu, (Corno.)

Neijot ympärillä liehuu —

Huiskaavat joutessaan.

Ulla, kultain, olet vilpas, (Corno.)

Aivan tulinen ja hilpas —

Aina out valmis voan.

Ulla jo laulaa koittaa,

Rakkaus minutki voittaa,

Korvani hullusti soittaa. —

Viinoissaan'

Jo jouvun tuonelaan.

N:o 12.[22]

Olvelassa.

(Fredmans Sång, N:o 13).

"Lokatten, lokatten! min frände, gutår! der finnas fioler" etc.

Toipa nyt oikeen oli minusta kumma; illalla istuimme ja juttelimme raha-laitosten nykyisestä tilasta, raha-arvon tasoitettua hintansak mukaan. Niin joku peätelöitti sinun olevan Pankkina, asetettu Roastuan rappailla; minäpä kiipäisen ylös luokseisi, lupaa kerran siihen soatuani. Hyvällä uskalluksella annan sullen ihteni vakuutokseksi; siepä tahot, voan en tajjak; mie taitaisin, voan et tahokkaan; sysäisitkös minua, soamattomuutestani, alas rappujaisi myöten, kapakallen, — portaisillen pyöryvillen?

Kapakka! kapakkapa! kultainen, hoi —
Siin' laulaavat neijot, ja viulut ne soi;
Siell' nurkissa, sänkyissä, sopeissa — noi-
pa hameet mun rakkaaksi soattaa jo voi.

Mitäpä mä voitost' ja hyövystä soan? —
Kuin laskuin, ja taskuin, on voimassaan voan;
En pankista pahasta huolikkahan;
Kuin olta voan löytyypi kapakoissan.

Mutta Turkin moa? Voan kahoppaa Spania, Italianmoa, Hollandi: tokkohan heijän hallitusmenot — niinkuin peättettiin rauhan-teossa Aachenissa, Westphalissa, ja Tridentinummin peätöksen jälkeen — heijän raha-markkinansak ja sala-oikeutensak jeävät seisallaan?

Jos annat mull' viinoo ja tupakkaa, niin
Heit' kalliimmaks' kahon kuin valtikkaakiin;
Nuo piiput, ja pullot, kuin löytyyvät siin' —
Ma hohtavaa kultoa paremmaks' piin.

Mä tyhjennän laskuin, ja virttäni veän —
Oltt'-tynnyrii paremp' kuin hallita pi'än.
Jos kävis mun katein, niin valtias — hään
Sais olvessa uijakki ikähäkseen.

N:o 13.[23]

Kapakkahan tultuansak.

(Fredmans Sång, N:o 15).

"Kom sköna källar-flickor! i hurtigt språng, i tripp oeh traf." etc.

Niin joutukaapa neijot,
Ja tapit kaikki aukaisek!
Ja juoksuttakaa heijät —
Hyppäpäs, laukaisek!
Sill' janottaa
Minua,

Ainapa —
Tuokeepas nyt viinaa voan!

Niin iloinen tuo oisik,
Jos saisin juuvak innolla;
Jos koht' en seista voisik,
Niin koa'n sun rinnalla.
Niin empähän
Eneän
Nytkään neäk
Aprikoija mihin mään.

En maltak ilman olla,
Ei vaikka mikään olisik;
Jos en soak juuva jolloin,
Niin kohta kuolisin.
Sill' uskon sen,
Kultainen,
Kulkuinen
Voatii jotaik välisten.

Niin juokaatte siis veikot,
Kah, veli-kullat, koittakaa!
Työ ootten varsin heikot —
Niin juo, ja soittakaa!
Pullotpa, nuo
Riemun tuo —
Pöyvän luo,
Kuin voan ahkerasti juo.

Iloisat mejän mielet,
Kuin olvelassa tarjoitaan;
Sill' juokaapas siitt' miehet!
Kylläkin tarvitaan. — —
Ei riita soa,
Siaakaan
Juokossa,
Kuin on jotaik laskussa.

Jo taivaan tähet kiilteä,
Ja usmat, yöllä, nousoo — hoi!
En jaksak lukee niitä,
En neäk, enk' eneän voi — — —
Ukotpa voan!
Toisinaan
Niinpä soan
Moata, miten sopikaan.

Jo koavun, mihin mänen —
Voi, veli-kullat, juokkaha!
Soas täst'! ehk'emme eneän
Tavatak toisia. —
Nyt oummo myö,
Kaiken yö
Juonut. Työ
Aikoin soaneet oivan työn.

N:o 14.[24]

Kaisasta.

(Fredmans Epistel, N:o 1).
"Gutår! båd natt och dag! fly vällust nytt behåg!" etc.

Tottapa toella! eipä tässä juok yksikään. Juokaatte, veli-kullat, juokaatte! — Kahtelkaapas lasiloihin, pöyvillänsäk, juottiloissa! — Kurkistelkaa tuoppiloihin, hyllylöillänsäk, koappiloissaan! — Hoksakaatte mitenkä tuo hohtavainen tina-tuoppi, *Kaisan* käessä, ikeän kuin lausuupi teillen: "*voi, herin herttaiseni, kasteleppas suutais!*"! Ilo-silmät sirkkuiseni! leikki-päiset veikkaiseni! Tiijättenkö työ, mitenkä tuo minusta näytteä? Niinpä se tuntuu minusta, kuin eipä yksikään toimeen tulisi, ennen kuin tässä sarikat soahaan. Kukali? Mikäli? — Soas täst'! saparo-matti.

Junvaanpa ainiaan!
Viinasta voiman soan —
Kastapas suuta!
Tuoppas tänn' muuttaa — —
— Sukkelasti voan!
Niin juuvaan ainiaan.
Kahoppas toi mejjän *Kaissa!*
Kuin sen pullot kauniist' paistaa —
Tuoppas tännek pullon' :,: — maista!
Maistak hänen juomiaan!

40

Minunpa tuo tuloo tuoppia tyhjentämään, sinun on asia häntä jälleen täyteeksi soaha; ja työ, veli-kullat, teijän tuloo pitämän oluesta huolta, ett'ei meillen tulek juomisesta puutos. Sillä jos meiltä viina puuttuu, eli jos on olutta vaella, niin meistä myöski mieli puuttuu. Niinpä siitten mielistykäämme! Montako meitä ollaan? Joukkopa; sillä olemme monta. Muistikseisi, *Poavo Pajuinen!* — Hei, *Mikko Mulikka!* — Palveliaisi, *Juhoi Jukarainen!* Tokkos juot, *Eerikki Eroinen?* — Kunniakseisi, *Matti Mahtavainen!* — Ja sie *Heikki Heiskainen*, joka makoot pöyvän alla! Soas täst'! — Äläk astuk luontokappaleella! Vinkutak viulullaisi! rumputak rumpullaisi! piek tuopista kiini!

Juuvaanpa miten voi —
Murhein on pitkä, hoi!
Pitkä on lasku,
Tyhjä on tasku — — —
Ryypätäänpäs toi!
Niin juuvaan miten voi.
Kaissa hakeepi jo olta!
Mielein palaa, syäin polttaa — —
Kuin ei kuka vienek :,: — jolta
En soak mavun muistaakaan.

N:o 15.[25]

Pullonsak nähtyänsä, eli Puhek Puttelistaan.

(Fredmans Sång, N:o 61).

"Si god dag! min vän min frände! se buteljen menar jag!" etc.

Hyveä päiveä, kultueini!
Kappas laskuin! juomiais —
Sepä paras ystäväini,
Tervek tänne tultuais!
Soas täst' :,:
Tervek tultuais! :,:

Miten voit nyt, Herttaseini?
Olet aina iloissaan —
Heitetäänpäs nyt puheini,
Annetaanpas suuta voan!
Soas täst' :,:
Annak suuta voan! :,:
Mistäs tulet, veikkoseini,

Saksasta, vai Ruomista?
Outkos Mosel, vainko Reini? —
Yhtäkaikk' — kuin voan ma soan.

Soas täst! :,:
Kuinpa vaan ma soan. :,:

Kauvan, vanha tuttavani,
Outti kulkkuihin sinua;
Läheppäs nytkin mahaani!
Eläk koskaan palajak. —
Soas täst! :,:
Eläk palajak. :,:

No, niin juokaa! Miesten luonneet
Teissä löytyy. Tulkeepi!
Kulkut olkoonpa ne juoneet,
Josta viina kulkeepi.
Soas täst! :,:
Josta kulkeepi. :,:

Kostelen mahaan, ja suutaa —
Kiitän sua, kultani!
Voan en jaksak enään muuta,
Enkä löyväk pullooni.
Soas täst! :,:
Löysin pulloni! :,:

Tuokaas, pojat, Pappi tänne!
Jälki-seätökseni tien:
"Mitä jälellä oil ennen,
Sitä juonki nytpä mie".
Soas täst! :,:
Sitä juonki mie. :,:

N:o 16.[26]

Viinan soarna.

Kirjoitettu ystävillensä Sortavalassa,

(Fredmans Epistel, N:o 5).
"Kära Bröder, så låtom oss supa i fred." etc.

Niimpä kuulkaasta, veikkoiset, juokaatte voan!
Jo maailma paisuupi turhuudessaan. —
Myöpä koittaa
Tuon voittaa — — —
Haistak!
Maistak!
Viinoa keittäkee varoistahan!
Aunukselaisetpa miehiä hyö!
Juovat kuin soavat. — Niin tiemmeki myö.
Joutuuvat väissä-
ki päissä';
Ne huiskaa.
Ja kuiskaa,
Nyt pullonsak kanssa, kuin työ.

Niimpä koatakaa kannuhun! kansi paak kiin —
Riemuitkaa rauhassa, juokaa — kass' niin!
Eikös kieli
Tiek mieli?
Haistak!

Maistak!
Itekki Bakkus jo seisoo siin. —
Viinanki puoltajat soarnaavat. — Nuo
Lakinsak julistaa. Kannustaan juo.
Riehuuvat, reuhaa —
Ja peuhaa...
Ne poatuu,
Ja koatuu
Kuin säkkiä, pyllyllään, myllärin luo.

Niinpä kulkekaa hiljalleen laskujen päin!
Ja takaisin käykehe selvyyteen, näin —
Eläs sie, veikko,
Ouk heikko —
Haistak!
Maistak!
Bakkuksen tarhassa seisoskelein,
Juoppas siis, kultainen, kulkuis sen suop!
Turusta kauppiaat viinoo tänn' tuop —
Saavat tänn' muuta-
ki uutta—
Niin ryyppäppäs, veikkonen! Toiset jo juop'.

N:o 17.[27]

Juoma-laulu.

(Fredmans Sång, N:o 8).

"Ack, om vi hade, god' vänner, en så Ungerskt vin." etc.

Jos oisik viinoa soahvikin täys',
Tarttuisin korvahan kohta;
Kuulespa, kultainen — tottapa käv's,
Syntyisi siitä jo ottaa. —
Nelinpä ryömyisin moataisiin siin',
Hampaillain pitäisin soahvistain kiin'.
Jos oisik viinoa soahvikin täys',
Tarttuisin korvahan kohta.

Vaikka ois raskas kuin rautaki, niin
Huokiaks' oisipa kantaa;
Kaikinpa voimin ma ottaisin kiin',
Nostaisin tuota kuin santaa.
Mieltyisin, veikkonen, osuuellans' —
Laulellen tanssisin korennan kans'.
Vaikka ois raskas kuin rautaki, niin
Huokiaks' oisipa kantaa.

Empähän laskeisin lähellenkään,
Ei liki-tienoillen ketään;
Sulkisin portin, ja jos jonkun neän —
Piiskalla joutuisin hätään.
Jokapa tohtii, niin — tulkoonpa voan!
Tottapa korennan käteeni soan. —
Empähän laskeisin lähellenkään,
Ei liki-tienoillen ketään.

Niinpä, kuin Herra, ma eläisin siin' —
(Karhuna, monikin konttaa)
Jos satais soahvihin, taivaastakiin,
Peikkoja, vaikk' miten monta —
Niin heitä piiskaisin, ajaisin pois — — —
Antaisiin kyyvin, jos — soahvistain jois'.

Niinpä, kuin Herra, ma eläisin siin' —
Karhuna monikin konttaa.

N:o 18.[28]

Juoppo-lallin juohotuksia olvelassa, oman kultansak huikentelevaisuudesta.

(Fredmans Epistel, N:o 35).

"Bröderna fara väl vilse ibland om glasen, men intet om krogen." etc.

Miehet ne, huitissaan, juovatten voan,
Viiksiänsäpä kasteloovat —
Kaikki ne osaavat kapakkahan,
Veikkonen, juoppas nyt voan!
Kuules, kuin huutaavat juovuksissaan —
Ovia, kourillaan, koputteloovat;
Jyskeävät julmast', ja — horjuessaan
Jo koatuuvat kuppiloillaan.
Veikkaseini, nyt — viinain juon —
Jo kultain mun hyljäis — heittipähän!
Harmissaini niin vielä mä juon,
Ja muserran murheini nuon!

Ukot ne torjuuvat, korttia lyö —
Ja juttujaan lasketteloovat;
Toiset ne juovat, ja toiset ne syö —
Puukkoonsak pöytähän lyö.
Tallrikit terisöö. Ukotpa hyö
Halulta toisiaan hoastatteloovat,
Miten on niityissä, pellossa, työ;
Ja juottur' heill' viinansak myö —
Oi! ja, ja! Niin on, ja, ja!
Pistänpä piippuin. Onnet kovat!
Kultain on aina mun muistissain,
Vaikk' hänest' on maksanut vain.

Kullat, ja kihlat, ma hänellen toin —
Ja, rahalla, ruokitin lasta;
Lapsi se kuoli; ja, hauvalla, toin-
pa Lukkarin — juovuksiin join.
Usseen on pojat sen vahtineet; voi!
Minä tuon pelastin, ja — hänen vasten
Olenpa vuovanut henkeni, hoi!
Ja lyönyt ne rakkarit, noin — —
Mutta *Maikkipa*, kultasein,
Nyt oun kuin lintu jo rihmaisessa,
Jokapa soisi pois peäsevän.
Vaikk' kuolo jo tavoittaa sen.

Koatappas kuppihin! Ehkäpä tuon
Murheeni murenis' huoleesta *Maijan*;
Kyynelet tippuuvat silmistäin, nuon —
Paremmiin voin kuinma juon.
Jo ma on elänyt monian vuo'n,
Voan sempä mä toeksi sanoa taijan —
Semmoinen viina, kuin tässä nyt juon,
On auttava rakkaihen luonn'.
Otat pisaraa viisitoist',
Voitelek syäntäis, hautelek pajian!
Tottapa kiesau'ta kipuis on pois,
Jos ryypyn viel' peälliseks' jois'.

Voi kuin ma muistelen silmänsäk viel' —

Tulista luontoais, mesistä mieltäis...
Raskaaks' kuin rauta, niin juohtuu mun miel' —
Painun pois juomisen tiell'.

Rintansak ompi kuin taivaat ois siell'...
Mieleni tekis, ja mieleni kieltäis;
Käet ei kykenek, kyhnistyy kiel',
Ja murhistun — uuestaan viel'.
Mutta *Maikkipa*, kultain, voi!
Kyllähän arvaatki jostapa mietin,
Pahuuspa kuin sa mun pettit noin —
Koa'ak laskuini, juoturi, hoi!

TOINEN VIHKO

Bakkus-urojen vapasukullisuuteen kohoittamisesta, ja Heijän
Tähti-niekoiksi koroittamisesta.

Koska on tapa monessaki maassa kohoittaa kuuluisia ja ansaittuita miehiä vapasukuhiseen seätyyn, sillä kostata muka heijän kunnollisuuttansak: jolloin myös kunniaksensakki vuoksi annettiin heillen — paihti omittuisia vaakunoita, tahi vapamerkkiä — toisia uusiaki ja mahtavaisempia nimiä, koroittaaksensak heitä sillä muista ihmisen lapsista kuuluisammiksi — ehkä kyllä (Jumala paraitkoon) monestinki nehhään kunnottomiakin siihen kunniaan kohoitettuneiksi. — niin on Bellmanki, näissä 4 seuraavaisissa ruotsinkielisissä lauluissansa (jotka ovat ei ainoastaan laulettavina, mutta myöski, mukailuttamisella, näytättävinä ja käytättävinä), lystillisellä matkimisellansak tämäntapaisia ylentämisää, tajollisesti jätkyttänyt näitä kunnian esottamisia, koska hään ilman suotta, pilkan peässä, ja Bakkuksen juhlan viettämiseksi, tässä on ottanut tavaksensak toimittamaan parhaimmillen aika-juomarillensak ei ainoastaan toisia uusia kunnia-nimiä, mutta myöski sopivaisia vaakunoita (*vapen*) koroittaaksensak heitä sillä kuuluisiksi moan mainioiksi — muihinki silmiin. Vaan koska hään, näillä juohotuksillansak, luutteli heijän ansioitansak aina sitä myöten suuremmaksi kuta enempi heijän noamansak viinasta vihoitti, paisto paljon punaisellen (viikon viinaa ryypättyänsäk, viikomman viljeltyänsäk) niin kosk' ei nykyjään monta löyvyk meissä juuri semmoista miestä, niin on meijän näihen laulujen suomentamisessamme täytynyt vähä poiketa näistä hänen tuumistaan, ja kokeeksi ottoa aineeksemme puhua muista tyhmistä ja mielettömistä tavoistamme, soaha meitä sillä tavoin heistä luopumaan. Niin koska meillä on tullut tavaksi toinen hulluus, hylkeämään muka vanhoja ja kauniita suomalaisia sukunimiämme, ja nouvattamaan toisia outoja, ruohtalaisia, luullaksemme sillä paremmin herrastuvamme — ja ellemme muuta tajak, niin annamme toki näillen suomalaisilleni nimillen ruohtalaisen taivutoksen (peätöksen, tahi lopun) jotta sillä rajuttaisimme heitä suomalaisista, ja paremmin haisuttaisimme heitä muihenki kuulla — niimpä myökin olemme tässä suomenkielisessä käytöksessämme kahtoneet soveliaaksi, ottoa näitä narria naurattaaksemme, tätä tyhjeä tapaamme moittiaksemme.

N:o 19.

Bakkuksen vapasukuiset.

(Fredmans Sång, N:o 1).

"Bacchi Herolder, med guld ock beslag; Blir det Kapitel?" etc.

"Bakkuksen miehet neän puvussahan —
Syntykö istunto?" — Vieläpä voan!
"Eikös synnyk ollenkaan"?

Vielä vainen, luulen ma.
"Miksi siis kilvet, ja keihät, mä neän?"
Kuuleppas, kultainen — *Varoinen*, hään
Kohottiin vapaisuuteen,
Kaikki perhekuntineen.
Syntynimensäk ei sillään;
Toista hään nyt hakeksiin. —
"No maistanoonko uusi millen?"
Tuo nyt kuuluu *Varolin!*
Niin nyt se kuuluu *Varolin!*
Bakkus, vaakunaksi sillen,
Tietti pullon kullasta;
Laitel' juotteet ympärillen
Paljaista humaloista;
Peällä liitti pienen pilven,
Josta viinaa riuskuttaa. :.:

"Semmoinen nimi on häpiäks' voan!
Bakkuksen miehiä nähä jo soan,
Kultaisissa puvussaan,
Kalhoillaan, kannuksissaan. —
Kuulespa, kultainen, anteeksi suok!
Eikö oil muita — kuin vaivaiset nuo?"
"Vielä, veikkonenpa, tuo
Perhoinenki nahkans' luop'.
Kaikki on jo hunnankolla —
Kuules Perhoisenki köli';
En soatak nauramatak olla...
Nyt voan mainitaan *Perhell*;
Ja nytpä mainitaan *Perhell*.
Nimensäkki häänki kantaa
Uskollisest aina voan;
Vaakunaksi Bakkus antaa
Kuusikossa, vainollaan,
Mustan lehmän, joka kantaa
Porsaan — vaikka valkian." :.:

"Pahuuspa! Semmoista nimee en mie
Kanttaisik, vaikka en vapaaka lie —
Kuu!es, veikkonenpa, sie!
Oilko muitaki kuin ne?"
Vieläpä, kultainen, muuanki mies,
Hään, joka petti sun. — "Sempä ma ties'...
Tamminen?" — Ja, toipa mies. —
Juoppas pullois, jok' on e'ess!
"No — miks' nimeks' häntä pantiin?"
Sanottiinpa tuota *Stam*.
Jo kaksi tähteä sille ann'ttiin,
Kunniaksi soittakam'!
Ja kunniaksi soittakam'!
Honka seisoo kalliolla,
Kulta-kontti oksalla;
Kaksi kieltä näytteä olla
Kummassaikki kupeessa;
Keärme keäntäiksen sen alla,
Suuhunsak hunajassa. :.:

"Peijakas huolikoon semmoisista!
Sioista, porsaista, vasikoista —
Kontin kantajoistakaan...
Mitäs muuta kuuluu voan!"
Niinpä sä, kultainen, tunnetki toi,
Jota ei yksikään suvaihtak voi,
Jok' on juuri kelvotoin —
Jost' on luulot niin ja noin.

"Sanok nimensäkpä suotta!"
Mikä hulluus mejjän moass' —
Niin ootkos koskaan kuullut tuota?
Suomi ruotsaloittuu toas;
Niin Suomi ruotsaloittuu toas.
Moiloinen nimensä heitti,
Kuin peäs' suutariksi voan;
Paremmaksi kuulla väitti,
Kuin *Moilander* haukutaan;
Mutta pikinsäk hään keitti,
Niin kuin ennen huoneessaan.

"Niinpä tuo häpäisöö suomalaisuus'...
Suvunsak vanha, vaikk' nimensä' uus' —
Ukko oli ahkeruus,
Eli vuotta viisi, kuus'.
Mikäpä palkinto toiset siitt' sai?
Jotkapa kissoihin, koirihin, nai" — — —
Peäsi ylimmiksi, tai
Isoiks' Herroiks' — hui! ja kai!
— Vielä, kultainen, sa kysyt?
Kuka kaikki muistanoon —
Jok' ei omassansak pysyk,
Mänköhön pä hunnankoon!
Niin mänköhön pä hunnankoon!
Mutta myöpä, Suomenmiehet,
Kieltämme tok' rakastaa;
Kaikki, jotka lujat lieneet,
Eipä tuota unohtak.
Toiset on jo lempo vienyt,
Vieraistuneet joukosta.

N:o 20.[30]

Bakkus-urojen ens'kerran Tähti-niekoiksi koroittamisesta, ja miekkaansak miehistymisestä.

(Fredmans Sång, N:o 2).

"Ordens Herolder, tan edra spiror, och Stendecker — trumla du." etc.

Joukonpa miehet — ottakaa sauva!
Ja *Suhoinen* soitak sie!
Bom, bom, bom, bom! jo rumpalit pauhaa...
Juhla Bakkuksen nyt lie. —
Kastelkaapa, miehet, kerran suuta!
Bakkus jo huutaa :,: *Kuikka!*
Viinan-polttajapa sie. —

Joukkion päätös seisokoon aina —
Kuikka, kuules, veikkonen!
"Hodie mihi, cras tibi," pannaan
Tähessäisi, tiijät sen. —
Tähti-niekka toiki *Roatikkainen* —
Jo on vapainen :,: Bakkus
Onpa sille suloinen.

Viinanpa sankair, lienetkös heikko?
"Vielä vainen, kultainen!"
"*Patria ubi bene*", kah veikko,
Tähessäisi — neätkös sen?
Eläköönpä aina Bakkus armas!
Tuokin on vauras :,: *Haikoin* —
Haikoin, hauvan-kaivainen!

Muita hään ensin tuonelaan soattaa —
Laittaa kauniist' manalaan;
Mutta kuin pallo pappia koataa,
Koaattaaki kuninkaan.
"Veni, vidi, vici" — tähessänsäk.
Sen ystäväsäk :, Bakkus
Häntä nytki ravittaa.

Tähtikäs Bakkus kahteli teällä
Omiansak, mistä ties';
Kuuleppas, rumpail, rumputak peällä,
Paukuttelek niin kuin mies!
"Aut Ceesar, aut nihil" — tähti kantaa. —
Toi Bakkus antaa :, Luukkoin! —
Tapin sull' imittimeks'.

Vieläki siitten löytyypi muuan
Tähti, uus ja kaunis toi —
Tuotapa kohta Turkuhun tuuvaan,
Annetaan Rätyllen, hoi!
"Semper adsum", siinäik koittaa.
Sarvet toas soittaa :, soittaa —
Juhlan-pito loppui noin. —

N:o 21.[31]

Bakkus-urojen tois-kertana Tähti-niekoiksi koroittaissa.

(Fredmans Sång, N:o 3).

"Se menigheten! Hör på trumpetten, Pukorna". etc.

Neätkös sä noita?
Sarvet jo soittaa,
Juhlaksi jo *Ruuskain* rumputteloo —
Kaks' nuorukasta,
Bakkuksen lasta,
Joukko-kuntaan lasketaan.
Joukonpa puhaltaja, *Putkoin* — hään
Kantaapi viina-pullon käsissään!
Bom, bom etc. Pullon käsissään.

Uskollisuutta,
Urhollisuutta,
Kunnioitettiin Ruomissa;
Sankariin keihäät,
Puukot, ja veihtet,
Ruusuilla kaunistetaan.
Joukon Rahakas *Pekka Kalvitsa*,
Kilvessään kantaa kaksi porsasta.
Bom, bom etc. Kaksi porsasta.

Miehet ne voipi,
Kellot jo soipi — —
Veitikat jo kirkkoon marssiivat hyö;
Kaks' ukkoloita
Soatattaa noita —
Aika urot ootten Työ!
Sorsa, sanaksi, "*tota die*" — sait,
Purhoin, "*plus ultra*" — "oleppas nyt vait!"
Bom, bom, etc. Oleppas nyt vait!

Poisipa tieltä!
Veistäppäs sieltä —

Joukon Kirjuttaja kulkoopi, hoi!
Hään, joukkonensak,
Asetuksensak
Arpiainen jopa toi.
Joukion lakki ompi arkussaan,
Paunoisen peähän tuota saatetaan.
Bom, bom, etc. Tuota saatetaan.

Vaikk' käypi laillen,
Juuvaanpas vainen
Uusiin sankarien muistoksi. Niin
Juokaapas miehet,
Suuret ja pienet,
Tähti-niekkoin onneksi!
Joukkio, vanha, uuistetaan siis,
Vanhemp' kuin joukko *aurei velleris*.
Bom, bom, etc. *Aurei velleris*.

N:o 22.[32]

Tähti-niekkujen valallen käytttäminen, Joukunnon vietös-juhalla.

(Fredmans Sång, N:o 4).

"Hör pukor och trumpeter, hvar riddare står så feter" etc.

Jo sarvet, tuolla, soittaa! (Timp.)
Kah, tähti-miehet! — Noita
Neän pulskia puvussaan;
Tänään heit' koroitetaan.
"Tuleppas, ukko, tännek! (Timp.)
Sie olit juomair ennen —
Niin *Kuikka*, tuleppas tänn'!
Ja rueppas valallen!" —
Jo *Sorsa* tuo soittaa... (Tromb.) (Oboe.)
"*Kuikkapa*, kuules! — annan sull' sen" :.:

"Ma, *Kuikka*, tunnustelen, (Timp.)
Jott' viinast' hulluttelen —
Ja viinast' on vereni,
Ja pulloin mun kultani. —
Kyll' tähti kauniist' hohtaa, (Timp.)
Voan aikani kuluu kohta,
Voi, voi! jo kyllä tuon sois',
Jos tähtein kullasta ois"...
Jo *Sorsa* tuo soittaa... (Tromb.) (Oboe.)
"*Toivakkain*, kuules — Jouvuppas tänn'!" :.:

"Mie *Toivakkainkin* vannon, (Timp.)
Ja siihen ihtein annan —
Jott' seisonpa niinkuin mies,
Ja tappelen sinun e'ess!
Ma palvelen sun suulla, (Timp.)
Vaan piikoisia — muulla;
En muustaka huolikkaan,
Kuin sinua nähhä soan."
Jo *Sorsa* tuo soittaa... (Tromb.) (Oboe.)
"*Haikoinen*, kuules! — tuleppas voan!" :.:

"Mie, *Haikoin*, tunnen juonet; (Timp.)
(Voi, — pakottaapi suonet!)
Ma seisonki tässäik väess',
Vaikk' karva-lakki on peäss'.
Sen lupauksen annan, (Timp.)

Jott' tähti kuin mun pannaan,
Sen pitäiski ainiaan
Viinalla kostuttamaan".

Jo Sorsa tuo soittaa... (Tromb.) (Oboe.)
"Rätypä, kuules! — Astuk tänn' voan!" ;,:

Jo käsikin Jussin männä, (Timp.)

Ja tuuva laskut tänne —
Tuok Rahakko-lakki tänn'!
Ja voietta — tuoppas sen!
Rätyäpä nyt tehtiin (Timp.)
Rahakokei kuin nehtiin.

Ja voikoon Bakkuski toas —
Ja *Räty*, sen rahakas!

Jo *Sorsa* tuo soittaa... (Tromb.) (Oboe.)
"Valallen-käynti loppuu nyt toas."

N:o 23.[33]

Bakkuksen Opetus- ja Rukous-kirja.

HoiPERTELEVAISELLEN SEURAKUNNALLENSAK TURVAKSI JA VAKUUTUKSEKSI.

(Fredmans sång, n:o 57).

"Sjung och läs nu Bacchi böner! se det våta titelblad" etc.

Rukoillaanpas nytki suotta,
Niinkuin *Bakkus* opettaa,
Kuin hään omiansak juottaa,
Murheellista lohtuttaa — —
Lueppas, veikkonen! Kellot jo soi — —
Luetkee kaikki, kuin lukea voi!
Juop' pois! juop' pois! (Chor)

Bakkus, kulta, mua autak —
Soahn osuuttani, vain!
Ett'en, ryyppäämisen kautta,
Turmelisik ajujain!
Mieltysisin moalla, kuin merelläkin —
Noapuri, katoppas kirjahaisiin!
Juop' pois! juop' pois! (Chor)

Kielläk toista janoomasta,
Estäk häntä huiskissain,
Kirjahani kahtomasta,
Kuin ma luen tuskissain —
Surut, ja murheet, suok uneuksiin!
Sinussa, *Bakkus*, ma riipun voan kiin.
Juop' pois! juop' pois! (Chor)

Bakkus, kulta — jos niin seäntyis
Ett'ei lapseis eneän voi...
Mutta hermottomaks' keäntyis,
Heikoks' niinkuin heinä toi —
Kultainen, nouvappas lapseis sun luoks'!
Virvoitak häntäkin vikansak vuoks'!
Juop' pois! juop' pois! (Chor)

Neuvok, jotta elän aina
Jott' on rahaa taskussain!
Ett'en tarvihtisik lainaa,
Vaikka joisin laskuttain —
Ett'en mä joutuisik tuimaksi voan,

Eikä myös hulluks', ei' vaivaiseks'kaan!

Juop' pois! juop' pois! (Chor)

Josko viinaa jolloin puuttuis' —

Ett'en tuosta vihastuis'!

Enkä isäntäänkään suuttuis',

Ruukahan en ihastuis'!

Käskek mun isänteä kunnioittaa,

Vaikk' olen selväkin, ravittua.

Juop' pois! juop' pois! (Chor)

Annas mullen mieli outtaa,

Kunnek pulloin täytetään!

Suok, ett' silmäin ilon noutaa,

Juovuksiss' kuin käytetään!

Noapuri, iloihtek mielestäis, sie!

Joskipa lykkyni kavotan mie.

Juop' pois! juop' pois! (Chor)

Kuin on kyllin soanut, annak —

Niin kuin kukka, parhaillaan,

— Minun moatakseni panna,

Janoomatak arvollaan!

Rukoilen *Bakkusta*: "Herttainen, sie!

Eläköön kaikki, kuin mieleeni lie!"

N:o 24.[34]

Ulla lähtöä veneh-matkalla Halikosta Helsinkiin.

Kauniina Kesä-oamuna.

(Fredmans Epistel, N:o 48.)

"Solen glimmar blank och trind, vattnet likt en spegel" etc.

Päivä paistaa aina voan —

Lahti, niinkuin peili;

Vähitellen puhaltaa —

Tuuli puuttuu seiliin.

Lippu liikkuu; airoillaan

Olli liehuu hoahnessaan.

Kirsti nousoo vuoteestaan —

Kaikki on jo reilun.

Iskein tulta piippuunsak,

Olli peätäns' roapii;

Perä keäntyy, liikuissaan,

Ukko työtä soapi.

Karvaisilla kulmillaan

Irvistelee hään nyt voan.

Lienukkakin, toisinaan,

Airot kohottaapi.

Seilit liehuu; *Jussi*, tuo,

Soitti kanteletta;

Soitto kuului; — aallot, nuo,

Pieksivät venettä.

Ruuhi, vanha, ratisoo...

Varpapuut ne vapisoo —

Kukkopaki lauloi, jo

Kello käyp' neljättä.

Muovits! kysyk, torvellais,

Heiltä, jotka soutaa —

"Mitäs tahot mullistais?
Kuules vähä, outak!
Mistäs tullettonpa työ?"
"Halikosta tullaan myö."
Puita kuljettaavat hyö —
Sillä rahan noutaa.

Tuollaik toinen, pursillaan,
Tuulen peällä outtaa;
Majjolla, ja lampaillaan,
Muija parka soutaa.
Voita sill' on pytyssään,
Marja-vakka sylissään,
Munillansak istuu hään —
Jopa syyväk joutaa.

Ulla, toipa lauleloo
Päivän koittahaissa. —
Jokos haukottelet? No
Tuoppas taskuloistais'
Neulat, nauhat, rihmat myös;
Sioppas nyt kiini vyös!
Nuttuis ympärilleis lyös —
Sumut nousoo soista.

Sulhain tuota kahteloo —
"Jouvuk, kultain, tännek!
Istuppas mun kainaloon —
Niin et pelkeäk eneän.
Heill' on kaikill' sama työ,
Yhtäläiset ollaan myö;
Sarvet soittakohon hyö! —
Minnekäs nyt männään?"

"Kuules, *Movits!* kuules, hoi!
Mikä näkyy siellä?"
Tuo on *Drumsjö* — *Löf-ö* toi,
Ei näyk *Mälköö* vielä —
Munksnäsin hovin jo neän...
Meilaksi on ylempään';
Huoplaks' sivullen jo jeäp,
Eikä nävyk tiellä.

Roavaat, piilten heinissään,
Kulkee ruohikoissa;
Mustan mullinkin mä neän,
Parskuin oaltoloissa.
Niityt seisoo parhaillaan,
Vasikoillaan arvollaan —
Hepo pientaroipi voan,
Porsaat kulkoo joissa.

Keollakin, puihen ta'a,
Mehtämiesi outtaa —
Outtaa päivän koitetta,
Lintuin soitannoita.
Honkan suuren suojassa
Pyssyysäk jo nähä soan;
Koira, uskollisest' voan,
Tuota vartioittaa.

Oamu-ryyppy on jo läss' —
Hiljain tuuli vaikuu;
Tuoll' on *Töölö*; — Otak täst'!
Eänet sieltä kaikkuu...
Yksi pallon koapaisoo,

Joka keili koatui jo —
Kumu kuuluu kaukaa, ja
Kallioista raikuu.

Varvikossa veikot, nuo,
Juominkinsak varttuu;
Huutaavatten: "oltta tuok"!
Tuoppihinsak tarttuu — — —
Muutamat, jo pitkällään,
Torkuuvatten pyllyllään,
Toiset nukkuu kivellään —
Unta viljoin karttuu.

Penkereellä, rannasta,
Muukalainen laittaa
Kuviansak, hiekasta,
Kauniimmaks' kuin taitaa.
Savessakin polttelee
Apelleksen tekemää.
Ulla, kultain, etkös neä?
Kahteleppas noita!

Neätkös *Lappvikin* — jo tuoll'?
Keännäk silmäis tuonek!
Kirkko-tarha toisell' puoll' —
Kolkot siin on huoneet.
Lasit paistaa aina voan
Sandvikista, josta soan
Oltta. Sieltä haetaan
Kaikki juoman juoneet.

Kylpy-huonek, rannalla,
Niinkuin linna hohtaa;
Tuollapaki, vuorella,
Toiset silmäis kohtaa.
Rauhamäki, ensin, tuo —
Toiset, takimmaiseta, nuo...
Tullaan västninkin jo luo,
Veaporiin kohta.

Seisahutak veneis, jo —
Vielä haukoittelet!
Vainkos nukut? — Tuoss' on, juok!
Toista tarjoittelen — — —
Nousek ylös, Muovits, hoi!
Lasaretti ... katos toi —
Varok jott' ei naiset voik
Nokkais notkistella.

Tornin nastat näkyy, jo
Huonein harjat loistaa;
Oamu-rusko — neät kuin toi
Kauniist' veissä paistaa.
Lapset leikkii rannalla,
Noukkii kivet kourallaan,
Heittoa sinnek, toisinaan,
Kussa hanhet roiskaa.

Peästäk köyvet, seilineen!
Kaupunkiss' jo ollaan;
Linnoineen, ja töllineen,
Seisoo kalliolla.
Pienissä tuvissa, täss',
Voarat valkian on läss';
Valjaistappas hevoises',
Jouvuk sammioilla!

Laiturilla, sotkuillaan,
Piika, suovallansak;
Paitansak papeloissaan,
Povet avoinansak.

Avoi-jaloin, paljas-peä,
Lukoo kellon lyömiä,
— Yhä roapii reisiään,
Tuorestuessansa.

Ve'en-ajajaki, hään,
Hevoistansak juottaa;
Peräyttää syvempään,
Ammentaa, ja uottaa — —
Tamma säikkyy, potkaisoo —
Rahkeet, renkeet, ratkaisoo ...
Tynnöripä koatui jo —
— Kahoppas nyt tuota!

Torvi kuuluu, rumpu myös,
Kirkon-kellot soittaa;
Piipustaanki musta mies
Laulaa nokioistaan.
Leipur' joutuu vakkuineen,
Seppä takoo akkoineen,
Sotamieski — jopa hään
Komentonsak koittaa.

Majaltamme joutukaa!
Kätkek verkot, nuotta —
Sarvellanne soittakaa
Muistiksemme, suotta!
Hyväst' heri-herttasein!
Hyväst' venno-vertasein!
Ulla valmis, jopa hään
Kultuensak uottaa. —

Loajuin otti lakkinsak,
Pelistään myssyn heitti;
Ulla peästi takkinsak,
Paitallansak peittiin.
Nousi sänkyyn, vyörähti;
Muovita perään pyörähti —
Väisteleppäs! Kappas niin
Suovallaan on neitti.

N:o 25.[35]

Ulla lähtöö vesi-matkalla Veaporiin.

(Fredmans Epistel, N:o 33).

"Stolta stad! Jag nu glad förglömmet dit prål!" etc.

Was ist das? Laittakaapa sian laiturilla! Poisi tieltä viulun-vinkuttajat, kenkän-hivuttajat, tullin-haistattajat ja merimiehet! — Hurraa. — Pullisteleppas viina-pullois! — Valttia pöyvän-peähän! — Suu kiini, akka räppänä! — Tuli-tikkuja tuossa, viisi vihkoa kopeekasta. — Pöyvällen valttiiasi! Kaksi riunaa uskallan — vuovatkos vanha vaari? — Keäntekeepäs pöytä-jalka ylös-alaisin! — Kupperi-koikka Rouvan kanssa, koppelissa; omenat taskussa; vokka katolla, ja Aunukselainen arkullansak. — Poisi tieltä, hiilen-hiittäjät, pesuttaret ja maito-kaupittaret! — Eläppäs kaikottelek Wiipurilaista, joll' on ommeltut rinkilät kaulallansak. — Soas täst' Saparo-matti, juoppas! Laskeppas tännek Muovits', viuluineen. — Väistelkeepäs! muikun-mättäjät, kakun-paistattajat, kalun-kauppiaat, raja-suutarit ja linnun-pyytäjät. — Astukaapas pois tieltä Herra Nimismies, eli kölli-mies, vai mikäs sie lienet meikäläinen! — Auttakaapas ylös toi sokea ukko, kanteleineen! — Survaiseppaa tuota vähemmin! — Paiskaak häntä korvallen. — Peästäkeepäs tänn', Herra! kulta-verhoissaan, polskoa tanssivaisineen kontioineen, — Kahoppas toi

heittiö Anni, kantain marakattia olallansak, ja säkki-pilliä kainalossansak. — Rumputappas rumpali! narri tanssii, ja heitteä härän-pyllyjänsäk. — Kas niin pojat — pois pohjat olut-tynnöristä! — Valttia pöyvällen! — Ottakaa kiini varas! — Paroonin passari panoo kaheksan kopeekkaa läijään; kaheksan kopeekkoaki neitoisellen; kaksi rossoo kasakalle. Risti on valttina. — Tuossapa tuloo Muovits! — Kaheksan ja kaheksantoisia, ja neljä siihen on kaksikymmentä. — Enamp' ristiä! — Kuus ja kuus teköö kaksitoista. — Hävitätkö hertta-rouvan? Ja: sullapa voitto! — Voi minkäpä out näköinen Muovits! Kylläpä takkinsakki jo tunnustelen; Hään on lainanut takin raja-suutarilta, joka asuu kissan-hännässä Katajan-nokassa. Lystistipä! Iso-viulunsak hartioilla, tulppa-kukkainen hatussa, sarvi kainalossa, ja pullo taskussaan. — Astuk veneeseen! — Mitä toi paipattaa kauppa-saksalainen, joka piteä marakattia olallansak? — *Le diable! il porte son Violon, oui, par dessus l'épaule comme le Suisse porte la hallebarde.* — Nyt tarttuu sarvehensak ... prutt, prutt, prutt, prutt. — *Ach tu tummer taifel! Er ferschteht sich auf der musik wie eine Kuh auf den mittag. Mowitz, bruder, wills tu was Kirschen haben?* Anni, rupeeppas veneeseen! Varoitappas liha-vakka. — Hypeäppäs tänn' kulta-sirkkuiseni, kinnas-hansikkoineni ja kala-konttinesi! Missäpä out oleskellutkaan? "Olen ollut mankloamassa". — Ulompana, ulompana, vielä ulompana! Mihinkäpäin männään? "Lainoin veistämisillehen". — *Le diable, oh que non.* — "*A schinnek juuri kuhun oschotan; kuscha pikku miesch — kulta-houschunen sotamiesch — ischtuu mäin töyrällä ja toimittaa.*" — "*No, non, non, non, ce n'est pas là.* — Oikein! noh Kaisaniemellen? — *Oui Kaisaniemi, oui Kaisaniemi, oui par perkele viekөөn!*... Tuonek Töölöön?... *Gantz richtich...* Hapäisek tuotu joutilasta, sillan korvalla. — Siinä voan seisoo ja haukkuu sotamiestä... *Ah, il a peur d'être battu! Fripon! — Canalje! Hundsfott! Canalje!* Tuonek Töölöön! *Oui, que le diable t'emporte!* — Mistä tämä syntyi? — *Excusiren sie mich, das ist alien lapperey; er sagt nur der kläger dass er oftmahls seine bezahlung gefordert und dass es der andere nicht geachtet hat, sondern ihm alle zeit mit schmähworten begegnet ist.* — Hurraa! Soitak sarvellas! Anni laulaa, tuuli puhalttaa, ja laineet liekuttaa. — Lykätkee ulos!

Kaupunki! (Corno.)

Iloni — (Corno.)

Jo heitän sun pöyhyis,

Ja hälyt, pauhinais;

Muurit, linnojais —

Soitak jo sarvellais!... (Corno.)

Aallot, noi, (Corno.)

Veneen toi — (Corno.)

Jo laivoihin kanssa ho a kw i seisoo, hoi!

Pursineen, (Corno.)

Lähtö ö hään — (Corno.)

Jo suoloja perään. (Corno.)

Ohto, hoi! tahotkos omenoita? Eläk mänek lähellen karhuja. — Hiljaa!
Neittonen lauleloopi, ja lännettäret nouvattaavat eäntansäk.

Ammutaan! (Corno.)

Linnaa voan (Corno.)

Neän pilvien luonn';

Jo silmäilen pa tuon —

Tuolla notkossapa

Kirkon nähhäkin soa. (Corno.)

Muurin peäll' (Corno.)

Seisoo teäll' (Corno.)

Jo vahti ja tykit, murhan-neuvot neän —

Muurista (Corno.)

Paukahtaa (Corno.)

Ett vuoret kajahtaa. (Corno.)

Laineet loisteloovat ja läiskyttävät, ja ne jeähytteleväiset puhaltamiset mielyttävät. — Tuntuuko vaikeeksi, Muovita? — Soas täst'! — Voan katoppas rannallen, tuolla toisella puolella! Neätkös noita musta-sinisiä ja ruohon-karvaisia ihmis-hoamuja, jotka puuta salvaavat kumossa keäntyneen laivan pimennoksessa? Vasaroillaan nakkaavat tihjältään. Oivallatkos oikealla käsin toi Greekkalainen kirkko-rakennus mäen töyrällä? Ja ala puolella, vienossa ve'essä, mikä mehtä mastoloita, liehuvaisilla lippuloillaan? — Päivä poahtaa, kellot soittaa, rumput pauhaa, viirit vipattaa, keihäät välkky, kirkko-soittaja lirittelee ja läpättää. — Muovits heitteä hattunsak, lakkineen päivineen, meren alloillen — ja juopi kaiken moailman muistiksi. — Sarvet soittakoon, airot levätköön! Laulak Anni!

Kuka, toi? (Corno.)

Ulla, hoi! (Corno.)

Neän hattunsak kans',
Puettu nauhoillans'.
Ruusut povessaan neän —
Silkki-hameessaan hään! (Corno.)
Kaunoinen, (Corno.)
Siruinen, — (Corno.)
Hään veneestä hyppäisi, pyöräittellehten;
"Rakkahin! (Corno.)
Repäisin — (Corno.)
Jo hamein haaskaisin." (Corno.)

Mitkäs nuo? (Corno.)
"Äläs, tuo! (Corno.)
Ma menisinpähän
Tuonn' kauppa-puotiin, voan;
Mutt' nyt istun täss' viel',
Sepä pisteä mun miel'." — (Corno.)
Kohtapa (Corno.)
Myö nyt soa... (Corno.)
Jo rannallen nousta.- "Eläk huiskuta!
Teijän eist',
Niin mä näiss'
Jo kuolen laineheiss'."

N:o 26.[36]

Kaisaniemessä. Keväen tultua.

(Fredmans Sång, N:o 64).

"Fjäriln, vingad, syns vid Haga, mellan dimmors frost och dam" etc.

Kappas perhoin, lennossansa,
Kaisaniemessä jo neän —
Heinikossa, hennossansa
Lepääpi hään pesässään.
Itikkakin, pienimmäinen,
Torkkuneenko vielä? — Ei!
Jopa kesän lempymäinen
Häntä unestaanki vei.

Heinä laihonsak jo noutaa,
Ruohot kauniist' viherteä,
Lammikossa jouhten soutaa,
Sirkku puussa viserteä.
Käki kukkumast' ei lakkaa —
Kaukaa kuuluu moalta jo
Jotka sieltä vuorta hakkaa,
Tahi puuta halkaisoo.

Katos! Ve'enki asujamet
Sukkelasti suikahtaa —
Hopehinna hohtaa lammit.
Sorsat pohjaan puikahtaa.
Poluilla kaunistuneilla
Tännek kansa vaeltaa;
Ilo-mieli, kullaik, heillä —
Kuin hyö tännek tulla soa.

Onnellisna ollessansa,
Käyvään tässä kaikittain;
Kukiin kultaisensak kanssa,
Käsityksin, parhaittain.
Silmästänsäk lempi loistaa,

Eikä tunnuk viluiseks';
Sillä murheeni jo poistaa,
Teköö mielein iloiseks'.

N:o 27.[37]

Kaisaniemessä. Suurus-paloilla.

(Fredmans Epistel, n:o 71).

"Ulla, min Ulla, säg får jag dig bjuda rödaste smultron i mjölk" etc.

Ullapa, kultasein, sulle ma annan
Kypsimmät mansikat, maijossaan —
Suurimman lahnan, kuin pöyvälle pannaan,
Parhaimman pyyn, jonka ammutuks' soan.
Aukaisek ovi, ja akkunat kanssa!
Havut ne haiskahtaa ainaki tänn';
Pilvessä päivämme, satehillansa,
Veikkonen!
Eikös *Kaisaniemi* kaunis? — Ompa vaan!
Juur' aivan ihanaissaan. — —
Ja ne koivut kauniitki rannoillahan,
Kesä-verhoissaan?
Ja ne ve'et vienot
Lammisaanpa? — Niin!
Ja ne pellot, tuolla, pienet —
Kuin neät siin'?
Etkös ihastuk näihin niittyihin?
Niin vainenkiin!

Juonpahan muistikseis; pulloisi maistak!
Kuules kuin kaupunkin kellot jo lyö —
Neätkös kuin nurmet jo sinillen paistaa?
Tunnetkos, kutka tänn' tuuloovat, Työ?
Annappas mullenki, armias naisi,
Jollapa suurustaa suutani soan!
Pistäk tänn' pullois, jott' juuvakki saisi
Viinoa!
Eikös *Kaisaniemi* kaunis? — Ompa voan, &e.

Ruunaa jo tuuvaan! ja valjaisiin pannaan,
Hirnuupi, hyppiipi, aisoissaan;
Tyttöni, kultainen, vaunuun ma kannan,
Ajetaan pois jotta pölyyää voan. —
Kaikki sun puoleisi keäntyyvät mielet,
Silmästäis syttyyvät tulistumaan —
Sinuhun mieltyyvät vaimot ja miehet
Soa täst'! Juon.
Eikös *Kaisaniemi* kaunis? — Ompa voan.

N:o 28.[38]

Töölöön, illan suussa, tultaissa.

Katajan-nokasta, veneellä, lähettyänsäk.

(Fredmans Epistel, N:o 49).

"Mamseli Ulla, märk mamsell, hur vårt månsken nu i qväll" etc.

Ulla, kultain, jopa voan —

Kun nyt istuu iltojaan...
Jopa paistaa, kuumottaapi,
Kaunistaapi
Suomen moan,
Lampi rasva-tyynessään,
Veneet kulkoo yhtenäin —
Soaret, salmet,
Laihot, halmet,
Vaipuuvat jo silmistään.
Katoppaa nyt tuonek, kuin purtelot soutaa!
Eikä jouta, eikä jouta
Viipyä nytkään.

Neätkös nurmet, pukkineen,
Tuhansineen kukkineen,
Jotka lemuansa kantaa —
Pitkin rantaa,
Hajuneen.
Voi nuo majat, mökkineen!
Sauvun heistä kustaik neän —
Viinat kiehuu,
Miehet riehuu,
Juoppo-lallit keskenään.
Matti, laskek sinnek, tuon sillanpa luokse!
Kass kuin juoksee, kass kuin juoksee
Ukko, kiireissään.

Katoppas nyt sinnek! — sen
Ilman kohti, veikkonen,
Sinnek suoraan, josta paistaa —
Tulet loistaa
Aina tänn'.
Ei, mun kulta-sirkkuinen,
Sinnek, kuin ma näytän! — sen
Ilman halki,
Josta valkee
Näky tuolta vähäisen.
Tuonnek kuin ne tuulastaa ahraimen kanssa —
Valkiansa, valkiansa
Väilyy välisten.

Nouseppas nyt tuuli, hoi!
Nostak nokkaan virpu toi —
Annak seilit puhaltelin,
Liekutella,
Miten voi.
Torvellanne soittakaa —
Bakkusta nyt kiitteä soa;
Otak tuoppi!
Se, kuin juopi,
Voimistuupi, tunnen ma.
Juokeppas, siskoini, *Muikkuisen* muistiks'!
Jo on huiskiss', jo on huiskiss',
Jo on viinoissaan.

Laskek rantaan! Laakek vaan!
Valkamoillen. — "Lasketaan!"
Tuolla mies, ja vaimo, seisoo
Meijän eissä,
Jopahan!
"Kiitän viimeist'! Laskek tänn'!"
Ulla, tartuk kätehen!
Nuttuis kiini,
Seisok siinä —
Outappas vähäikkyisen!

Kauhtanoita, mekkoja, kontit ja tulot —
Missä pullot, missä pullot?
Tuokaa heitä tänn'!

Kaisa puotti kampansak,
Maija haki hameensak,
Lienan huivi, missä lienöön —
Kenpä tiennöön
Kalunsak?
Isän lakki — pahuuspa!
Makais muorin vaipassa —
Penkin alla,
Lattialla,
Vierin mummun huntuja.
Kultaseinpa *Pekka* — kah toatoini lakki!
Missä takki, missä takki —
Verka-viitansa?

Eläk koskek viuluini!
Kootappas nyt kiuluini?
Otak kontti olalleisi,
Tuok tänn' veissi,
Kultani!
Voi tuo rieska, kuin on noin
Varsinki paistamatoin —
Voinpa kanssa,
Pohtuansa,
Oisi hyvä, armotoin.
Iloitkaamme siitten, ja riemuitkaa kanssa —
Hyypeä, tanssaa — hyypeä, tanssaa!
Jopa sarvet soi.

Ukko, muistikseis, nyt juon!
Naurattaa kuin näköö tuon —
Tartuppas nyt pullois kiini —
Juoppas niini,
Paappas nuon!
Otak huoneeseisi kaikk'!
Tuoppas tännek paistikkais —
Tuomiaisi,
Juomiaisi,
Mitä löytyy talossais!
Kuuleppas kuin tuuloo; — veneis paak kiini!
No, kass niini — no, kass niini,
Ryypätä nyt sais'.

N:o 29.[39]

Kortin-lyönti.

Viivyttyäessään, talvis-iltana, Töölön ravintolassa.

(Fredmans Epistel, N:o 42).

"Ren Calad, jag spår och tror! Förhand har du Mollberg bror" etc.

Jo ma luulen, uskon sen —
Sull' on vuoro, veikkonen!
Sotkek kortit, ja'ak siitten
Meillen niitä,
Kultainen!
Risti-ässän — jokos sait?
Rouvan myös. — No oles vait! —
Kuninkaspa paras teällä;

Pistäk pelille!

Mitäs hait?

Muoriseni, kultainen, uotappas, uota!

Pistäk tuota! pistäk tuota!

Pistäppäs nyt sen!

Ulla, sini-puvussaän,

Hieno-helma istuu voan —

Kaulallansak helmeet väilyy,

Solet häilyy

Rinnassaän,

Miten nyt on? — Heitäk sie!

Hertta-rouva tiilin vie.

Viisi-silmäkin on tuolla,

Toisten puolla —

Miten lie?

Eläpäs sä kultainen huolikkaan tuota!

Lykeä luota, lykkeä luota —

Kuka jakaapi?

Pata-kakkoinenpa, toi —

Heti *Ulla* senki soi;

Hitto, eipä ässä puonnut!

Eikä tuonut

Voiton. Voi!

Kiitän nöyrimmästipä —

Etkös sait jo ässän sä?

Muistak, veikkonen, niin meilläik

Oli eilläik

voittoki.

Näytäppäs sie valttiais — lyök jotta pöllyy!

Heitäk, heitäk! heitäk, heitäk!

Heitäk, heitä jo!

Ullan pienet sormet voan

Pilkistäiksen toisinaan,

Korttiloissa onnen antaa —

Voiton kantaa

Tosiaan.

Katos kuin tuo, silmillään,

Kahtoo tännek! Jopa neän.

Sormuksenpa, sormessansak,

Nauraisaansak,

Piteä hään.

Huuvappas, ja huuvak! Kas *Muovits*, tuo koira,

Viepi kaikki, viepi kaikki,

Korjaa käsillään.

Mutta kuulkaas! veikkoiset,

Avatkeepas oven het';

Talven pakkaiset — ne vaipuu,

Pois jo taipuu

Kylmimmät.

Muori *Kaisa*, katoppas!

Tähet kiilteä taivahass' —

Kuu jo syntyy ja siityy,

Vesi riittyy —

Kahoppas!

Viskooppas sa peälleisi, voatteisi, *Ulla*!

Paha tulla, paha tulla

Ehkä sairahaks'.

Lammilla ajetaan, toi,

Kuules kuinka kulit soi —

Jeä se kesteä, kunnek puhkii;

Jopa uhkii!

Minkäs voi?
Kahok varsa, voahessaan,
Kultaisissa valjaissaan!
Kuinka juostensak jo koipii — —
Ehkä voipi
Vuoronsak!
Voi kahtokeppas tuonnek, kuin miehet ne ajaa —
Hyvin loajaa, hyvin loajaa,
Ympäir lampia.

Kappas ruunain' kappas viel' —
Joll' on harjustimet, — siell';
Kuin se, kavierillaan, keikkuu —
Eikös, veikko,
Tekis miel'?
Kennen sälkö, kilvan peäll' —
Juoksoopi, kuin poro, jeäll'?
Jopa kuuleppas — kuin räikkyy —
Etkös säikky
Olla teäll'?
Pojatpa nuo luistaavat rantoja myötä;
Puolen yötä, puolen yötä,
Niitä kiertelee.

Oriik tuolla, veikkonen,
Lenteä täyttä nelisin;
Pilku-peä, ja jauho-turpa,
Kaunis kurkku,
Kultainen!
Mutta valkoinenpa, tuo —
Joka avannosta juo,
Kahok kuin se häntäns' heitteä!
Kohti meitä —
Silmäns' luo.
Kuules, kuin nuo miehet — ne kiljuu ja huutaa?
Mitäs muuta, mitäs muuta?
Viinoa ne juo.

Suet ulvoo konsanaan,
Jopa sataa, kylmeä soan.
Ovi kiini! Pistäk uuniin
Puita, suinkiin —
Pistäk voan!
Neät kuin puihen latvat, tässä,
Seisoo hallan huuhtehe'ss';
Vainiot ja pelot, huuhat,
Lehot, luhat —
Iljanness'.
Kultaini, tuok laskuin! Jo vilu mua puistaa —
Kehnomp' muista, kehnomp' muista,
Kohta kuolen tässä'.

Kuules kuinka — seinän ta'a
Tuiskua, ryöpyy, lunta saa,
Tuulet tuntuu; kuu jo kammoo,
Tähet sammuu,
Vuoronsa.
Tässä seurassa niin myö,
Kosk' on kolkko päivä, yö,
Viinan voimoapa kiitämm';
Otak siitä!
Juo, ja syö!
Muistiksi mun tyttöni, armaani aina —
Kortit laina, kortit laina!
Syntyy uusi työ.

Juhannuksena.

Ullan moalla hauskuuttamisesta, ensimmäisessä torpassa
Töölön tullista mentyänsäk.

(Fredmans Epistel, N:o 80).

"Liksom en Herdinna högtidsklädd, vid källan en Juni dag" etc.

Kuin, suvella, neito — Suomessa —
Puvuksipa juhalle —
Jo heinistä kauneutensak soa,
Ja heissäkin koreilee;
Eik' tuomen marjoin kukkaisihin
Sevoitak helmen loistetta siin',
Eik' kultaa kaulassansak pie —
Jos kohtaki morsiaian lie.

Niin oli mun tyttö, puoleltaan,
Puettu juhannukseks',
Kuin, vieraaksi kuhuttu *Muikkuiseltaan*,
Jo Töölöhön torppaan läks'.
Sen ohta ei oil murheisissaan,
Eik' neijon helmus laveakaan;
Ja kenkä-nokka, kapia toi,
Ei silmihin pistääkkään voi.

Kah tuollapa tarhoin, kujiin, ta'a —
Jo torppapa pistäiksen;
Jonn' kuusikon halkikin kulkea soa,
Kuss' tiekin jo keäntäiksen.
Se tie, joll' rattailaan rahnusteloo,
Taloonsak talonmies tarkoitteloo,
Kuin illan-suussa ehtii sinn',
Jo sätkineen, pyttyineenkin.

Juur' siinäpä, torpan pihalla,
Havuillaki laitettuna,
Niin *Ullapa* joutui nyt ilolla —
Sunnuntak-oamuna...
Kuin ukko pilvensäk luoteesta toi,
Ja kaupunnin kellot ne yhtenään soi,
Ja kukko lauloi orrellaan,
Ja peäsky lens' porstupahan.

Nyt pantiinpa pullot liikkeellen,
Ja *Muikkuin* — jo koatui siin';
Ja neitoinen sormillaan soirahti — hään
Sai olven kaikk' sylihin.
Jo neitti kortit pöytähän löi,
Ja kaikki — - mitä hään saiki — hään söi.
Ja torpan ämmä — täytyipä niin
Heit' ravita rahattakiin.

Voan pihalla sälkö, kussa söi,
Se säikähti, hyppi voan;
Ja rattahat kaikki tomuksi löi,
Ja särki kaikk' aisojaan.
Hään, kiiruust' kijäten, laukkaisi pois;
Ja nelisin pani, niin paljon kuin vois;
Voan *Ulla*, rukka, pitkällään —
Siell' *Muikkuin* kanss' vullottaa hään.

Ulla Urpiaisen moninaiset elämän-vaiheet.

(Fredmans Epistel, N:o 36.)

"Vår Ulla låg i sängen och sof, med handen under öra" etc.

Toi Ulla nukkui vuoteellaan,
Ja käs' oil peä-alana;
Eik' ykskään muu, kuin juoturi voan,
Sai tuohon sormen panna.
Ympärillään, huoneessaan,
Ei yksikään hiiskahtanut;
Ei siin' löytty oltakaan,
Eik' vettäkään niin kannun.
Ukko hiljain hiihteli,
Ja sänkyn ympär liehui;
Kohott' täkin — naurahti,
Ja siihen hullusti mieltä.
Ulla keänsiin
Siin', ja veänsiin —
Peitti peänsäk vaipallaan;
Pistiin alla,
Laukuin alla,
Joi, ja nauroi, voan.

Jo päiväki paistoi akkunaan,
Ja lasiloista loisti;
Sirkkupa lauloi ainaki voan,
Ja oamun aikaa todisti.
Unettaret uuestaan
Jopa korvissaan oil soinut;
Ulla heräis unestaan,
Voan havaihtak ei voinut.
Sinnek, tännek, heitteliin —
Ja huiskais käen kanssa;
Unessaanpa itki niin,
Ja repi nisujansak.
Milloin suuttui,
Nauruun puuttui,
Tarttui sänky-laitoihin;
Otti liinan,
Maisto viinan,
Pukeis helmuksiin.

Ullapa virutti poveensak
Parasta ruuusun-vettä;
Siitt' pistipä helmet kaulaansak,
Ja höyhenensä hattuun.
Niin — kuin Paphos, soaressaan,
(Lempi, kuin rannallen nousi)
— Rakkaus oi! valloillaan,
Ja surut pakeis' poisi.
Niinpä ukko ihastui,
Ja tuskissansak voihekais,
Koska *Ulla* istautui,
Ja hiuksiansak oikais.
Juoppo-kansaa,
Ruokiansak,
Heitteä ukko, hätässään —
Soamisensak,
Maksuinensak,
Kaikk' unohti hään.

Toi *Ullan* ympär', noustuessaan,

Nuo *Lännettäret* riehui;
Lempipä löyhytt', Rakkaus vaan
Sen haivenissa liehui.

Etelätär lennätti
Tännek, jo lemunsak kanssa,
Toinenpa jo ennätti
Hajottoo hajujansak.
Kuiskeillansak *Suojatar*
Mielytti omoansak;
Kujeillaanki *Suovatar*
Hyväili kultoansak.

Ilon retket,
Murheen hetket,
Vaihtuuvatten välillään;
Juotur' kiitti,
Miten miitti
Enemp' kiihtyi hään.

Ilo-silmin, ja nauroinpa suin,
Hään nänniänsäk näytti;
Voi ihme! mikä riemuus! kuin
Mun sytämeni täytti!...

Kuitenk' kaikin kaunehin
Kuin mikähän olla taitais —
Oil sen silmät-terätkin,
Kuin iskujansak vaihtais',
Minnek luomiansak loi,
Niin heihin ihastuivat;
Taivaan autuutta ne toi,
Kaikk' heihin rakastuivat.

Eipä vielä
Kennen kieli
Lauluillen niin herkkeä liek...
Eikä toinuk,
Eikä soinuk,
— Ei perhana viek!

Ei koskaan juotur', mielestähän,
Niin onneansak kiitti —
Kuin *Ullan* sukka-sitehet hään
Sen seärihinsäk liitti.

Kenkät jalkaan sovitti,
Hivuttain harjallansak;
Ja kuin *Ullaa* haukoitti,
Niin haukoitt' häntä kanssa.

Silkki-huivi, kaulassaan,
Se rintojansak peitti;
Kujeet kaikki, poveessaan,
Ne pyllyjänsäk heitti.

Hiukset seäntyi,
Käyräks' keäntyi,
Kiemuroitti itestään;
Juovikkaisen
Liivin naisen
Pukeis peällensä.

Nyt *Ullapa* otti hameensak,
Viinalla valaistunna;
Punssia vuotatt' lasihinsak,
Vattansak ravintonna.

Pullon se piti kourassaan,
Josta jo halutki paistoi;
Himot hiiltyi pohjassaan,
Ja makeeksipa maistoi.
Kaikk' jo muuttui luontonsak —

Vapaus valloillansak;
Juotur', sekin vuoronsak,
Nyt oli onnellansak.

Ulla, sirkkuin,
Viinaan virkkui,
Kiitti vielä uhalla:
"Mokomata
Juotavata
Ei ouk muualla!"

Voi, pahuuspa! kuin hullusti oil' —
Kuin *Ulla* mieltyi näihin,
Niin uksestapa — kukapa tuil?
Kolm' kurjaa vanhaa äijää.
Yksi miehui miekallaan,
Ja toinen, köyvellänsäk;
Kolmaas, jok' oil kuuro voan,
Vei neijon myötänänsäk.
Syntyi meiskeh, huuto myös —
Ja itki *Ulla* parka!
Pelkuri oil joka mies,
Ja juotur' aivan arka.

Tuolin alla,
Talrikalla,
Seisoi *Ullan* pullo viel';
Rikoitettu,
Tyhjennetty,
Niinpä nähtiin siell'.

Niin hyvästi kultain! — Muotoisi sain
Runoilla kuvaistella;
Nyt vaivut pois; Jo kauvanpa vain
Voit lauluin kaunistella.
Vielä, suotuin majoissa,
Sinua kehoitellaan;
Niinkuin *Venus'*, hovissaan,
Piijoiltaan mainitellaan.
Peitäk silmäis rievullais,
Ja keträäk ahkerasti;
Siitten laulak, riemullais —
Oamusta iltaan astik.

Aika voittaa,
Päiväis koittaa —
Vitoista, ja nureeistais,
Lempi sieppaa
Sun, ja viepi
Iloon, murheistais.

N:o 32.[42]

Ullan linnaan kuljettamisesta.

(Fredmans Epistel, N:o 28).

"I går såg jag ditt barn, min Fröja, i Yxsmeds gränd" etc.

Mä öylöin näin sun lapseis rukka —
Kujaisten suuss';
Palmikko-peä, sininen sukka,
Hameensak uus'.
Hään kaunis oil kuin vuohen-kukka,
Oli juur' koreissaan;
Voan perästään niin kaksi ukkoo

Näin miekoillaan.

Hään keänsiin; ja sen helmat heilutti länsi-tuul';
Sen posket poahtui, silmät väilyi,
 Kuin näitä kuul'.
Jo vavisten, ja itku-silmin —
 Ma tuonpa raukan näin;
Ja surkastuin kuin saivat ilmin
 Mun neittosein.

Jo syämmensäk pohjan asti
 Tuon kurjan näin;
Rukoillen, kämmänensäk nosti
 Taivaasen päin.
Ne hameestaan sen temppais. Hetken
 Hään kiivaast' riitaa tei;
Voan siitten taipui — ja sen retken
 Ne häntä vei.

Kyll' oli kovat arpahansak —
 Voan tässä hä'äss',
Niin *Ulla* turvais varpahansak,
 Ja pakoon peäs'.
Viel' kahtoi taaksek, peästyänsäk
 Jo noihen kynsistään;
Ja vahti-mies käyttämistänsäk
 Häpeisi hään.

Niin jouvuppas! Jo silmäis näyttää
 Iloisat, noin;
Ja annak riemu rintais täyhteä
 Lakkaamatoin!
Niin nautik siitten miten tajjat!
 Kuin voan sun teköö miel',
Ja elä itkek! Muuttuu ajat —
 Onnistut viel'.

N:o 33.[43]

Peloittivat Pöllöistäkin.

(Fredmans Epistel, N:o 45).

"Tjenare, Mollberg! hur är det fatt? hvar är din harpa?" etc.

"Kuuleppas, *Pöllöinen*, kuinka sa voit?
Missäs on lakkiis, ja kantelees, hoi?
Voi kuin sun suu on turvoksissaan!
Missä lie ollutki juovuksissaan?" —
 Mä rouvissa söin,
 Ja leikkiä löin —
 Niin soitostain, pa'uus,
 Meill' riitapa nous';
Ja juuri kuin soittelin — *plingeli-pling!*
Niin joutuipa poliisi, rutkatek, sinn' —
Ja hakkaisi suutani — *plingeli-pling.*

"Millen se näytti?" — Rämäkkäläin!
Nahkaiset housut sen seärissään näin. —
Hattu oil huopasta, reikiä täys',
Nuttunsak nurin, ja keppi oil käiss'.
 Juur' olipa niin,
 Ja vyöllänsäkkiin

Oil tuohesta voan
Yks' tuppipahan;
Ja juuri kuin suuttui, — *pling-plingeli-pling*;
Nyrkkinsäk pöytähän paiskaispa niin
Jott' akkunat tärisi — *plingeli-pling*.

Soittelin, kauniist', selvänä peäss',
Kuninkaan polskaapa Puolassa, neäts!
Ympäriin istuivat miehiä, tuoll',
Mikä joi tuopin, ja mikä voan puol'.
Mutt' silloin, jo vain —
Ma korvallein sain.
Hään kiljaisi: "viel-
kö teköö sun miel'
Puhua Puolasta? — *plingeli-pleng!*
Soitella polskia Kuninkaisten?
Pieppäs nyt suutasii!" — *plingeli-pleng*.

Kuuleppas, kultainen, kuinkas tuo oil,
Istuinpa, kauniist', ja tuopistain join;
Hoastelin Puolanki asioista —
"Tiijätten pojatpa, sanelin ma,
Ei löyvykkään, hoi!
Se mies, joka voi —
Ei kuninkaskaan
Voik, voimallahan,
Kielteä mun soittamast' — *plingeli-pleng*.
Polskia panna ei estäköön ken
Kanteleellani!" — *pling-plingeli-pleng*.

Nurkassa istui — lempopa ties' —
Kaksi kasakkaa, ja yks' sotamies,
Ne huusivat: "lyök! Hään riitelee vain —
Puola on kärsinyt, minkä se sai".
Jo tulipakin
Yks akkakin sinn',
Hään lakkini vei,
Ja kantelein, hei!
Poliisi, pakana — *plingeli-pling*,
Hakkaisi suutani kepilläkin,
Jotta se juoksi, — *pling-plingeli-pling*.

Kuulkaasta, kultaiset! kyselin siin',
Enkös ouk viatoin? — "Olitpa niin!"
Empämä syyttömäst' kärsiä voik —
Huulein on halki, ja nenäini poikk'.
Ei mokomata
Pahempoakaa;
Sill' lähenpä pois,
Ja muualla sois'
Runojoin joukossa, — *plingeli-pling*,
Rakkaudesta, ja viinastakin,
Soittaa, ja laulaa, — *pling-plingeli-pling*.

N:o 34.[44]

Selkeänsäk soamisestaan.

(Fredmans Epistel, N:o 31).

"Se, Movits, hvi står du och gråter? så hungrig och frusen" etc.

Kah, *Muovits!* mikäs sua vaivaa?
Sun turkkiis on turvonut toas;

Sun sierameis juoksoopi aivan
Kuin virta ... voi laitoksiais!
Viel' henkissään veikkojais lienee —
Voitathan sie vastuksiais!
Pong pongtuli pongtuli... Tais?
Niin — soitappas vielä!

Soas täst'! otak ryyppyisi!... Vasta,
Niin paremmin puhua voi;
Ja, viinalla, partaisi kastak!
Se virvoittaa mieleisi, hoi —
Vai lempoko sisujais polttaa?
Ehk' viina ei hyveäkään tiek —
Pong, pongtuli, pongtuli ... Liek?
Niin otathan olta!

Jos silmäis lie puhki? — vai vielä!
Ann' olla — viel' kalvoss' on luut —
Voan missäs out ollut? Vai siellä —
Kuin tappelu-koiratkin muut?
Niin avaappas silmäisi, kulta!
Ja kahok nyt pulloisi päin —
Pong pongtuli, pongtuli — Näin-
pä terveeksi tultuu!

Se lohtuttaa mielemme aina,
Kuin turvaamme tuttaviin päin;
Paak lakkiisi — peähäis sen painak!
Kah, miksi sua potkittiin näin?
Etkös sie siitt' pitänyt puoltais?
Kuin kävit niin kehnosti kiin. —
Pong pongtuli, pongtuli... Niin —
Niin sanoppas suotta!

"Oil Syys-kuussa, kymmenees päivä,
Voan vuosi — en muistakkaan moar' —
Oil pilvessä kuu; mutta päivä
Se paistoi, vaikk' satoi ves'-koar'.
Se oli — jos muistaneen oikeen —
Se viho- ja viimeinen... No!
Pong, pongtuli, pongtuli — Jo
En muistakkaan oikeen."

"Niin sattui ehtoolla, kerran,
Näin neijon, jonk silkiss' oil peä;
Mä hoastatin vähäisen verran,
Sain tietää kust' kotoisin hään. —
Hään asuu ... kah, maltappas aikoo!
Siin kolkassa — Sanonko jo?
Pong pongtuli, pongtuli ... No,
En sanoisik vaikka" — — —

"Ja kallella, kanteleen kanssa,
Mä jänkytin jälestä juur';
Voan neitoni, viekkauellansak,
Hään luikastiin porttihin suun.
Voan ikeän kuin siihen hään seisah!',
Jo tulipa rutkalek muu —
Pong pongtuli, pongtuli — Huuh!
Mun syän se keikaht'."

"Hään ärjäis: 'mun tyttöni heitäk'!
Ja samassa korvallein pain;
Hään kiljais: vai vieläkö väität'?
Ja silloin jo toisellen sain, —
Niin siinä hään seisoi ja potki,

Ja koplotti hameet, ja muut —
Pong pongtuli, pongtuli... Huut'!
Kaikk', sorttana, sotki."

"Mitäspämä taisinka muuta,
Kuin kapsuttaa kanteleen peäll';
Ma soitin, vaikk' suruiks' käv' suutain,
Ja murehtin muutakin teäll'. —
Vie hitollen, mokoma leikki!
Sen, piru, jo kynsiisek vei...
Pong pongtuli, pongtuli... Ei-
pä syntynyt, *Heikki!*"

"Hään vei multa tyttöni, roisto,
Sen konnanpa korventaa sois'n;
Hään haukkui mun 'lurjuksi' — oisko
Tuo kumma, jos henkiltä pois
Ma ottaisin semmoisen miehen,
Joka minun kultani vei —
Pong, pongtuli, pongtuli — Hei!
Pois läksinpä tiehein."

N:o 35.[45]

Annikka.

(Fredmans Testamente, N:o 164).

"Fattig gumma, med svafvelstickor och flinta, lefver ibland de" etc.

Ämmä kurja nyt pussin seljässään pitää,
Keppi käessään, eikä syömistä mitään —
Annikka, niin olen voan,
Polemeija,
Vaivaloinen kulkiissaan,
Pyteheija.

Olin nuorra kaunis, rikoisa neitto,
Nyt oun vanha ja ruma-näköinen heitto,
Kumarran, ja rukoilen...
Polemeija;
Apuakin anelen.
Pyteheija.

Annikka ompa vanha piikaki aina,
Seihtenkymmenes vuosi peätäni painaa;
Enkä jaksak enean —
Polemeija,
Soisin hautaan peäsevän,
Pyteheija.

Kaiken päivän mä laulan virsiä teällä,
Aattelenki tuon pahan perkeleen peälle.
Nenän niistä sarvestain,
Polemeija;
Tapan täitä voatteestain,
Pyteheija.

Lakki musta, ja harvoin huivilla nähty,
Lasi-silmät, ja tasku tilkuista tehty —
Virussani vipelen,
Polemeija;
Niinkuin neätten kultainen,
Pyteheija.

Kerätä rihmoja, tuoppia pestä,
Kuulla kyöpelin pojat, kuinka hyö vestää —
Käyvä sauvalla tuskin neän,
Polemeija;
Aina itken mihin mään,
Pyteheija.

Vanha mummupa toivoo lykkyä teillen,
Onneksenneki koko huonetilan näillen.
Soisin teillen mielellään,
Polemeija;
Onnellisen elämän,
Pyteheija.

Tapa moailman hyvin tarkasti tutki,
Eläk hiljain, ja siviästi, kuin muutki —
Ja kuin vanhaks' kerran ois,
Polemeija;
Niin nukuk kauniisti pois!
Pyteheija.

N:o 36.[46]

Susanna.

(Omistettu Suomen tyttärillen).

(Fredmans Sång, N:o 41).

"Joachim, uti Babylon, hade en hustru Susanna" etc.

Joakim, sill' olipa niin
Kaunokas vaimo, *Susanna* —
Ukko vanha :,
Osais nuorihin. —
Joakim itek oli hurskainen mies,
Yaimonsak siviäki — sempä mä ties'...
Antoi panna :,
Viinaa vanhan e'ess'.

Vaimoonsakpa ma kiitän viel',
Muistiksi muillenko aina —
Laskuis laina, :,
Joka seisoo siell'!
Juokaamme siis veikot, ja laulakaa myös!
Pijjat ja pojat — niin vaimo kuin mies. —
Niin tuo vanha :,
Konstin kyllä ties'.

Ukkopa, kuuluisa rahoistaan,
Ruokitti vieraita aina;
Niin tuo vaina :,
Lievitt' lahjojaan.
Rouvansak, kaunis ja soria, tuo
Kosijat kävivät aina sen luo...
Mieleis painaa :,
Otak nyt ja juo!

Kuulkaasta, veikkoiset, kuinkapa tuo
Lystisti kävi sen kanssa:
Uijessansa :,
Riensivät sen luo...
Kaksipahan ukkoo ne hiihtivät sinn' —
Kauneus loisti kuin rakkauskin.
Kahtoissansa :,

Mielittelihin,

Lammikko lehossa löytyikin,
Siinäpä virui suvella —
Oamuisella :,
Läks' *Susanna* sinn' —
Koivutpahan kasvoivat rannoillahan —
Yksin *Susanna* siell' uiskeli voan.
Lainehella :,
Pesi poveitaan.

Korvessa kulkivat, piilten, tuoll',
Kaksipa koirasten-silmää...
Saivat ilmin :,
Kuss' oil vaimon-puol'.
Toinenpa toisellen sanoopi niin:
"Päivä on puolessa, lähäk kotiin!"
Kumpainenki :,
Viekastelihin.

Kylläpä mielensä tunnetaan myö —
"Hyvä ois valmista ottaa"...
Niinpä totta :,
Aattelivat hyö.
Silmänsäkpä petti — *Susannapa*, niin
Lukotti porttinsak lujasti kiin;
Soisik jotta :,
Oisik yksin siin.

Niin oli asiat — vihtoinpa vain
Peäsi *Susanna* jo näistä, —
Vaimoväistä :,
Kuulun voiton sai.
Ottakaa pullonne! juokaamme myö —
Kaunihit vaimotki — voitukoon hyö!
Vähä heistä :,
Juokeppas nyt työ.

N:o 37.[47]

Partalan ristiäisiin.

(Fredmans Epistel, N:o 57).

"Allting är riktigt klareradt och gjordt! Betsla din Brunte" etc.

Kaikki on oikeen, jo laitoksissaan,
Valjaistak ruunais; ja piippuisi iskek!
Voitelek soappais! — "Ne on vojnessaan"! —
Suihteisi orihis suuhunki pistäk!
Arvaatkos minnek nyt lähteä sun täytyy?
Talossa tässä jo varpaisia...
Kuhunkiin taloon, kuin kylässä löytyy.
Kiiruusti lennä, ja ilmiksi soa!
Kappas ruunain, kuin se keikkuu —
Selkä-liinain, noin! — kass niin!
Ruuskais myöski, kuules veikko,
Sijok häntä vyöhöisi kiin!
Astuppas tilariin! Oletkos päissä?
Lykkyä reisulleis! — Selväkös hään?
Kuules kuin piiska jo läiskää sen käissä,
Kuinka hään kiljuupi, telmätessään —
Avuksi Jumala! (Tromb.)
"Hyväst' nyt! mään", — (Tromb.)

Viinasta humala, (Tromb.)

Kannusti hään. (Tromb.)

Outappas *Muovitsi* ja keänneppäs tänn' —
Palajak takaisin! maltappas, uotakl
Kuuleppas, kultainen, ryypeäppäs sen!
Maistappas oltta, ja kaljaani, suotta. —
Muorin toi parasta panemaa lienee,
Jotapa keitettiin Ristiäiseksi';
Siitten niin uljaassa puvussais riennäk
Kuhtumaan kummiksi! — soatpa nyt täst'!
Tuoss' on! Millen toipa tuntuu?
"Aika hyveä! Niinpähän voan;
Tuop' oil ruoka, jok' oil kunto,
Peästi vatsan vaivoistahan. —
Soakeli soikoon! jo lupaan ja vannon
Lähteäksein täyttä laukkua voan;
Enkä moar kahok — ei kiveen, ei kantoon —
Hyvästi veikot!" Nyt puhaltuaan —
Hyvästi, hyvästi! (Tromb.)
"Kiitosta suon!" — (Tromb.)
Ajappas uhosti! (Tromb.)
Jouvuppas nuon! — (Tromb.)

Maltappas *Muovits*, ja suurusta syök!
"Ei! — Nyt mä, kiiäten, lennän kuin lintu". —
Muovits ei kuulek; voan piiskalla lyö
Hevoistaan. Koirakin vieressään vinku. —
Muori hään huusi, ja tervehti siinä...
Muovits voan karkais jo nelisin pois —
"Puristak seäriäis kupeiseen kiini!
Keärippäs lakkiisi liinakin toi! —
Ruoska vielä kurjan kuului...
Sieväst'..." Niin — jo tuli hään tänn';
Ruuna, tuikki musta muulloin,
Valui voahtena valkoinen.
Muovits hään selässään horjuu ja löyhkää,
Tervehti pulloja, missä voan näki;
Ruuskitti hevonsak, yökkäis ja röyhkäis —
Puottipa tilarin — minkäspä teki?
"Suutun jo veikkonen — (Tromb.)
Kaivaapi miel'; (Tromb.)
Laiskempaa luuskaa en (Tromb.)
Nähnytkään viel'." (Tromb.)

Muori hään tervehtää, pyyteä sun myös
Joutumaan. Lapseni kunniaks', — liijan
Kuhuppas kummiksi vaimo ja mies,
Uhoimmat urot ja pulskimmat piijat —
Älvös mun akkaani soimatko siinä!
Älvös mua ihtiä pilkkana piek —
Poika, mun näköinen, ompa moar' niini!
Tehty on teällä — niin saakeli viek! —
Silmänsäkki multa maistaa,
Mieli aivan yksi, kun...
Jopa noukkansakki paistaa,
Punertaapi niinkuin mun.
Kummiksi käskeppäs *Lehkolan Kaisa!*
Lipsalan Liisa, — jos *Joutsanki* sais —
Ajappas riskist', ja huuvak kujaisa,
Ammuppas, pamautak, pistuolillais!
Huiskutak, hatullais, (Tromb.)
Hurraa, hurraa — (Tromb.)
Viinanki ratilla (Tromb.)
Vivahuttaa. (Tromb.)

KOLMAS VIHKO

N:o 38.[48]

Pitoihin kuhtuminen.

(Fredmans Sång, N: o 12).

"Venus, Minerva, Mars bland de djerfva" etc.

Venus, Minerva,
Mars, voiton Herra!
Niinpä kuin liekki sie leimahtat, hoi!
Pallas ja Klio,
Runolan piijat,
Jupiter, Pluto, Apollokin toi — — —
Mainiot, aimot,
Miehet ja vaimot,
Kaikki kuin taivoihin mahtua voi!

Kunniaksenne!
Tulkeepas tänne —
Näihinki pienihin pitoihin vaan!
Jospa ma saisin,
Tai uskaltaisin,
Kuhtua Teijätki, jalouessaan — —
Ruuvat on huonot,
Mitk' olen tuonut —
Rokka, ja rieska — ei paistiakaan.

Bakkuspa keksi —
Ajohon läksi ...
Vaunuillaan mäni hään matkohillaan;
Febus ei voinut,
Vaikk' oisik koennut —
Ukko oil ummessa, vaivautuaan.
Ja *Melpomene*
Tauvissaik lienee,
Koska ei jaksanut vastatakaan.

Juno, hään yskäis —
Niinpä hään lystäis
Saunassa käyväkseen kylvettämään.
Mitäs mä taisin? —
Armaspa naisi
Vastappäin hipaisi tervehtämään.
Tyytyä täytyy —
Semmoista löytyy — —
Voikoon, ja eläköön, armias hään!

Huoltakos luulen,
Vaikka ma kuulen
Jott' ei ouk taivaasta apuakaan.
Bakkus, Cupido,
Kiitämpä niitä, —
Kuin mull' on Teitä, ei pakkoakaan.
Vähäppäs muusta,
Suuresta su'usta,
Jopama nukkua levolla saan.

N:o 39.[49]

Kolehmaisesta kuolemasta.

(Fredmans Epistel, N:o 58).

"Hjertat mig klämmer, sorgligt jag stämmer qvinten på min fiol" etc.

Musta on mielein,
Kankia kielein —
Surkutteloopi suu, *pling, plang!*
Tuskain on tuima,
Kulkuin on kuiva —
Murhek on vielä muu! *pling, plang!*
Kahtokeepas, tuolla, pöyvän takaa —
Kolehmainen jopa kuollut makaa;
Hään kuin aina ennen oli vakaa.
Klingeli, plingeli, klingeli, plang.

Kauhistan, neätse!
Pöyvänki peässä
Pullonsak tyhjän neän, *pling, plang!*
Seinällä riippuu
Massi ja piippu —
Kolehmainen kuollut hään! *pling, plang!*
Nurkassapa, tuolla penkin alla,
Makoo ilot — pitkin lattialla,
Sarvet, torvet, huilut — kaikkialla.
Klingeli, plingeli, klingeli plang.

Kolkutan teällä,
Akkunan peällä —
Ei löyvyk yksikään, *pling, plang!*
Kallellaan kannu,
Pullo ja pannu —
Minkäs mä tuolla neän? *pling, plang!*
Olvet kaikk' on moahan läikähtänyt,
Tynnöri, kuin ankkur — kuitiks' männyt. —
Kuolo, kurko, sen on tyhjätänyt.
Klingeli, plingeli, klingeli plang.

No, niinkuin näyttää,
Tuoni jo käyttää
Kiirensäk perästän; *pling, plang!*
Sillä en jouvak,
Laskuain nouvak —
Kohta ma kuolen, näin, *pling, plang!*
Jeäkääs hyväst'! Työ kuin tätä kahtoo;
Viinan-kielto olkoon nyt, jos tahtoo —
Kolehmain jo taivaass' olla mahto.
Klingeli, plingeli, klingeli plang.

Peä pohmelossa.(i)

(Toisen jatkoksi).

Viritän virttäin —
Ihteni hirtän,
Itkuss' on ilo suur'. *pl. pl.*
Vaikia vaiva
Kalloni kaivaa,
Peätäni särköö juur'. *pl. pl.*
Eikä löyvyk apuakaan jostaik —
Tuokee, veikot, peähän parannosta!
Niin mä teijät kiittelen ja koston.

kl. pl. kl. pl.

Povessain polttaa
Viina, ja oltta
Halajaa minun peän'. *pl. pl.*
Keijuiset riehuu,
Lenteä ja liehuu —
Minnekkäs minä mään?
Voi mun sy'äin, voi mun sielu rukka!
Muinon loistit niinkuin vuohen-kukka —
Nyt on viinat saattanut sun hukkaan.
kl. pl. kl. pl.

Mitäs mä laulan?
Kuiva on kaulain —
Tuokeeppas tännek — tuon! *pl. pl.*
Jolla ma huuhtan,
Suurustan suutain —
Josta ma kerran juon! *pl. pl.*
Hyvä lanko — laitak laskut täynäk!
Tuoppas tännek voita, leipeä, säynäk —
Eikös siitten laulut laillen käynek?
kl. pl. kl. pl.

Nyt mull' on mielein!
Kevyt on kielein,
Viinat jo murhein vei, — *pl. pl.*
Jos ma nyt saisin
Vaimon, niin naisin —
Ottaisin eukon, hei! *pl. pl.*
Huoleet huoneestain ma sillen heittäis',
Itek viljasta ma viinan keittäis',
Jolla murheet kaikki muka peittäis'.
kl. pl. kl. pl.

Pulloss' on puutos,
Mieless' on muutos,
Isäntä kulta, hoi! *pl. pl.*
Missäs on maljais?
Kallis on kaljais,
Josta ma toanoin join, *pl. pl.*
Virvoitak minut viinallais vielä!
Eläk sie tuota, kultainen, kielläk —
Elkeätte, veikot, seisko mun tiellä!
kl. pl. kl. pl.

Tuhlajat tunkii,
Juomarit suinki
Viereeni veteäiksen; *pl. pl.*
Varkaat ja vorot,
Riijat ja torat,
Välillän veljeisten, *pl. pl.*
Onnetoin ma olen tähän tullut!
Viinallenki olen tullut hullu —
Hyväst' veikot, hyvästi mun pulloin.
kl. pl. kl. pl.

N:o 40.[50]

Tanssistapa tappeluhun.

Kapakassa, Katajan-nokassa.

(Fredmans Epistel, n:o 64). "Fäll dina ögon, och skäms nu din tossa, Komma på baler, och intet ha

Etkös sie häpiäk, tullakseis tännek?
Vieraissa käyvä, — ei kenkissäkään. (Fin.)
Uskallat vainenki tanssihin männä,
Herrojen parissa käyttäitään!
 Muovits sarvensak soittaapi hään — (V:llo.)
 Niinpä mä neän! (V:llo.) (DC.)
 Sarvetki, noi, (Corno.)
 Kauniisti soi; (Corno.)
 Muovitski, siellä, (V:llo.)
 Puhaltaa vielä (V:llo.)
Piippuunsak iskeepi tuluksillaan.
 Sauvunsak juopi, (V:llo.)
 Pullonsak tuopi — (V:llo.)
Hyrsynki nahkaansak mahtuutti vaan.

Lienapa kellonsak piiloon jo pistää —
Huivinsak varastit puo'istapa! — (Fin.)
Nurkista naiset, ja sulhot kujista —
Toisenne toveriks' ottakaha!
 Muovits, tartuppas viuluisik kiin! (V:llo.)
 Soitak! Kass niin — (V:llo.) (DC.)
 Yks' meri-mies (Corno.)
 Tanssiipi myös — (Corno.)
 Ruotsista lienee? (V:llo.)
 Lempopas tiene! (V:llo.)
Leukansak leviä, pulloillaan suu;
 Kouransak — vahvat, (V:llo.)
 Noamansak — ahvat (V:llo.)
Poltti, ett' päivättyi mustaksi juur'.

Mikäpä tyttö tuon sylissään istuu?
Joka siin' keikkuu ja ketkistäiksen — (Fin.)
Tänään hään tanssii, ja öylöinpä pisti
Tappurat vokkaansak, ketreäkseksen.
 Huomena viijään jo oikeuteen — (V:llo.)
 Kapineineen. (V:llo.) (DC.)
 Sarveisi paan (Corno.)
 Voiteiseen, vaan. (Corno.)
 Tuoppas tänn' sahtii! (V:llo.)
 Nouvappas tahtii! (V:llo.)
 Merimies tanssiipi, keikuttaa vaan.
 Pieppäs nyt suutais! (V:llo.)
 Luskutan luutais — (V:llo.)
Peijakas vieköön! sun muruiksi soan.

Voihitet ne välkkyy! — Jo pyörtyyvät neijot;
"Kepit, ja miekat, ma murskuksi saan" — (Fin.)
Silmissä sinelmät, mustelmat häjyt,
Kasvotki veressä, turvoksisaan.
 Muovitspa kahteloo, akkunastaan, (V:llo.)
 Kuutamaa, vaan; — (V:llo.) (DC.)
 Sarvet — ne soi... (Corno.)
 Pullon jo toi! (Corno.)
 Rakkauen vuoksi (V:llo.)
 Astui hään luoksi — (V:llo.)
Rohkeesti, uhosti, — tahtova ois.
 Rakkaus palaa, (V:llo.)
 Viinansak valaa. (V:llo.)
Poliisit tuloo, jo — joutukaa pois!

Tanssiloista.

Kirjoitettu ylhäisemmillekin kansan seävyillen.

(Fredmans Epistel, N:o 29).

"Movits tag dina pinnar På templets höga tinnar" etc.

Muovitspa, jouvuk tännek!

Kiiruusti, kuules, lennäk —

Klang, kalikoita,

Plang, palikoita,

Klang, plang, klang, plang!

Rumpuisi pistäk tuonek —

Auki on *Fröjan* huonek!

Klang, seisok siellä —

Plang, soitak vielä!

Klang, plang, klang, plang!

Neittopa huiskaa huivillaan poveheitaan...

Rumputtelek vaan! (Timp.)

Palikalla paan, — (Timp.)

Ja silmäilek neitoja, hunttuloissaan!

Herratpa kävelöövätten kannuksisaan,

Rinnassa risti, silkissä sukkaissaan —

Nauraisaan, (Timp.)

Hoastaisaan. (Timp.)

Hattu kainalossa,

Silmät vaimoloissa,

Parahastaan. .:.

Naisia naurattaavat —

Kylmästä haukoittaavat,

Klang, reuhattelek!

Plang, peuhattelek —

Armotpa arat aina,

Klang, plang, klang, plang!

Silmänsäk maahan painaa —

Klang, rumpun päällä

Plang, jyskäk teällä;

Klang, plang, klang, plang!

Kuinkas nyt jaksat kultainen? "Hyvästipä!"

Rumpail lyöpi vaan, (Timp.)

Paiskaa nahkahan — (Timp.)

Niin tuoppas tänn' herkut ja hippehitaan!

Herrapa, kulta-hellollaan, neitsyyen vei

Aittaa; ja siellä sillen jo kokkaisen tei.

Vikkeläst', (Timp.)

Sukkelast', (Timp.)

Soattoipa hän piijan

Lihavaksi, liijan —

Ain' varpahast'. .:.

Voi, mitkä häjyt juonet!

Häpäisit ilon huoneet —

Klang, soittajoita!

Plang, moittajoita —

Klang, plang, klang, plang!

Huilutpa viheltäävät,

Neittoja viehettäävät.

Klang, piika itkee,

Plang, ilo pitkä —

Klang, plang, klang, plang!

Miksipä piika itkeepi? Jopa hään neä

Miten pettäjä, (Timp.)

Valan jättäjä, (Timp.)

Jo, nurkassa, toistapa sylissä pi'ää.
Puottipa kauno-kukkansak, — hitto sen vei!
Helmus oli haaskattu. — Herrat sen tei. —
Piika huus': (Timp.)
"Voi, pahuus! (Timp.)
Ei ouk uskomista,
Ei kunniallista!
Petty jo uus'." :,:

N:o 42.[52]

Hollimiehet.

Myrskylässä.

(Fredmans Sång, N:o 29).

"Grannas Lause, klang på lyran! Låt oss dänga, flänga", etc.

Noapurinpa *Lauri* soittaa, —
Keikutellaan *Heikki!*
Sotkek *Simo* korttiloita!
Valttia jo sain —
"Viisi silmää tuoppas tännek!"
Tommi sen jo veiki —
"Eikös sull' ouk valttii eneän?"
Tuotapa ma haen. —
"*Olli*, mitäs seisoot siinä —
Eikös sull' ouk viinaa?"
Kuules tyttö, *Maija-Stiina*,
Tuoppas tuoppi, hoi!
Kuules kuinka rahat helkky —
Vasket kauniist' välkkyy,
"Pekka, valjastappaa sälkö,
Jonka *Poavo* toi!"

"Siekös partais tuoppiin kastat?
Pyyhippäs nyt suutais!"
Kyyt-mies huutaa: "joutukasta...
Kyytiin, pojat, hei!"
Muistikseini, juoppas *Maikki* —
Voiteleppas kuutais!
"Lähtekee nyt kyytiin kaikki!"
— Senkös tännek vei! — —
"*Risto* pieppäs ruunais kiini!
Tappii ei ouk siinä. —
Ajappas nyt *Jussi*, niini
Minkä ottoo voi!"
Annappas nyt varsan juosta!
"*Mikko*, tuoppas ruoska!"
Rukkaseis ne makoo tuossa —
"Portti, auki, hoi!"

Kirsti, tanssii keikuttelek — *Olli* naurattaapi. Mitäs *Liena*, veikottelek? *Tahvo* pullon tuop';
Matti hoastoi häpäisesti — *Kirsti* tuskan soapi; *Lassi* lauloi hätäisesti, Soitteloo ja juop'.
"Rinkiin, pojat, joutukaatte! Tahtii noutakaatte — Tanssia nyt koittakaatte! Kaikki polskan
luo". — Elkeäpäs nyt tansik eneän... Jopa joutui tännek Herrat Helsingistä. — Lennäk!
Ryyitäänpä nuu. —

N:o 43.[53]

Joakon-päivänä olvelassa.

(Fredmans Epistel, N:o 78). Knappt Jeppe hant ur gluggen gå in, Trumslagarn knappt hant lyfta på pinn, etc.

Ei *Pekka* vielä ovesta peäs',
Eik' rumpail tuskin rumpuunsak — neäts!
Kuin *Pulliainen* — jopa sarvellaan,
Oil varoissaan. —
Ja tuskin tulta hiiluksen peäll',
Kuin viulu vinkui, kujissa teäll'.
Toi *Pulliainen* soittelipa niin
Jott' kuoltais siin'.
Ja *Torvelainen*, toruessaan,
Ovella seisoi, ja pillitti vaan. —
Hään sormilla soitti, ja temppunsak täytt',
Ja nyrkkinsäk juoturill' näytt'.
Mutt *Ampiain*, toi ahnakas mies.
Se suuttua suhahti — sempämä ties'!
Hään manaisi meitä kaikk' helvettiin...
Löi oven kiin.

Ei ykskään hiiskaht' kujissa teäll' —
Viel' kissaik istui pankonsak peäll',
Ja päiveä vasten irvisteli hään
Ikeniään.
Viel' laiturissa, laivohillaan,
Ei kipparitkaan, arvoillaan,
Viel' housujansak jalkoihinsak saa,
Jo noustessaan. —
Ei tuuli liikaht' köysiä siell' —
Niin varhain jotta vartiat viel'
Ei nähnyt kuin ilmat jo selkeni teäll',
Ja tirrit lens' mastojen peäll'. —
Niin aikaisin jott' *Pullia* — vai
Jo ryypyn, tahi kaksi, jo sai;
Ja sanalla sanottu — kello jo oil
Nuon puoli kolm.

Voi, pahuus! kuin toi *Pullia*in huus' —
"Sen vieköön! — kaluin oil aivan uus'!"
Kyll' oisi soittan't — mutta eipä hään
Kyennytkään.
Vaikk' sarvi oli soma, ja uus'
Vaskesta tehty, läpimet kuus',
Niin eipä tuo antan't eäntelemisen —
"Sanoppas sen!"
Ja *Pursiainki*, turkihissaan,
Tuo karva-silmä seisoi vaan,
Ja vannoipa silmänsäk kourahan, niin —
Jo tarttuvan Juoturiin kiin.
Toraisa *Matti*, suutuksissaan,
Kiroilipa kaikki jo soitelmiaan. —
Hään paiskaisi pillinsäk seinähän päin,
Kuin suuttui näin.

Mutt Eukko, sill' oil toinen jo miet' —
Hään meitä hyvinä pitäisi viel';
Antoipa olta ja leipä-palaisen-
ki miehellen.
Ja kosk' on *Joakko* tänäin, vaan —
Ja *Joakko* on koira, sen to'istan ma!
Niin Eukkopa kullenkin ryppyksen sai.
Ma kumarrain!
Sen muistiksipa vielämä join,
Mä kostelin häntä, jo torveni toin.
Niin vointukoon mummuni rauhassa voan.

Ja hallitkoon kapakassaan!
Hurraa, Emäntä! kunniakseis —
Vaan miesi on koira, — ja sekin on tos'...
Hurraa! ja hurraa! hänen kunniaksi —
Jeäk hyvästi!

N:o 44.[54]

Jeä-hyväiset.

Kesä-lämpöisenä, suurustellessaan, Tapiolan ruohistossa.

(Fredmans Epistel, N:o 82).

"Hvila vid denna källa! Vår lilla frukost vi framställa." etc.

Rupeeppas heinikossa!
Ja otak kontistamme, jossa
Lie viinaa, purakossa —
Ja jotaik eineeks' uskon mie.
Jo tuossa pullot paistaa! —
Ja viinaa heiss' on monellaista;
Otappas nyt ja maista
Mikäpä heistä paras lie!
Ottakaa Työ,
Jopa nyt ruohikossa —
Juokaa, ja — syö!
Istuitek heinikossa —
Tähänpä ruetaan nyt myö!
Jo ruetaan nyt myö. — (Corno.)

Katospa kuin on koria —
Ja tämä paikka — aivan soria,
Toi lehto, nuori, noria...
Jo viherteäpi ihana.
Lehvät, ne lipattaapi,
Kuin heihin tuulet puhaltaapi —
Varjonsak alla soapi
Myö istuitella suojassa.
Otappas ja
Tämä pulloisi korjaa!
Juuvaanpahan. — —
Katospa kuin on koria,
Ja tämä paikka ihana!
On aivan ihana. (Corno.)

Käkikin istuu puussa,
Ja kukkuu, tuolla, salmen suussa;
Kiurutki lenteä tuossa —
Ylähällä taivaassa.
Talossa renkit puivat,
Ja kalat rannoillen jo uivat, —
Jo suot ja maat on kuivat —
Ja nuoret nurmet ihanat.
Kohtapa seat,
(Ehkä tässäkin kuussa)
Moa-omenat. —
Käki jo istuu puussa,
Ja tuopi suen sanomat.
Tuop' suen sanomat. (Corno.)

Jo ruohot kaikki voivat,
Ja tuomikot — ne kukkiloivat,
Sarvetki jopa soivat,

Ja iloitteloo koko moa.
Oriit ja tammät hirnuu, —
Ja torpan tyttö voita kirnuu. —
Viilpytty sillä on hirmu,
Ja muniakin jonkun sa'an.
Pihassapa...
Jopa siihenki toivat
Leheksia. —
Nyt ruohot kaikki voivat,
Ja hajottaavat lemunsa. —
Hajottaa lemunsa. (Corno.)

Jo neito, toimestansak,
Levittelööpi ruokiansak,
Marjoja maijon kanssa,
Ja muna-voita tarjoo hään.
Kass kuin hään, tuolla, miehuu —
Ja, lusikoillaan, liukkaast' liehuu;
Kahvitki jopa kiehuu...
Ja piirakoitansakkin neän.
Syyvänpähän
Nytki tuomisansak!
Mielellähän...
Neitonen, toimestansa —
Hään eipä jovak kiireistään.
Ei jovak kiireistään. (Corno.)

Soittakaa veli-kullat,
Kosk' on tuttuin tännek tullut;
Laulatkee niinkuin hullut —
Ja reuhatkaa, ja riemuitkaa!
Jo suurus-pullon halaan,
Ja ryypyn peälle ruoka-palan,
Toisen — syötyä kalan.
Viinan tilkkaa maistellaan!
Otetahan,
Hänen muistikseen, pullot —
Juokaa nyt vaan!
Soittakaa veli-kullat...
Ja ollaanpa nyt riemuillaan!
Ja ollaan riemuillaan. (Corno.)

Viimeeks' mä kiitän Teitä!
Ja soan jeä-hyväkseni heitteä;
Elkeä unohtak meitä,
Sulo, armas, kultani!
Nyt toas meill' ero tulee,
Ja mullaks' muuttuvani luulen —
Jo Tuonettaren kuulen
Kyselevän perästäni.
Tok', kuitenkin —
Ennen kuinpa tuo peitteä
Mun silmäni...
Viimeiks mä kiitän Teitä,
Hyvästi nyt mun kultani!
Hyvästi mun kultani. (Corno.)

N:o 45.[55]

Pioista poislähtiissämme.

(Fredmans Sång, N:o 21),
"Så lunka vi så småningom från Bacchi tempel och tumult". etc.

Niin hiihtäkäämme hiljalleen,
Ja jouvumm' juominkista pois!
Kyll' viinoa ois viljoin viel',
Niin paljon kuin myö jois'. —
Voan heitäk, veikko, jeä-hyväis'!
Ja kiiruhtak nyt kesken pois;
Sill' kuolo luitais kuoppaan veis',
Niin pian kuin vaan sois'.
Joski hautais tuntuu syvällen —
Tuoss' on viina-ryyppy, otak sen!
Otak kaksi, kolmet, perättään,
Niin kuolet mielellään.

Ja sieki nuori nauro-suu,
Ja puna-poski sulhais-mies —
Ja tuoki vanha vaivaisuus,
Joll' hauta jo on e'ess' —
Ja toipa, joll' on viekas kiel',
Ja tuoki, joll' on viisas peä,
Ja häänki, joll' on vähä miel' —
Ei ykskään tähän jeäk!
Josko hautais tuntuu syvällen, etc.

Vaikk' sanot Luojalt' iuvuiksi,
Viinasta viisauttais tuot —
Ja jouvut muka juovuksiin,
Niin usseen kuin sa juot.
Ja sieki! Runo-niekka, hoi!
Joka niin viisaan virren teit —
Jo tuoni kantelettais toi,
Ja virttäis hautaan vei. —
Joski hautais tuntuu syvällen, etc.

Ja sieki, joka soarnassais,
Et oikeen opik toimella;
Vaan joka soarnat soalistais,
Kaikella voimalla —
Ja Työki, jok' et kuulla voi.
Vaan viinoo liijaks' liikuttaa —
Jo kuolo sullen sanan toi,
Ja kirstuis kiiruhtaa!
Joski hautais tuntuu syvällen, etc.

Kait, tuossa mejän Tuomari!
Kuin sait mun viina-sakoillen;
Vaikk' olet itek juomari,
Ja armas akoillen. —
Ja tuokin ruma Ruununmies!
Sie varkaat kaikki varoitat;
Vaikka sa itek, ehkä ties,
Ruunua varastat.
Joski hautais tuntuu syvällen, etc.

Ja sie kuin roajat laittelet,
Ja sairaat kaikki terveiks' tiet,
Ja tauvin luita taittelet,
Vaikk' kuolemaks'ki lie —
Sie olet monta Tuonelaan
Jo jouvuttanut myrkylläis,
Ja olet ennen aikojaan
Tappanut veljiäis.
Joski hautais tuntuu syvällen, etc.

Ja toipa, sota-sulhainen!
Joka pavossa moatak sois' —
Kuuleppas, hyvä kultainen,

Karaisek luontohois!
Ja sie, kuin tyttöläitä hait,
Ja juoksit jouten kaikki yöt —
Ja josta naiset nauron sait,
Kuin tunnettiin sun työt — —
Joski hautais tuntuu syvällen, etc.

Ja toiki kaunis kauppias,
Jonk' suu on suloinen ja suur',
Ja joka out niin laupias,
Vaikk' olet viekas juur' —
Sie oot jo monta pettänyt,
Ja veijannut kuin kelpo mies —
Ja kunniaisi jättänyt,
Kussa sa voiton ties't!
Joski hautais tuntuu syvällen, etc.

Ja sieki, jok'et puolta piek,
Kuin toista pahoin soatetaan;
Ja vaikka itek syypeä liet,
Jos oikeen oatellaan. —
Ja sie, kuin oot niin kuuluisa,
Ja pitää kunniaisi suur' —
Ja kuitenkin, kaikkein luullessa,
Out' kelvotoinen juur'!
Joski hautais tuntuu syvällen, etc.

Ja sieki, joka verassa
Oot ylpiä ja pöyhkiä —
Ja tuoki, joka velassa
On köyhin köyhiä —
Ja toiki saita, joka ois
Niin ahnas aina rahan peäll' —
Tyhjennäppäs nyt kukkarois!
Jo tarvitaan sua teäll'.
Joski hautais tuntuu syvällen, etc.

Ja sie kuin muita moittelet,
Ja toista panettelet vaan —
Kass' nyt sun kuolo koitte'ee,
Ja suutais tuketaan!
Ja sieki, joka luulla voit,
Ja toisell' pahan sanan sait —
Ja toiki, joka kontin toit,
Kas nyt sie olet vait!
Joski hautais tuntuu syvällen, etc.

Jaa — kaikki kateet, tulkaa tänn'!
Ja kastakaatte kulkunne! —
Jos teill' on vihat välillänn',
Niin tuohon (X) sulkoon ne!
Vaan kunniata näyttäkee
Nyt tällen, perheen-miehelle!
Ja teijän velkaa täyttäkee
Hyvällä mielellä —
Joski hautais tuntuu syvällen, etc.

Myö kostelemm' ja kiitämme
Isäntee, ja Emäntee, myös!
Ja vielä kerran siittenkin
Ylistetään sun työs' —
Nyt pois jo hiljain hiihtämme,
Niin heitetään näin kelpo kest' —
Ja viimen juomm' ja kiitämme:
Hyvästi nyt! soas täst'!
Jo tuoni meillen sanan tuo!

Sill' puistamm' pullomme, ja juomm';
Ja juo, ja juo, ja juo, ja juo!
Niin kauvan kuin hään suo.(xx)

N:o 46.[56]

Vanha Jussi.

Juottilassa istuissaan.

(Fredmans Sång, 214).

"Gamle bror Jockum, Klang vid denna rågan! Hur mår din lilla son?" etc.

Kuulespa Jussi! — miten nyt on laita?
Kuinkas sun akkais, armas, voi?
"Kiitänpä nöyrästi! — Kuka sanoo taitaa?...
Tuossapahan! — En sanook voi.
Jaa, jaa, jaa! mun murhein on suuri!...
Mierukkapa minäik. — Viekäs hään!
Kaikkipa kummallen jo näytteä — —
Hitto hänen mieltäns' täytteä". —
Äläk ouk tuosta milläänkään! ;,:

Mitäspä sitten mieltäisi nyt kaivaa? —
Vai toruuttenko toisinaan? —
"Ei! kuin ne tuosta puheet kerran saivat,
Niin mullen aina nauretaan.
Tuossapa neän tuon koiran-silmä!
Toinenki tuossa muka pilkka-suu. —
Suutunpa kyllä! Jos ma voisin,
Hijjen helvettiin ne soisin!"
Vähäppäs tuosta! Eikös muu? ;,:

Voan, veikkoseini! — Liekös sitten muita
Kuin toiki yksi armoissaan?
"Voi, veli kulta! — kuin metässä on puita,
Niin niitä tapaavat aitassaan. —
Itkenpä kyllä katkerasti — —
Poloinenpa poika!" — Mitäs tuo?
Täytäppäs pullois toisen puolen!
"Kohta, kultainen, ma kuolen". — —
Vieläpä vaimen — Tuoss' on, juo! ;,:

Kuulespa, *Jussi!* Eikös annak suuta —
Taputak leukais, lähtiissäis?
"Lämmittää kyllä lihani ja luuta —
Sanoopi: 'kahok ihtiäis'!
Lakkini peähän kauniist' laittaa;
Mutta sill' on häijyt mielessään. — —
Kukapa, kultainen, tuon taitaa" — —
Juoppas vieläik! Ei se haittaak —
Riemussa vietäk päiviäis. ;,:

N:o 47.[57]

Ukot, olvelassa ollessaan.

(Fredmans Epistel, N:o 18).

"Gubbarne satt sig att dricka, klappa på bälgen och hicka", etc.

Ukot ne kilvalla joivat,
Jokainen kannunsak toivat —
Silmänsäk pulloihin loivat,
Koittivat minkäpä voivat.

Mikko piippunsak sauvutti vaan —
Tupakkansak pöyvällen rippui;
Joivat niin hullusti, juovuksissaan,
Ett' hikipä hiuksista tippui.

Riemuissaan rallattelivat,
Riehuivat, rehentelivät,
Piijoistaan laulattelivat —
Joivat iloihtelivat.

Mikkopa pöyvellen nousi jo tuo:
"heer ä ju kanska praa att sitta!"
Kostuipa pullonsak. — Tuoss' on nyt juo!
Eipä ouk lasissais mitään.

Olven hään sillallen valaa,
Huonost' nuo kynttilät palaa. —
Mikkopa toista jo halaa
Suuhunsak viinoa soaha.

Lakkipa, peästä, jo putoisi pois,
Housutki valuivat ohemuksista.
Jokainen toista nyt avukseen sois'.
Ja kaikki oil hairauksissaan.

Hurraa! ne huusivat ... taikka
Poisipa tieltä nyt kaikki!
Selkeänsäk muutamat saiki —
Sepä oil parasta laiki.

Jussipa kiljaisi: "juuvaanpa toas!
Nå så måå eer nu faan anamma!
Thet vaar ju heer ett förpannat kalaas —
Så lååt oss tå tricka tillsamman!"

Kuuleppas *Mikkoni*, kulta!
Mitäspä kysyisin sulta:
Sull' on rahaa kuin multaa —
Hopiaa ja kultaa?

"*Lååt oss tricka nu Konunkens skåål!*
Och heela riikets — liika mycket —
Tricka så mycket som struupen then tåål,
Thet är att följa sitt tycke."

Mikon tuon teköopi mieli — —
Rupeepi juomahan vielä;
Suussa ei hiiskukkaan kieli,
Umpi on silmänsäk siellä.

"*Thet var en suup, som mik juurte så kott."*
Juokaat veikot, juokaat poijat! —
"*Nuu ha vi truckit allt vaa vii förmått,*
Tappert viit laskan oss moijat."

N:o 48.[58]

Viinan juoja;

(Fredmans Sång, N:o 10),
"Supa klockan öfver tolf, Lefva bland förrykta" etc.

Juuvak kaiket pitkät yöt,
Nauraa hulluin kanssa — — —

Moassa on matalat työt,
Päivill' vaivojansak.
Empä huolik mistäkään — —
Tuoss' on pulloin! Jopa neän —
 Jopa neän!
 Jopa neän!
 Jopa neän!
 Jopa neän!
Siihen mieli taipuu —
Miesi rukka vaipuu.

Isän vanhan takissa —
Rikkinäinen retki,
Juomarien parissa
Juonma joka hetki.
Pulloni on aivan uus!
Oamun, päivin, illan-suuss',
 Illan suuss'
 Illan suuss'
 Illan suuss',
 Illan suuss',
Otan minkä voinen,
Niinkuin muuki toinen.

Jospa nousis' isäni
Vielä haurastansak,
Niin hään sanois: "poikani,
Juoppas minun kanssain!"
Veli kulta! sanoisin,
Mielellä sen tekisin,
 Tekisin,
 Tekisin,
 Tekisin,
 Tekisin,
Siitten jouvuk, välleen,
Levollesi jälleen!

Jos ma rikkaaks' joutuisin,
Rahalliseks' kanssa —
Tottapa ois jouluksi
Mullaik kello kanssa.
Ostaisin, kuin moni muu,
Uuet kenkät, joka kuu —
 Joka kuu,
 Joka kuu,
 Joka kuu,
 Joka kuu,
Uuven karva-lakin,
Ja paremman takin.

Mutta kuivaa kulkkuinen,
Karsinoipi kaula —
Ukko, jouvuppas nyt tänn'!
Juoppas nyt ja laula!
Suosiolla, rauhassa,
Viimeisen jo ryypyn saan!
 Ryypyn saan,
 Ryypyn saan,
 Ryypyn saan,
 Ryypyn saan,
Siitten miesi nukkuu —
Viinoihinsak hukkuu.

Juopuneen horaajamista.

Telmätessään.

(Fredmans Sång, N:o 62).

"Aldrig ett ord! för ta mig tusan banker oeh bord", etc.

Ei puhettakaan!
Niin soakeli soikoon — suutunpa vaan!
Nuo penkit ja pöyvät — ja taivas ja moa —
Ne pelkäis, —
Ett' selkeäns'
Hyö, kohtapa, jokainen soa,
Tijätkös sen?
Ett' soakeli soikoon! — - Muukalainen!
En perhana pelkeäkkään! — Peikkopa hään...
Niin kauvan kuin vielämä viinoa laskussain neän!
Pahainen koittaa...
Voittaa — —
Hoitaa
Noita.
Kyllämä kuritan tuon!
Pois tieltäin! ;:
Pois tieltäin! ;:
Jos et sa pulloisi juok.

Olkaapas vait!
Jo soakeli soikoon — selkäisi sait!
Jo paukutan peähäis, ett' halkiaa luu —
Niin tuokaa!
Ja juokaa!
Sill' Bakkus ei suvaihtek muu —
Hattuisi näin!
Kallellaan! Kokallaan! — takoapäin!
Ja nuttuisi pois! ett' näkisik kaikki,
Ett' tämäkin työ ompa saakeli kova ja vaikee,
Yksinki pappi —
Tappi —
Nappi...
Sappi...
Totta moav' — kaikkipa nuo —
Pois tieltäin!
Pois tieltäin!
Jos et sa pulloisik juo. —

N:o 50.[60]

Hanno Haikarainen.

Pahalaisellen kirjuttaessaan.

(Fredmans Epistel, N:o 73).

"Fan i fätöljerna, stolarna kullra, Hej bullra i dörrarne, bullra", etc.

Perhana viekoon! Jo räystehet ryskeä,
Ja nurkissa paukkaa ja jyskeä —
Korttia näitä, jo
Nurkkahan heitäk! Kah
Piru jo talossa lie — — —
Kuuleppas kankuri,
Hullupa sie — Kannu ja ankkuri

Piilohon vie. —
Koassa, Hanno
Nyt lupaa, ja vannoo —
Valansak jo tie:
Olen, raukka, sanain tautta,
Luvaltain jo voitettu;
Velvoittelen, tämän kautta,
Noitettu —
Tahron kaikki piijat petteä,
Korttiloihin puuttua;
Vaimoni jo tahron jäätteä,
Ainoan.
Tuoppaa kirjais tännek!
Haek läkki, pännä! —
Tottapama pistän siihen nimeni nyt voan.

Juovuppas Liena! niin lennäppes tuonnek —
Ja sukkelast' lakaisek huonek!
Lakeinen kiini, jo
Laskek! kass niini. No
Ovenki sulkea vois'. —
Mitäs sie outat?
Niin jouvuppas pois!
Luutiais noutat —
Kah, tuossa ne ois'!
Lakaisek välleen
Nyt vieraallen tällen!
Sen, yöksi, häntä sois'? —
Verelläinkö nimi pannaan
Tähän velka-kirjahan?
Sinullen mä ihtein annan
Kokonaan!
Selvänä en olla mielik,
Enkä kirkkoon käyväkkään —
Sanastain en luovuk vielä
Ikänään.
Ei nyt mitään muuta:
Viijes Loka-kuuta;
Sormillainpa omillani, pakko-päivissään.

N:o 51.[61]

Juoppo-lallin valittaminen.

Yötä moatessaan, pitkällään, tien-ravissa.

(Fredmans Epistel, n:o 23).

"Ack du min moder! säg hvem dig sände Just till min faders säng?" etc.

Äitini kulta! mikä sun soatti
Vuoteellen isäni?
Siinäkös siitten yksissä jo moattiin —
Voipa poloni!
Halaisit vanhan —
Vaivani kannan
Sinun tähteisi;
Koskas sa huiskit,
Leikit ja kuiskit —
Virkoi vereni,
Mahoit piteä itekseis —
Neitsykäisyys!

Kutti! sun vuotees ja aänkyis-verkki,

Kussa sun neityys jätti!
Kutti! sun silmäis, ja sun piikuus-merkki,
Joka isäin petti!
Kutti! kuin kantoi
Kihlat, ja antoi
Suostumuksensa!
Kutti! kuin läksi
Sänkyyn, ja — täksi
Vuoksi — haluilla!
Vai liekös saunassa
Minun syntymää?

Uskollisuus se olkoon nyt sikseen — —
Kuttipa vanhempain!
Tässäpä, pitkällään, nyt makoon yksin —
Hyvän levon sain,
Kenkäni nätti,
Riepu ja rätti,
Paita mustana;
Huivi ja takki,
Karvaton lakki —
Minun turvana!
Mun ruumis syyhytteä — — —
Nostappas mun peä!

Kylmät on käteni, ja seäret laihat —
Puisteloo kaikki luut.
Vaipuuvat moahan, eikä mitään taijak —
Kahtoppas nuo muut!
Silmäini, veikot,
Ovat jo heikot,
Huonot kaikki tyy'n';
Eikä mun kaula
Jaksakkaan laula —
Mikäs siihen syy?
Liekös viinaa viel'?
Tekisi mun miel'.

Janottaa minun — joisin, kuin härkä,
Vaikkapa mitä vaan;
Lieneenki juoppo — vaikk' en viinan märkeä
Olek soanutkaan.
Köyhä jos kohti,
Ryyppeä tok tohtii...
Kulku kultani!
Kaikissa retkiss',
Kuoleman hetkiss',
Kastan suutani;
Ja, vaikka kuolen nuon —
Vieläik siitten juon.

Luukut jo peästään — aukaisek oven!
Sänkyt jo heitetään —
Tähtipä koilta painetaan moan poveen,
Pilviin peitetään.
Päivä jo paistaa,
Tornit ne loistaa,
Ilma kaunis lie. —
Missä mun housut?
Tässäpä rousut,
Jotka krouviin vie.
Enkös siis viinaa soa?
Kuolen janosta.

No, niin mä tahon rohkaista mielein!
Horjua sinneppäin —

Nytpä mä voijan kulkuini ja kielein,
Kaikki jäsenein.
Hurraapa huuta!
Nyt ei ouk muuta —
Koatak laskuun, hoi!
Nytpämä voinnun,
Luonnun ja toinnun —
Enkä pelkeä noi...
Tuok tänn' viinai!
Kiitos kultaini. —

Moattuais, kiitän! — kostelen niitä,
Jotkapa häissäis joi;
Kätkyni tekiääki hyvin kiitän!
Siihen hirren toi. —
Voimaisi kiitän,
Tekojais siitten, — —
Vanha isäni!
Jospa ma taisimm'
Tavata, saisimm'
Ryypeä viikonki.
Tottapa juovuksiin —
Joutuisit moar' niin!

N:o 52.[62]

Kuollessani,

Ja olvelan rapuilla istuessani.

(Fredmans Epistel, N:o 79).

"Charon i luren tutar, Stormar nu börja hvina" etc.

Moan alta *Matti* huutaa,
Tuuli jo tuimistuupi —
Enkä selitäk muuta
Kuin sumua voan;
Silmäilen tuskin kuuta,
Tähetki lakastuupi —
Majani kohta muuttaa
Tuonek Tuonelaan.
Hauvanko tässä nyt joutaa? —
Karon jo purjensak soutaa...
Airot ne räiskyy,
Lainehet läiskyy;
Lautansak luopi,
Veneensäak tuopi...
Muotoja ihmis-haamun, joukottain, jo neän.
Poloisten eän'!... :,:
Jo kuulla soan.

Olvelan muorit, näissä,
Tuokeeha piiska-ryyppy!
Kohta nyt eron teistä.
Niinpä vielä juon!
Juoturit ovat äissään...
En olek siihen syypeä —
Eivätkä, viha-päissään,
Pullon mullen suok.
Muoripa, runsas ja paksu,
Kuitappas velkain ja maksu
Kaloista noista,
Vanhastaik voista,

(Ostinki maljaa
Hapanta kaljaa),
Ja niistä potakoista, kuin ma öylöin sain!
Ne muistissain — :,:
pa juohtuu viol'.

Jälkeeni jopa seätän,
Istuissain kannun eäreen —
Niin, kuin Työ tässä neätten,
Luovun näistä nuon:
Teillenpä massin peätän —
Tyhjystä täynnä meärän;
Piipunki varren veärän
Annan, Teillen, tuon!
Kuin nyt voan kannuhun kahtoo,
Samassa juuvakki tahtoo —
Voi, kuin tuo paistaa!
Hyvällen maistaa — —
Voahipa tippuu
Suustain, ja rippuu
Pitkinpä viiksiäini. Sep' oil oltta, hoi!
Kuin mullen toi :,:
Soas tästä! Juon. —

Peätäni jopa painaa —
Vapisoo koko ruumis;
Hirvittää vielä aina,
Kuinma kuolen nuon — — —
Muistelen isää vainaa,
Äitini — hänen tuumiss' — — —
Laskuisi, kultain, lainak!
Vielä kerran juon.
Katoppas housuini! joita
Ostin sult' — tunnetkos noita?
Tahrattu takki,
Lainattu lakki,
Töppöiset puonnut,
Tallukset juonut — — —
Ja tuo vanha paita, jonka neätten — sen
Jo kultainen, :,:
Ma sullen suon.

Veneessä jopa seisoon!
Konstinsak Karon koittaa —
Kuolluita, joukko, eissään,
Reuhasi kaiken yön. —
Pelkopa olla näissä!
Pillillä Tuoni soittaa,
Vieraassa tässä väissä —
Mitkä lienöön hyö?
Taivaassa Ukkoki jyskeä,
Pauhaa, ja tultansak iskeä.
Otavat heilyy,
Välkkyy ja väilyy,
Tähet ne sammuu —
Usmat jo ammon
Pimitteä moan ja taivaan. Jopa kohta voan
Mään manalaan :,:
Hyvästi Työ!

(Fredmans Sång, N:o 19).

"Ack döden är en faslig björn, Han kräfver lifvet hvarje timma", etc.

Tott' aika karhu surma lie,
Se voatii henken, joka hetki —
Toi iso kotka — peippo, sie,
Sen valtaa kyllä tuntenetki!
Kaikk' luonnon voimaa kumartaa — :,:
Voan *Bakkusta* tuo naurattaa.

Mutt' jospa voan niin tapahtuis',
Jott' kuolo minut tavoittaapi,
Ja velkain tulis kuitatuiks',
Kuin päivät minun lopettaapi,
Niin käyköhönpä miten voan — :,:
Tok juonma vielä kuolessaan'.

Niin sitten tahon käytteä niin,
Jott' nallit kaikki minut kantaa;
Yks iso nalli konttaa siin',
Ja toiset sillen kättä antaa.
Niin tulkee nallit! Tulkee voan! :,:
Kuin minun ruumis kannetaan.

N:o 54.[64]

Kalle Kaukoisellen,
Vaimonsak hauvattaissaan.

(Fredmans Epistel, N:o 81).

"Märk hur vår skugga, märk Movits mon frère!" etc.

Neätsek kuin varjomme, kultainen, neäk —
Moahan jo vaipuupi välleen!
Kulta, ja purpur', — ei puohtinsak piek,
Muuttuuvat mullaksi jälleen!
Nurmikin *Tuomas* jo, tuossa, ma neän —
Jo kolmasti hauta-kaivaja, hään —
Hiekan jo luopi ja sannan.
Jouvuppas avuksein, Muovits! niin veän
Poaen, kuin hauvallen pannaan.

Voi toivotettu ja haikia moa!
Jonnek me joutumme kerran —
Tuoni, ja aika, siin' yhistää soa
Köyhän, ja rikkaimman herran.
Sinnek ei kateus silmänsäk luo —
Ja lykkyki, liukkaasti lentävä, tuo
Kalmiston ympär ei liehuk.
Vihamies siinäik — jos pahaakin suo —
Tyhjään hään riitoillaan riehuu.

Soitto jo kuuluupi! Kuparin eän' —
Lukkari portissa seisoo;
Laulain, ja kiljuen, kulkoopi hään,
Astuupi ruumiimme eissä.
Kirkko-tarhaan jo oikiaa tie,
Kuin halkipa heinien lauhtunein vie,
Ja kalloinki märkeneväisten!
Kunnek toi juoni, kuin murheissaan lie,
Itkulla kumarteleiksen.

Niin läksi levollen, torasta voan,

Suutari *Kaukoisen* vaimo;
Siin', kussa kuoppaan nyt kurkistellaan,
Kaipaat sa, kultain, tuo vainoo,
Hään tänään joukostaan erkautui pois —
Eik' yksikään mielytteä meitä nyt vois'
Hään pulloimme täytteä kyll' taisi!
Janotti häntä! toi itekkin sois'
Juuvak niin paljon kuin saisi.

N:o 55.[65]

Maineheita muista maista.

(Fredmans Epistel, N:o 22).

"Glasen darra mellan knogen. Håll i glaset, du är mogen". etc.

Sulo-Suopainen luonto usseen levittelöopi, lämpöisissä maissa, kaikin kallihimmatki lahjansak; vaikka ihmiset siellä eivät voik kalpeita kasvojangakkaan kaunistaa sillä purpuraisuella, jolla siellä hellästi loistavaiset kukkaiset, jo oamusta päiveä, punertaavat. Kaunokaisia neitsykäisiä nähhään heissä toisinaan viskoavanki vielä helmiänsäkki koskihin kuohuvaisiin. Viskoovan — sanonko ma? Niin moar' teköövätteni, lumi-karvan-valkoisilla sormillansak; jotka ovat itäläisten helmiä monta loistavampia. Nuoki kulta-kalat Kiinan moassa kohotteleiksen, tulikiven-karvaisessa höyryssä, silkko-sinisistä katiskoista, niottu ruusun-punaisilla nauha-käppyröillä. — Mitäs mä? Pelto-miehetki rikkaassa Indiassa — pienissä, loistavaisissa, liivilöissään, — ovat milt'ei verrattavina niihin hopeisiin tähkäpäihin, joita kulta-sirpillänsäk leikkuuttaavat. Juoma-astiansakki, puroilla siellä porisevilla, löytyy ylösnostettuna Kastanjin puihen latvoin, konstillisesti kurotuilla esi-riipuilla. Paimen-tyttöloitä, verhoitettu silkillä ja härmyllä, kiikkuu, helmekkäisillä hattu-varjoillaan, pomeransin puissa, ja lieventää ilmassa mieluisia äänelmiänsäk. Siellä maksaa lasi Iso-Mogulin mainittavata ilta-sikunata (savi-viinaa) noin kymmenänen osan venäjän tenkaa! ja sitä Keisarillista kallista kusiais-viinaa, jota kusiaisista keitetään — ja jolla vieraita lähettiläisiä ravitaan, heijän sieltä pois-lähtässään — soahaan, puolella kopeekalla, niin paljon, veli-kulta, jotta:

Lasit soivat kouriissansak. —
Keisar, itek, hovissansak,
Kaiket päivät, oitistansak,
Ompi huhkiasansak.
Venuksen viina, ja Persiko,
Sielläki korvessa kasvaa.

Onhan tuo koko perkelettä, veli-kullat!

Punaisessa kauhtanassa
Istuupi hään vaippahassa;
Kansa kaikki, polvillansak,
Juopi pullojansak.
Mitähän silloin teköö? Juo!
Juopipa juovuksissansak.

Veli-kullat! Aulin-tapainen, moni-satoinen, luonto levittelöopi usseen vielä nytki kalliimmat lahjansak.
Soas täst! Avuksi Jumala!

N:o 56.[66]

Ullan vesillen mäntyä, ja Kaisaniemehen tultuansak.

(Fredmans Epistel N:o 25).

"Blåsen nu alla! Hör böljorna svalla, Åskan går" etc.

Soittakaa kaikki!
Jo aallot sen saiki —
Hään on teäll';

Venus jopa vainki
On laineen peäll'.
Joutukaa Työkin,
Ja laulakaamm' myökin
Hänelle;
Vastatkohon hyökin
Nyt mereltä! (Corno.)
Kah, *Venus*, voimassaan!
Hään on jo toimessaan —
Ja *Ahti* ja *Vellamo* ovat hänen seurassaan.
Voahen neijot uiskeloo-
vat jo. (Corno.)

Linnut ne piiskuu,
Ja kalat hyö hiiskuu
Parvissaan;
Ahti jopa liikkuu-
pi voahessaan.
Tuulet hyö riehuu,
Ja aallot ne miehuu
männessään;
Pilvet jopa liejuu,
Jo päivän neän (Corno.)
Venuspa ompi teäll',
Purjehtii meren peäll' — —
Suloilla silmillä hään viitaisoo jo tänn' jo käell'.
Astuk moallen, kultainen,
Nopeen! (Corno.)

Puijaan jo rihtä,
Ja viljatki — niitä
Korjataan;
Käköisenpä siitten
Jo kuulla soan.
Koarnetki, joita
Neät koossa, ne koittaa
Siipiään;
Hiisi seki soittaa-
pi pillillään. (Corno.)
Hirvet jo tappeloo...
Porot ne pakenoo —
Ja souttain, jo soitolla, *Venus* nousee moalle jo!
Lähtööpikin onnelaan —
Jo voan. (Corno,)

Venus, suok meitä!
Veneisi jo heitäk
Rannalla,
Halutanpa Teitä
Jo arvollaan. —
Voi, veli-kullat,
Tuokaas tänn' pullot,
Tuokaa voan!
Soitelkohon hullut
Nyt sarvellaan — (Corno.)

Ulla on suotuissaan,
Keikkuupi koahessaan. —
Neän naisia, nuoria, myöskin hänen seurassaan...
Astuk, moallen, kultainen
Nopeen! (Corno.)

Puistossa tässä,
Mieluttaret lässä
Ainiaan;
Kaisaniemekkeessä

Jo kyllä soan. —
Laulappas siitten
Piijoista! niitä
Hyväilen;
Heijätpä mä kiitän
Ja ylistän. (Corno.)
Neitsyyttä hukataan,
Muoriksi soatetaan —
Jos soitetaan, voitetaan, — Niinpä, pojat, koitetaan!
Ulla, eläk pahaks' paak...
Tuota! (Corno.)

Jouvuppas, Neitti,
Majoihimme! Teitä
Iloittaa —
Silmäisipä meitä
Jo himoittaa.
Kuuleppas, *Ulla*!
Etkös sie jo tulla
Tahok tänn'?
Soatkin teällä kuulla
Nyt sarvein eän'. (Corno.)
Tapion neitopa,
Riemu sun majassa. —
Täss' löytyypi raukoja rakkauen pauloissa;
Niitäik joill' ei olekkaan —
Ei voan. (Corno.)

Soittakaa, miehet!
Jopa nyt lienet
Ulla teäll';
Suuret että pienet,
Niin soitak peäll'!
Helmukset heilyy,
Ja hameet ne väilyy
Halaissaan;
Tuskin jos säilyy-
pi paitakaan. (Corno.)
Armahtak hyväisi!
Avaappas syleisi —
Jo heikkona hervehtii henkeni sun tyköisi!
Syän tykkii, luonet hyö-
kin lyö. (Corno.)

Laulatkee kaikki!
Jo rakkaus saiki
Häntä tänn';
Iloitkaapa ain'kin
Nyt mielestänn'!
Juokeppas siitten,
Ja laulatkee mitä
Yhytten!
Tanssiapa kiitän,
Ja ylistän. (Corno.)
Pullot ja neijot, nuo,
Riemua meillen tuo —
Niin laulak, ja soitak, ja iloitlelek voan ja juok!
Lauluini sen opettaa
Jo soa. (Corno.)

(Fredmans Sång, N:o 35).
"Gubben Noach, gubben Noach, var en hedersman;" etc.

Ukko Noak, :,
Oli kelpo mies;
Kuin läks' arkistansak,
Niin hään, kohta kanssa,
Istutt' viinaa, istutt' viinaa,
Missä moata ties'.

Noak souti :,
Vanhan arkkinsak. —
Osti viina-pullot —
Semmoisia, hullut,
Nyt ne myövät, nyt ne myövät,
Juuvak kaljansa.

Hään kyll' arvais :,
Jotta miehetki
Tahtoi juuvaksensak,
Kuin eläimiänsäk —
Silläpä hään, silläpä hään
Viinan kasvatti

Eukko Noak :,
Oli kunnan nais!
Antoi ukon juuvak —
Toista käski tuuvak;
Mistä mie nyt, mistä mie nyt
Semmoisenki sais?

Ei hään kieltän't :,
"Kuules, ukko, hoi!
Olek juomastaisi!" —
Ei — tuo armas naisi
Antoi soaha, antoi soaha
Minkä hään voan voi.

Ukko Noak :,
Puna-poskillaan —
Sill' oil pitkät hiukset,
Parrat niinkuin viikset?
Pani pohjaan, pani pohjaan —
Joi, ja nauroi voan.

Silloin syntyi
Eleä moailmass'; —
Soatihinpa kyllä,
Eikä toisen silmä
Katehtinut, katehtinut
Niinkuin mejän moass'.

Muistin-pullot :,
Niist' ei tietynä.
Sanottiin ei laisin:
"Jos ma luvan saisin?"
Ei! voan pohjaan, ei! voan pohjaan
Pantihinpa niin.

VIITSELITYKSET:

[1] Joski on virheitä hänen virsissään, puheen-päitä puuttuvia, niin — "aina virressä vikoja, kanteleessa

käsnä-puita." Eikä kielletäkään, jotta niitä löytyy joukossa huonoja ja joutaviaki — liionki niissä, joita Bellmanin jo kuoltua — toimitettiin ystäväiltänsäk. "On joukossa jotaik, karjassa kirjaviaki," sanotaan; ja niin onkin näissä. Mutta ei se ollut hänen syy, eikä hänen tahosta — heijän julkenemista. Voan mitä myö hänessä kahomme moittavana, on hänen tavansak toisinaan ottoa Roamatustammeki asioita — laulaaksensak, ja naurataksensak. Löytyyhän niitä aineita kyllä muuallaki — ei semmoisista kirjoista, jotka kuuluu henkellisyytemme harjoitukseemme.

[2] Vuonna 1828 painatimme jo, *Otavan* 1:ssä Osassa, 3 näitä Bellmanin tapailemia lauluja; ja niinikeän, *Suomalaisessa* 1846, ja *Sampo*-nimellisessä kirjassa vuona 1847 julistimme 18 heitä. Mitä toas näihin kuuluu, niin on jo toista kymmentä vuotta, koska — kuin vielä heikkona makaisimme tauvin vuoteella, kauvan jo po'ottuani, enkä kyennyt vielä jaloillenkään nousta — nuon ilman suotta, ajan kuluksi, suomentelimme kuuettakymmentä näitä lauluja; eikä tuo miksi vaivaksikaan meistä tuntuna, sillä nyt, niinkuin ennenki, syntyi se meiltä varsin huokiasti ja vielä rentonaanki — etenki niitä, joihen laulanto oli jo entuuelta meiltä tunnettu, liijaksiki jos en sitonut heitä varsin sanasta sanaan tähän ruohtalaiseen käytökseen; voan oli joukossa toki muutamia, jatk'eivät niin millään tavalla tahtonut suomeksi mukauntua. Moniaan vuoen jo sen perästä oli mieleni jo soaha heitä painetuiksiki, jonka vuoksi annoin (3:tena päivänä Moaliskuuta v. 1833) toista sataa näitä lauluja mielen-mitteliöillen, eli mieli-mittamollen (*tili Censur komitén*) tutkittavaksi. Voan sielläpä kovasti poiskielettiin heitä painattamasta, luullessaan muka heijän harjoittavan meissä juopumista. Voan eipä sitä toki syyksi sanottu, koska oli meillä luvalliset ruohtinkieliset laulunsak; mutta syytettiin aina sitä keisarillista asetusta, annettu 8:na päiv. Huhtikuuta v. 1830, joka epäsi muita kirjoja suomeksi painattamasta paihti henkellisiä, ja muan-viljelykseen kuuluvaisia; vaikka kyllä silloin jo tätä keisarillista käskyä monestin kahottiin mitättömäksi, kuin voan mieli teki asiata auttamaan; ilmankos siihen sanotaan: "laki niinkuin luetaan, asiata niinkuin ajetaan." Valitin kyllä tästä heijän päätöksestään moamme Peäholhottajallemme (*Genralguvernören*); mutta ei sieltäkään tullut sen paremmaksi. Muutamana vuonna jo sen perästä, kuin luulin miesten paremmin ju mielistyneen, pyysin mielen-mittuulta, jo toisen kerran, luvan soaha heitä painattaa. Kiellettiin toisen kerran, ja valitin uuvesta Peäholhouksellen; eikä tullut apua mistään. Oli toas moniaita vuosia, niin — tulipa jo itek Keisariki Helsinkiin. No mitä muuta ollakkaan — kirjutin samassa nöyrimmän ja alammaisen rukouskirjan, sekä venäjäksi että ruohtiksi, kussa, suomen kielen opettajana peä-opistossamme, rukoilin armollisesti suomenkielellekin soaha samat oikeuvel mitkä oli jo ennen annettu moassamme löytyvillen ruotin ja venäjän kielille, tahi jotta ne kirjat, mitkä oli näillä kielillä luvalliset, myöski mahtaisi suomeksiki olla laitollisia ja luvallisia. Ja pyysin vielä niin hartahasti sekä silloin olevaista opiston hoitajata että vara-Peävalvottajata soahakseini minun kirjani Keisarin käteen. Voan eipä ne sitä ottaneet tehäkseen, eikä yksikään siihen uskaltanut: eikä minunkaan sopinut sinnek männä — vasten näihen kieltoa. Voan empähän heittänyt sitä vielä siihenkään. Kuin Suomenmoan Peaholhottajamme, Kreivi *Berg*, jokiin vuosi sen perästä läksi Pietariin, puhuttelin häntä tästä asiasta, ja pyysin häntä soattamaan tätä multa tehtyä rukouskirjaa suorastaan Keisarin korviin; jota hään, joka kaikissa oli suomenkielen puolustajana — myöski lupaisi. Voan silläpä se häneltäki jäi. Sanoi siellä takaisin tultuansak, kuin tästä häntä kyselin — unouuttaneensak koko asian. Seuraavaisena vuonna, kuin jo uuvestaan läksi sinnek käymään, kävin vielä häntä toaski muistuttelemassa; jollon lupaisi juuri lujasti nouvattamaan tahtoamme, ja — pitiki mies sanansak. Kuultua anomukseemme, peätti Hänen Keisarillinen Majesteetinsak jo 27:na päiv. Helmikuussa 1860 armollisimman asetuksensak, jolla kumotti ja kukisti tätä ennen julistettua kieltoa vasten suomenkielen kirjallista käyttämistä. Nytpä luultaisi jo ehkä, jotta oli vapaus muka meillen annettu soaha näitä lauluja painattaneeksi. Vielä vainen! Kuin nyt jo kolmaasti kyselin tästä lupaa mielen-mittuulta, niin eipä annettukaan. Sanottiin voan entisten kieltojen jo soaneen laillisen voimansak, jota ei käynyt mielen-mittuulta rikoittaminen. Minun täytyi tästä toaski valittaa mielen-mittannon Peä-toimituksellen, josta asia lykättiin takaisin uuteen tutkintoon. Sillä tavalla juoksetettiin tätä asiata eis-akaisin. Viimeiseltä toki kiellot raukenivat, kahleet kovot katkistuivat. Mutta tulipa nyt taas toinen seikka. Mistä soaha kirjan (tahi painon) kustantajata? kyselin jo monelta, kyselin — voan en saanut; sillä mielen-valaistus ei ouk vielä niin paljon levinnyt tähän Suomen moahan, jotta varavimmat miehet tuntisivat sitä velvollisuuteksensak, tievöllisissa ja tajjollisissa hankkeissa, olla toisillen avullisia, eikä aina ahnehtia tätä rahallista voittoa, mutta myöski väliä tätä henkellistä. Viimeiseltä jo suutuinki, rupeisin itek painattamaan heitä omalla kustannuksellani. Kuin olin jo puoleksi heitä painattanut, niin annoin pois kirjani nuon ikeän, ilman mitättömänä, paino-kustannoksiansak vastaan — Herra Thunbergille, kosk'en tahtonut ruveta kirja-kauppoiheen kinaan, ennen tätä jo koitettuani. Olen näillä sanoillani ainoasti tahtonut teillen näytteä miten monet esteet, ja vastukset, meillä on ollut voitettavana suaha näitä lauluja teijän näkyvillen. Onneksiko se siitten lienöön — vaiko vahinkoksi.

[3] Aineensak puolesta eivät suinkaan nämät laulut taivaaseen yletäk, sillä toimittaavat peäkaupunkilaisten melekään huonommaista kansaa, jonka monet turhat tavat ja menot kertoilevat. Voan koska nykyjään luetaan alhaisemmallaki ihmisellä olevan melkeen samallaista ihmis-arvoa kuin ylhäisemmälläkin, niin ei käyk näijen laulujen sen vuoksi alentaminen, nopeemmin voan ylentäminen — aina sitä myöten kuin ovat hyvät tasollisesti, ja sukkelasti, toimittamaan meillen näitä heijän omia käytöksiänsäk. Voan jos tarkoin tutkimme näitä Bellmanin laulelemia, niin ei sillä kyllä jotta lausuuvat

mitättömistä asioista; ovatten muutenki, aineensak puolesta, varsin köyhiä; sillä suurin osa, milt'eivät kaikki, puhuuvat melkeen samasta aiheesta, ellei asiasta; josta näkyy että ovat yhestä siemenestä syntyneet, yhestä kannasta kasvaneet. Niin e.m. alkaa ensin moni heistä lausua laulamisa ja soutamisesta, siitten juohtuu joku juttu juomarista tahi juomisesta, jonka perästä joutuu tanssista tarinat, tahi myöski tappelusta. Vihtoin lausuu hään luonnon kauneudesta, ilman vaiheista ja vaikutuksista, j.n.e. Mutta jos näissä vähissä aineissa on jo kaikki heijän toimensakki, niin on hään ymmärtänyt, aivan merkillisellä tavalla, tällä runollisella juohutuksellansak, osoittaa mainiota älyänsäk, ja avata koko taitonsak avaraisuutta. Sillä se ei ouk juuri aineensa puolesta, mutta tämän aineensak monenaisessa käyttämisessään, kuin hänen Runotar ilmoittaa henkellisensä luontonsa.

[4] Se onki jo vanhuudesta ollut Suomalaisten lupa pilkka-runoillansak ilvehtiä, naurattaa, ja häväistä kelvoittomia käytöksiä. Uskommeki tämän keinon olevan monta-monuista parempi kuin sakottamista, ja joutavata käräjän-juoksuttamista; sillä tämmöisiä henkellisiä kurija, ja rankaistuksia, pelkeävät pahempi kuin pirua.

[5] Laulujen niinkuin soittojenki tällä tavoin, lopulla, kesken katkaistaminen ei ouk niin millään tavalla käynyt välttäminen. Mutta mitä heistä tässä vihossa puuttunoon, tavataan jo toisessa lisätynä.

[6] Keskustelek *Sampo, Runolisto vuonna 1847*, siv. 101.

[7] Mitä heijän laulamisaan kuuluu, niin on enin osa heitä joukossa (ei joukolla) laulettavana — yheltä, kahelta, vai useammaltaki — kuitenkin aina vuorottain. Muutenki heijän täytyy joskus laulaissa, soitantonsak puolesta, vähä mukaantuaki kielemme mukaan; niinkuin e.m. kuin lauletaan sanat *soas täst!* (Laulussa N:o 13) niin täytyy heijät jyrkkeämmästä laulaa kuin mikä soitosta näytteä.

[8] Koska Bellman näissä lauluissaan otti kuvaillaksensä halvan ja alhaisemman kansan mieltä ja luontoa, pitojansak ja tapojansak, niin totta hänen täytyi myöskin novattoo heijän puheitansakki; mitenkäpä hään oisi muuten heitä voinut kuvaistella. Niinpä jos joku sana tuliki hänellä vähän liijaksi sanottu, niin ei meijän piek siitä pahastua, eikä sitä paheksia. Tuloopipa se toisinaan vielä muillaki monella, kesken puheen — kehnompiaki.

[9] Kahok Esipuhetta, siv. LXII, LXVII-LXXVII Keskustelek: "*Forskningar i sjelfva grund-elementerna af Finska språkets grammatik*", 16-18 lehen puoliskolla.

[10] Hyväksi heille, jotk'eivät kehtaa kieltämme käsitteä, ellei se maistak vähä omalta heijän murteeltansak, tahi tällä vanhalla kunnottomalla kirjoitus-tavalla — olemme, näissä alla-kirjoitetuissa muistutuksissamme, toimittanut mitkä tässä tienoon Savon sanoja — tavallisellaki kirjakielellä; joistapa kyllä havaihtaan mikä vähäinen heijän välillä on erotus, ja mikä tyhjä hokkiminen joutavaisista vaivoistaan, ja liijan paljon tuskauntumisesta — heijän on käsittämisessä.

[11] Tällä pienellä värsy-sipaleella, jolla tässä aloitamme näitä suomennoksiamme Bellmanin runon-teoista, ilmoittaa hään jo kaiken hänen aineensakki, josta heissä lauletaanki: *rakkauesta* muka, ja *juomisesta*. Se olikin näistä, ja heijän hekkumallisesta elämän-laitasta, kuin kaikki nämät Bellmanin laulut kierteleiksen, jonkapa tähän tässäki sovitamme näitä sanoja heijän aloittimeksi, tahi alku-sanaksi.

Muistetaan myö (on Savon suomea) tahi "muistamme me", — *heijät*, t. heitä; *meijät*, t. meitä. — *Sy'ämme toisellen lyö*, on kyllä muukalaisuus (ruohtalaisuus) puheessamme; mutta koska ei löyvyk kielessämme sanaa, joll' ois sentapaista ymmärtämystä, niin eikös meijän suomeksi täyvyk sitä omistaa? Suomalaiset sanoisivat kyllä, pitemmällä ehkä puheen jatkamisella, "syämme tykkii toista rakastaissa" eli "rakkauesta toista kohtaan"; voan eipä se oisi vielä siihenkään varsin selvästi sanottu, tahi täyvellään (täsmällään). — *Sankair* (tahi sankari) on taas Norin ja Ruotsin suomalaisten sanan-tapa, kussa *i* sanan lopulla usseen pistetään viimeisen kerakkeen (tahi puustavin) eteen.

[12] Soitto ilahuttaa, viina mielyttää, ja vaimot huvittaa — niin ylhäistä kuin alhaistakin kansaa; kuitenkin kukiin tavallansak. Siksipä tässä laulussaki lausutaan soitannon mielen-viehättäväisessä luonnosta — liijotenki vaimo-väessä; josta moni nauru-suinen neitonen on tullut siitä jo sovaistetuksi. Ilmankos Runoilia alkaa jo tässä, leikki-puheillansak, ilvehtiä — jo vainenkin hänen vaikutuksistaan.

Merkillinen on jotta jo muutamassa Franskan-kielisessä ko'otuksessa vanhoista henkellisistä virsistä, nimellä: "*Cantiques sur differens sujets de pieté*", löytyy tämän laulun soitanto (musik) eli laulanto (melodi) alkain sanoilla: "*Chantons, en ce jour, Jesus et sa tendresse!*"

Tijät, t. tiedät. — *Joussinen vipu*, t. viulun joutsu, jolla viulua soitetaan (ruotiksi "stråke"). *Piet* t. pidät; — *Junkkair*, t. junkkari; *juuvak*, t. juoda; — *oppina*, t. oppinut.

Tämäki laulu on kahella laulettavana; sillä Muovits itek tässä jo vastaa puolestansa. Fredman on muuan liika-nimi, jonka Bellman oli itelleen omistanut, tullaksensa sillä tunnettu omiltansa.

[13] Tässäkin Runoilia, soitannon ja tanssimisen yllätyksillä, suloisilla sanoillaan kehoittaa ilolliseen ja hempiäiseen elämisen-tapaan.

Paan, t. panne. *Huiluis voitteisehen paan*; näillä sanoilla tarkoitetaan tässä vähemmin huilun voittelemista (jotta paremmin antaisi muka eäntänsäki, enemmän toki huiluttajan) — Jumalan ruuan ravittamisella, jotta soittaisi muka sitä paremmin.

Sanalla *Lempi* (Halutar, *Cupido*, parempi ehkä sanoa *lempo*?) merkitään tässä muuan nuori neitonen, joka, iloinen ja ylen-annettu, keikkuupi kepiästi, heiskaroopi hempiästi.

Bakkus ("Viinamoinen") josta näissä lauluissa alinomaisesti lausutaan, eli Greekkalaisissa ja Suomalaisissa viinan ja juomisen sekä henkellinen että ruumillinen harjoittaja, jota kunnioitettiin *Juoma-Jumalana*, hyvän viinan virvoittajana. (Luek "Otava", II osa, p. 138 ja 155).

[14] Kuin Eskolan emäntä *Maija Mustotar* pyysi Muovitsia (olvelassa yötä oltuansak) sarvellansak soittamahan, pillillänsäk piiskumahan; ja vieläki kehoitti pöyhkiästi ja ylpiästi puettuja piikojansak tanssiin, niin joutuipa kaupunnin Kuulostelia (eli Fiskali) sinnek; jollon Muovits — joka jo ennestäänki oli hänellen velkaa viina-sakkojansak — hiljan puikahti pois, ja läksi tipo-tiensäk.

Koa, t. kaada; lieneeki Muovits vielä ollut pohmelo-peässä, illallisesta ilosta; vaiko unen torkuksissa, koska varoiteltiin häntä laskuja koatamasta; — *ta'a*, t. takana; — *out t. oot*, eli olet; — *nähhen*, t. nähden.

Kuikaksi mainitaan tässä muuan hattu-päinen harakka, häjy hännätöin hevakka, joka koreilla voatteillansak, ja kalliilla kaula-kaluillaan, ylpäilliin muihen piikoin seurassa.

Katehet. Puhek on tässä muka, niinkuin sanotaan "lika-hirrestä tuvassa"; tahi josko oli joukossa muka semmoisiaki vieraita, jotk' eivät mieltyneet tällaisiin menoihin, ja ehkä vielä soavuttivat sanan iästä Kuulosteliallen; niin heitä kaikki käskettiin tästä hiiteen.

Pirun nimellä kunnioittaa tässä Muovits kaupunnin Fiskalia; joka yhtäkkiä tuli Rantakylään, sekä kielettyä tanssia epuuttamaan, että tanssittajojta sakoittamaan. — *Ois*, t. olisi.

[15] Tämmöisissä juoma-kunnissa ja tanssi-paikoissa — kussa liika-väki, ja kuikka-vieraita, tupahan tunkeiksen, vielä väki-pakollaki — tapahtuu usseen kyllä tappelusta, ja muutaik hävittömyyttä; niinkuin tässä kyllä nytki nähhään ja kuullaan; — *rumpail*, t. rumpali. *Soan*, t. saan; — *tieh'ns*, t. tiehensäki; — *tuoh'n*, t. tuohon; *Tuuvak*, t. tuoda; — *juuvak*, t. juoda.

[16] Tässäki toimittaa meillen Runoilia minkäläisiä iloja, ja huvituksia, soittamisen ja tanssimisen johtattamisella piettiin Jaakkolassa; ja lopettaa laulunsak, niinkuin muulloinki, puheilla — luonnon vaiheista ja vaikutuksista. Soitanto tähäni lauluun on otettu muutamasta vanhasta Norilaisesta kansanlaulusta, joka alkaa: *Boer jeg paa det høje fjeld*, etc.

Iloa-roatais (Savolaista puhetta) merkihtee jotta teki iloa oikeen kunnolla, tahi mahottomasti. — *Pa'assa*, t. padassa; — *piemme*, t. pidämme. *Jouvuitit*, t. joudutit ihteisi; — *Oisko*, t. olisko; — *lymyssä luimin* merkihtee "salassa itekseen"; *Joka sarvessaan on kiin*, t. joka pitää pukin-sarvesta kiini, soittaaksensak muka. *Ahti* sanotaan olleen muinoisten Suomalaisten "Meri-jumala", jokapa aaltoja hallihti, meren tyrskyt tyvyvteli. — *Tuimin tursaita* merkihtee meren tyrskyjä.

[17] Sanotaanpa tässä laulussa syytä, minkätähen aina Muovits mieltäi soitantohon, puuttui viina-pulloloihin; sillä, neätsek, kuin oli vaimo-väessä vaivaloinen, narrina naima-kokeissaan.

Rouvissapa, t. krouvissapa (kapakassa, olvelassa, juottilassa). — *Kanteil*, t. kantelek. *Soatti*, t. saatti; — *Määt*, t. mänet; — *Uottaa*, t. outtaa, odottaa; *Uulla*, t. Olli, Uolovi.

[18] Eipä paremmin voi kuvaella tämmöisiä leikin-leiriä, kussa seännättömyys ja vallattomuus ovat valloillansak, kuin mikä on tähänki lauluun pantu. Tämänki laulun soitanto tavataan samassa vanhassa ko'otuksessa Franskan-kielisistä henkellisistä lauluista, josta jo muistutuksissamme 3:nella lehen puoliskolla puhuimme; kussa alkaa sanoilla: *Tout n'est que vanité*; jonkapa soiton-juohotus luullaan myöskin löytyvän "Aleksanderi-juhlan juoma-lauluissa" sepitetty *Hendeliltä*, esl-johtatuksessansa vaski-sarvehen (i inledning för obligat-valdthorn).

Kiulunsak. t. olvi-tuoppinsak, eli kannunsak; — *Koataa*. t. kaataa; *viulunsak roataa*, merkihtöö jotta soitti hullusti, kahtomatak josko kielet katkiaa, vainko koppa lohkiaa; — *Koavuk*, t. kaadu; — *laukut*, t. langat. *Soahak*, t. saada; — *pötköä* t. tupakka-massi e. mälli; — *loaja*, t. laaja; — *muutuksissansak*, t. mielen-muutuksissaan.

[19] Tässäkin tanssissa — viinan tiloissa, ja olven oloissa — Mähöisellen naurettiin, pilan-päissä peuhattiin. Tehtiin muka "aisan kannattajaksi", kuhun peähän kulettajaksi. Sillä sill'aikoa kuin ukkoa

juotettiin, niin kaunista vaimoansak kaulattiin, hyväilivät yks ja toinen. Niinpä ei ouk vanhoin miesten pyrkiä poika-miesten pariin: pitäköön kukin omansak. Eikä suotta sanotakkaan: — jota viina viivytteä, sitä sika imettää.

Teäll', t. täällä; — *e'ess'* t. edessä. *Out*, oot, t. olet; — *kätessä*, t. kädessä; — *käessä*, t. kädessä; — *neäts*, t. näätse; — *keännyit*, t. kääntynyt itseisi; — *paak*, t. pane; — *peä'äs*, t. päähäisi; — *hä'äss'*, t. hädässä; — *väess'*, t. väessä; — *e'ess'*, t. edessä; — *käyttäit*, t. käytät itseisi; — *pie*, t. pidä; — *soa*, t. saada; — *ois*, t. olisi; — *myö*, t. me; — *työ*, t. te; — *eläs*, t. äläs.

[20] Sukkelasti tässäki lauletaan semmoisista tanssiloista, kussa telmätään ja reuhataan; ja kussa toisesta lauletaan, ja nauretaan. Hauskuuteksi, laulaissaan, tulisi laulajan tässäki laulussa — aina, sormillansak, sanojansak, ja asian luontoa myöten osoittaa niitä juotto-rahvaasta, joista lauletaanki.

Ei ouk, t. ei olo; — *soan*, t. saan; — *teköö*, t. tekee; — *neän*, t. nään, näen; — *eän'*, t. ääni; — *uottaa*, t. outtaa, odottaa; — *hyppää*, t. hyppää; — *ois*, t. olisi; — *soaha*, t. saada.

[21] Kussakin tanssissa löytyy aina joku, vaimo-väestä (lijoitenki tyttöloistä) joka on muita hilpiämpi, kaunihimpi, ja rikoisampi; sitä kaikki kahteloo, miehet nuoret miettelöö. Niinpä tässäkin, Ullan tanssiessa, ihastuivatten ihanaisuutehensak, ihailivat itek kukiin. Tok ei ouk karvoin kahtomista, eikä puheen uskomista; niinpä Ulla tässäki huikenteli herroin kanssa, hylkäisi omaa hyvänsäk. Soitollinen juohotus tähän lauluun on synnytetty muutaman vanhan *minuetti*-nimellisen tanssin soittelestasta.

E'ess', t. edessä. *Paris, tuo Heleenan saapi*. Mitenkä Paris, joka oli Troijan muinoisen Kuninkaan *Priamon* poika, houkuttelemisillansak pois-viekoitteli Spartan Kuninkaan *Menelaoksen* puolisoa, tuota kaunista ja ihanaista *Heleenata* (hänen miehensä mukana pois-ollessaan) jostapa siitten syntyi toipa kuuluisa Troijalaisten sota, jota *Homerus* ikuisti lanluillansak — siitä olette jo ehkä lukeneet "Otavan" I:ssä osassa p. 233, m.m.; mutta näillä sanoilla tarkoitetaan tässä, jotta kuin joutuivat tännek jouhinoamat, tahik' tanssiin sota-herrat, niin tuli silloin jo vainenki hätä *Jussi Julkuisellen*, murhe muka morsiamestaan, kuin näki miten toiset häntä halailivat, vielä lisäksi likistivät; ilmankos se — korviansak raapi, kuin se tätä nähkä soapi; ja kuin toiset sitä tanssiin toivat — korvat hänen hullust' soivat. *Out*, t. olet.

[22] Jokainen omansak kiitteä. Sanotaan: "lapsensak lempokin nuolee". Niinpä tässä juomarit kapakkansak kehuu — viinaansak enin muuta. Niinkuin kapakoissaki usseen kuullaan päihtyneitä miehiä, pullonsak ääreen puhuvan valtakunnan asioista, niin antaa heitä Runoilia tässäkin aina välisten puhua puita heiniä. Näytteä muuten kuin tämä laulu oisi synnytetty 1769 vuen tienoilla, koska valtakunnan silloin Norrköpingin kaupunnissa kokountuneet Herraspäivän-miehet, neuvoittelivat — Kuninkaan istuimellaan pois-sanottuansak — pankinsak pahasta pulasta, ja aseuttivat raha-asioitansak; joista vähä kyllä Bellman piti huolta — kuin oli voan vähä muka laskussaan, kopikoita taskussaan.

Hyövyistä, t. hyödystä; — *pi'in*, t. pidin; — *veän*, t. väännän; — *piän*, t. pidän.

[23] Viinan juonnista, ja juopumuksesta, tässäkin puhutaan. Ensinnik kuinka iloisat monet istuuvat aikojansak kapakassa, ja siitten mitenkä — paljon siellä juotuansak — keäntyyvätten pyllyllään. Tämänki laulun sointoa tavataan Franskalaisessa laulannossa: "*Air pe cousi, couça*", ja löytyy muka "*La Cle de Caveau*"-nimellisessä laulujen joukossa, N:o 300.

Oisik, t. olisikin; — *juuvak*, t. juodaki; — *koa'n*, t. koavan, kaadun; — *aprikoija*, (sana soatu venäjän kielestä) merkihtee mieltä, arvaella; — *mään*, t. mänen; — *voatii*, t. vaatii, — *työ ootten*, t. te olette; — *soan*, t. saan: — *oumme myö*, t. olemme me.

[24] Näillä joutavilla jaaritoksilla, lapsellisilla lopsutoksilla, joita usseen kuullaan juopuneilta juominkiloissaan — alkaa Bellman näitä viina-virsiänsäk; ja joita hään on tässä ymmärtänyt asettaa niin sukkelasti, että heitä kuullaan mielellään, nauretaanpa vielä peälliseksi.

Juuvaanpa, t. juodaanpa; — *kahoppas*, t. katsoppas.

[25] Moni laulaapi lasistaan, moni puhuu puttelistaan; ja moni, toella sanottu — viskoo viimeisen kopeekkansak viinaan.

Mosel ja Reini ovat kahta erinäisiä, saksan moasta tuotua, viini-loatua; toinen soatu Mosel-virran, toinen Reini-kymin seutuvilla.

Kappaa, t. kahoppas; — *outkos, ootkos*, t. oletkos; — *soan*, t. saan; — *outti*, t. odotti; — *tien*, t. teen.

[26] Lystillinen on tämänki laulu, kuin tuota voan kunnollisesti lauletaan, kelvollisesti käytetään.

Moailma, t. maailma; — *myöpä*, t. mepä; — *hyö*, t. ne; — *työ* t. te; — *soavat*, t. saavat; — *päissä*, t. päissään; — *paak*, t. pane; — *soarnaavat*, t. saarnaavat; — *poatuu*, t. paatuu; — *koatuu*, t. kaatuu.

Näitä sanoja laulaessaan, kokee laulaja (tahi toinen, hänen käskyllänsäk) ensin astua pullonsak luokse, pöyvän peähän; ja sitten toas (lasinsak kanssa, kourassaan) käyvä takaperin paikkoillensak; koitellaksensak sillä, jos — mies muka hoipertelee. — *Seisoskelein*, t. itse seisoskelen.

[27] Viina monta iloittelooopi, lasi monta laulatteloopi. *Oisik*, t. olisikin; — *soahvi*, t. saahvi; — *käv's*, t. kävisi.

Bellmanin omassa käsi-kirjoituksessa löytyy laulun lopulla vielä seuraavainen värssy:

Seisot sa seppä, ja poskella voan
Irvistelet, kuin myö juovaan;
Ammuppas silmäisi soahvihin! Saan
Nauraa, jos suuttuisikin muuan.
Suuhuisi, kultainen, reunallen poat —
Mielek! niin kultoa kallista soat...
Seisot sa seppä, j.n.e.

[28] Monta juonta juopuneella: mikä toruu, mikä torkkuu — mikä nauraa, mikä itkee. Niinpä tässäki laulussa mänöö laulaja, aina välisten, juoturilta lohtutusta hakemaan, viinasta mielen-virvoitusta, kuin oli häntä hyljänyt hyväkin vaimo, piika pilkkana pitänyt.

Voan, t. vaan; — *koatuuvat*, t. kaatuvat; — *hyö*, t. he; — *hoastatteloovat*, t. haastattelevat; — *join juovuksiin*, t. juotin; — *vuon*, *vuuen*, t. vuoden; — *taijan*, t. taidan; — *luonn'*, t. luonna; — *kiesau'ta*, t. kiesavita. *Koa'ak*, t. kaada. Muutenkin on muistettavana, jotta neljä viimeiset sanat (t. rivit) kussaki värssyssä, ovat surullisella eänällä, milt'ei itkusilmällä, laulettavana. — *Pettit*, t. petit.

[29] *Istunto*. Kaikki vanhat Bakkuksen vapasukuiset kokountuuvat tässä ikeän kuin oikeutta istumaan, koska näitä uusia veikkamaisia siihen kunniaan (tahi kuntaan) meärättiin, ja joukkohonsak laskettiin; jollon paneiksivat juuri pulskihin pukuisihin, julki juhla-voatteisihin. — *Vainen*, t. vainenkin, e. vain; — *vaakuna*, t. vapamerkki, jota kilvessään kantelivat vapaallisuutensak merkiksi, ja joihen kuvittamisella aina kokivat tarkoittaa voimallisimpia töitänsäk ja vehkeitänsäk. *Köll'*, t. kölli, eli herja-nimi; — *e'ess'*, t. edessäis. *Ann'ttin*, t. annettiin; — *honka* etc.. Näillä, ja seuraavilla sanoilla toimitetaan mimmoista hään sai vapamerkinsäk. *Kissoihin koirihin nai*; näillä sanoilla ymmärretään niitä, jotk' eivät eneen tyyvyk omaan seätyynsä, eikä pysyk vanhoillansak; mutta jotka naivat vieralaisia, tahi suurta sukua, tullaksensak sillä kuuluvaisemmaksi, tahi peästäksensä entistä korkeampaan muka arvoon; — *peäsi*, t. pääsi.

[30] Annetaanha aina kunnan miehelle risti rintohinsak, tähti täyvellään, merkiksi hänen kunnollisuutensak: niin eikös siis näillen viinan-sankarillenki voisik semmoisia tarjoittoa, niinkuin tässä nyt tehdäänki? Bakkuspa heitä vielä lahjoittaa, vähä kullenki, sopivaisella latinan-kielisellä mahtipuheella, tahi vertaus-sanalla, niinkuin on tapana ollut monellaki miehellä semmoisella mahtisanalla kaunistuttaa vaakunansak, muillen mieli-muistiksi, itellen ilo-johteeksi.

Tähtiniikka, t. tähtikäs, tähtyri (*riddare*) — He latinalaiset sanan-parret, joita tässä käytetään, ovat *hodie mihi, cras tibi*, "tänään mulle, huomana sulle" (eli "kukiin vuoronsak myötä"). — *Patria ubi bene*, missä hyvä, siinä eloni; — *veni, vidi, vici*, "voitinki, nähtyäni, tultuani"; — *aut Caesar, aut nihil*, "Keisariksi tahikka ei miksikään": eli niinkuin Suomalaiset sanoisivat, "ei puolesta jos ei kokonaisesta".

Pappia, t. keiliä (*kägler*) — *pallo* (*klot*), semmoinen pyörikkö, jolla keiliä heitetään. — *Semper adsum*, "olen aina saapuvilla", (tahi soatuvilla, e. lässä).

[31] Tämä juhlallinen tähtittäminen, niin kuin tuo toinenki, on tapahtuvana julkisesti ja juhlallisesti, soitolla ja monella johtattamisella, niinkuin seittyisiä tavallisesti sekä nähään että kuullaan. Sempä tähek tulisi myös näitä lauluja, lauluissaan, sopivaisella näyttelemisellä käytettäväiksi.

Bom, bom etc. on voan jonku-joutava loilotus-sana, jota laulaissa ainoastaan pannaan toisten sanojen jatkoksi, ja joka ei itekseen merkihtek niin mitään: — *veihetet*, t. veitset, — puhaltaja, (*herold*.)

Ne tähän kuuluvaiset Latinalaiset sananparret ovat: *tota die*, "kaikeks' päiväks'", ja *plus ultra*, "enin muuta" (eli "ylenpalttisesti").

Muutamassa vanhassa käsi-kirjoituksessa on Bellman saman värsyn sialle asettanut toisen, kussa näytteä kuin olisi sisus-tikkaisilla, tahi pistäväisillä puheillansak, vielä tahtonut vähä tavoittoa papinseätyäkin; ja joka kuuluu arvaten näin:

Olkaatte hiljan!
Jumala viljan
Heittäkee! jo nyt ma kirkkohon mään, —

Pappi on tässä,
Lukkar'ki lässä —
Viinan virsi veisaa hään.
Pappi se juopi niinkuin yks'ki muu;
Lukkar, ei häänkään mikään maito-suu —
Bom, bom etc — mikään maito-suu.

Joukkio, (*orden, brödraskap*) t. joukkokunta, joukunto.

Joukko *aurei velleris*, tällä sanalla ymmärretään muista mainittavata kunnia-tähteä Spanian valtakunnassa, kuhuttu "*Kulta-nahan tähti*".

[32] Niinkuin Tähtiniekkojen, muissaki kansallisissa joukko-kunnissa, muinon täytyivät oikeen polvillansa, ja vieläpä vahvalla valallansak, vahvistaa lupauksiansak lujasti pitää, ja kunniaksensak käyttöä tätä heijän kunnian osottamista, niin vannotetaan tässä myöski näitä Bakkuksen uroja samanlaisiin lupauksiin, tässä heijän juhlallisella vietös-juhllalla.

Juomair', t. juomari. — *Mun*, t. minuhun.

Voijetta; tapa oli myöski ennenmuinon, tämmöisissä juhlallisissa koroitus-juhliissa, voiteilla voijella näitä tähtiniekkoiksi koroitettavia, koska heitä ristittiin muka ritariiksi, niin kuin vieläki tehään koska joku moan valtiaksi (e.m. kuninkaaksi t. keisariksi) ruunataan. — *Rahakko*, sillä nimellä mainitaan tässä sitä miestä, joka oli pantu joukion yhteisiä raha-varoja tallella pitämään (*skattmästare, kassör*.)

[33] Rukouksen nimellä, ja rukoilemisenki tavalla, on Runoilia tässäki kokenut somasti yhisteä niin juomarin kuin juoppo-kunnanki yhteisiä, ja mahtavampia, anomuksia Bakkuksellen.

Uottaa, t. outtoa, odottaa; — *soaha*, t. saaha, saada; — *kirjahaisiin*, t. rukous-kirjahaisi; — *nouvappas*, t. noudappas. — Perustuskielellä luetaan tässä "ei rakkaaksikaan". Vallan monessa kohin, näissä lauluissa, kahotaan rakkautta viinoa halvemmaksi; mistähän se tulee? Näytteä kyllä kuin olisi Runoilla jo tullut vaimoväen-rakkauestaan rankaistetuksi, voan ei vielä vialliseksi viinasta. Vai rakkauspa se on rakkauski viinaan.

[34] Koska tämä kaunis vesimatka kulki pitkin meren rantaa, niin puhutaan monessa kohin tässä laulussaki paikoista kaupunkin seutuvilla. Tämäki laulanto kuuluu olevan Frankriikista kotoperäisin, kussa sanotaan heijän jo laulanneen sitä kuninkaan Henriki IV:nen aikana.

Reiliin (Norin suomea) t. reilassa, orniukissa, järjestyksessä; — *torvi*, t. luukku; — *syyväk*, t. syömään. *Drumsjö*, t. Drumsö, on joksikin iso meren-soari, kuuluva Moamittari vainajan *Siljanderin* perillisillen; — *Löfö*, on toinen ulompana meressä nähtävä soari, joka on Polismestari *Janssonin* omainen; — *Melko*, on munan moisio tahi moa-tila meren rannalla, jonka on isäntänä Kauppamies *Brenner*; — Munksnäsin hovissa asuu Kenral *Ramsay*; — Meilaks' kuuluu toas Kreiville *Kuscheleff-Besborodkolle*; — *Huoplaks'* on Kauppa-neuvos Etholénin moatalo. — *Parskuin*, t. pärskyin, e. veessä loiskuttain; — *koitetta*, t. koittoa; — *Töölö*, vähä tullia ulkopuolella, on jo kaupunkin aluetta. Tässä oli ennen muuan ravintola (*vårdshus*) jossa ryytimoassa tehtyssä suojassa kaupunkilaiset, suvella, aina keiliä heittivät, ja jonka puistossa, ja varvikoissa, hakivat juominkiansak. — *Apelles* oli muinonen kuuluisa Greekkalainen moalari, jonka tekemiä-kuvia piettiin mahottomassa arvossa; — *Lappvikissa* on rakennettu Houru- t. Hullu-huonek; — *Sandvikissa* on Herra Sinibrychowin olut-teko. — *Rauhamäki* on Ruhtinatar *Jussupin* linna ja kesä-olo (*sommarnöje*) ja on kylpyhuoneesta ensimmänen Huvila (*villa*) korkialla kalliolla; — *nasta*, t. ylimmäinen nokka, huippu; — *roiskaa*, t. uiskeloo ja porraa t. reäky. — *Papelo*, t. keärittelemä; — semmoisilla joilla vaimoväki, voatetta sotkeissaan, hameitansak kiertää, jott'eivätten kastuis, eikä likaantuisi (keänneet); — *suovallaan*, t. suotuissaan; — *takki*, t. nuttu; — *peittiin*, t. peitti itsensä.

[35] Tämmöisissä venek-matkoissa täytyy reisuvaisten usseen ensin rannalla, tahi veneessä, hetkesen aikaa outtaa, kunnekkä karttua niin paljon väkee jotta on sottomiehillä kylläksi; jollon monesti halvan kansan suusta kuullaan kaikenlaista joutavata ja reuhoavaisla puhetta, niinkuin nyt tässäki kyllä nähähän että kuullaan. Vielä siittenkin veneessä moni jatkaa jaaritoksiansak, tahi lopettaa lopsutoksiansak.

Muikun-mättäjät, t. kalan-latojat, Ruotsiksi (*sillpackare*); — *kölli-mies* on herja-sana tarkoittava minkä virka t. ammattimiehen; — *survaiseppas*, t. tyrkkeäpäs, työnnäppäs, syseäppäs; — *vokki*, t. rukki; — *rossa*, t. kaksikko (2 kopeekkaa). — *Mitkä nuo?* kyseli häneltä vielä Muovitsi, neätsek, kuin rupeisi — veneessä istuissaan — tavoittamaan hänen poviansak; jostapa tyttö suuttui.

[36] Niinkuin olemme uskaltaneet muuttauttamaan Bellmania, runoineen lauluineen, sanoineen soittoneen, Suomenmoahan, niin olemme myöski rohenneet asettamaan tähän Helsinkiin, paikkoja Tukholmillen kuuluvia. Meillä ei suinkaan missään tässä löyvyk *Hagan* suloisia tahi mieluisia tienoja, kuitenkin olemme vuovanut hakea heitä Kaisaniemessä. Kaisaniemi on epäilämätäk niitä kauniimpia

paikkoja mejjän kuuluvissa, ilmankos vastapäin moni näistä lauluista kierteleiksen ja levitteleiksen ympärin näitä hänen seutujansak; joihen lehtoja, rantoja ja vesiä, Runoilia usseen kertoileepi, kuvailoopi, ja lauleloopi.

[37] Tässä mieluisassa mehtolassa, kauniissa tapiolassa, *Kaisaniemessä* kesällä, moni ilta istutahan, puihen alla astutahan, kävelööpi nuori kansa, kauneutta kahtomahan, ilmoa ihailemahan, ravintoa nauttimahan.

[38] Töölöön ilta-hämärässä tultuansak, veneellä vetoisella, pursilla pu'ottavilla, tien monen viittoamalla, olletikkim osottamalla — mikä melskä ja melskek, mikä vaivanen valitus, kavonneista kaluista, kapineistaan kaivanneista?

[39] *Sotkek*, t. hämmennäk, sevoitak; — *konsanaan*, t. yhtenään, ainiaan; — *huuhat*, t. huhdat; — *luhat*, t. luhtat; — *ta'a*, t. takana.

[40] Kukapa ei tässä kauniissa laulussa muistelee nähneensä, tahi kuullesak, mitenkä moni kaupunkilainen — niin ylhäisestä kuin alhaisestakin kansan seävystä — kiiruhteleiksen sunnuntaina, jo oamusta päiveä, peästä, kesäisinä aikoina, moallen hauskutellaksensak — mikä mihinkin, kuka kuhunkin. Mutta juohtuupi myös mielellemme nämät heijän yritykset, seävyyssä alhaisessa ja harjoittamattomassa, monestin, paljaan juopumuksensak tähän, tyhjiksi rauvenneen, milt'ei mitättömiksi. Niinpä sanotaanki: "juok vähemmin, katok kaluis'!"

Kuin t. niinkuin; — *ta'a*, t. takana; — *soa*, t. saa; — *keäntäiksen*, t. keäntää ihtesäk; — *pistäiksen*, t. pistää itsensä; — *koatui*, t. kaatu; — *soirahti*, t. luiskahti, liukastui; — *vullottaa*, t. rojottaa, e. venyttelöiksen.

[41] Laitollisemmin ei sovik suinkaan mitenkään kuvaella neityn nuoren ruumiillista kauneutta ja ihanaisuutta, yheltä päin; ja toiselta puolin — hänen ylönmielisyyttänsäk, irtonaisuutta ja vallattomuutta, kuin mitä Runoilia tässäki on kokenut lausua *Ullan* huikentelevaisesta ja kevytmielisestä elämän-laitasta. — *Pistiin*, t. pisti ihtesäk. — *Laukumalla*, t. "paukkumalla" (niinkuin ruohtalaisessa luetaan laulussa). *Heitteliin*, t. heitti itsensä; — *Paphos* oli muuan soari Greekan meressä, jonka rannoilla *Venus* sanotaan meren voahesta syntyneen; ja kussa häntä palveltiin ja rukoiltiin. — *Lännetär*, t. länsi-tuulen henkitär; — *Etelätär*, oli taas tytär etelä-tuulen; — *Suojatar*, ja *Suovatar*, oli kaksi neitoista, Hempeyen tyttäriä, (*af Grecerna*).

[42] Moni kaunis piika-lapsi, moni kaupunkin kanainen, on viimenki joutunut näin pahaan kattrakkaan, kauan kitkaisteltuansak, viikon vilkaisteltuansak. *Kraus* luullaan tämän soiton, osaksi ett'ei voan kaikkia, sepittäneen.

Öylöin, t. öyläin, eilän; — *keänsiin*, t. keänsi ihtesäk; — *tei*, t. teki; — *hä'äss*, t. hädässä.

[43] Sanotaan; "joka piteä suuren suun, pitäköön leviän selänki"; sillä moni sana saatattelee, moni puhek puotattelee. Tämä laulu tarkoittaa jo niitä aikoja, jollon Puolan valtakunta jaettiin kolmeen osaan; yksi pala kumpaisellenk. Niin niinnä aikoina soitettiin muuan kaunis soitanto, jota mainittiin "Puolan kuninkaan (tahi kuninkattaren) polskaksi", ja jota mielellään kyllä kaikilta kuultiin. Ainoasti Venäläiset eivät sitä suvaina kuullaksensak; ja heiltäkin oli kovastiki eletty tätä muistuttamasta. Voan siitäkö se Pöllöinen huolinut; — lauloi aina arvollaan, soitti vielä siittenkin. Ilmankos tässä Pöllöistä pöllytettiin, puheistansak pulmutettiin.

Kourissa, t. krouvissa; — *pa'uus*, t. pahuus; — *tuoll'*, t. tuolla; *puol'*, t. puolen; — *peäss'*, t. päässä; — *pling*, *plingeli-pling*, on toas näitä mitättömiä sanoja, joita soitannon vuoksi käytetään ainoastaan toiston jatkoksi.

[44] Joka yön-silmässä lähtöö akkoja ajelemaan, vaimoja vaihtelemaan, niin totta sen kutkuttaa kupeita, kylki kylpyä kysyyppi. Tämän soitanto on sama mitä *Rousseau* on käyttänyt Bergklintin laulussa "vastoin-käymisestä".

Pain, t. "pani" (Norin Suomalaisten puhetta); — *suuain*, t. suutani; — *luikastiin*, t. luikastihen — luiskahti. — *Pong*, *pongtuli-pongtuli*, on jo toas tämmöisiä Bellmanilta käytätyitä joutavia, laulaissa tavattavia, liika-sanoja — jotka itestään eivät merkihtek niin mitään.

[45] Olettenkos milloinkaan nähneet vanha noita-akka, joka kerjäten kulkoo apua pyytämässä, ennustain, ja taikuuksiansak harjoittain? Niin totta neätten häntä tässä, ihko elävänä. Tahi olettenko koskaan kuulleet mierossa käyvän herännehen vanha ikä-puolisen piika-ihmisen veissaavan henkellisiä virsiänsäk? niin totta kuuleten hänen tässä. Voan on tämäkin, nuorena, saattanut olla muihen ihmisten mukainen, ja iloisa ja naurava: vielä ehkä muita tyttöläitä ynsiämpi ja ylpiämpi; vaikka häntä nyt on vanhuus ja huonous jo voittanut ja painanut.

Vipelen, t. hyppäilen; — *kiöpelii*, on muuan joutava, missään löytymätöin, henkellinen olento, joka monen mielestä teköo kaikenlaisia moailmassa kummituksia; — *vestää*, t. miehuu, telmaa.

Polemeija ja pyteheija ovat tässäki varsiin semmoisia tyhjiä ja mitättömiä sanoja ilman niin mitään merkitystä, joita laulannossa tässä käytetään ainoasti toisten jatkoksi.

[46] Vaimo väin hempeys, ja miesten lempeys — ei ouk siihenkään aina luottamista! Bellman on toisinaan ottanut tavaksensak laulattella kertoilemisia Pyhästä Raamatusta. Se oisi toki soanut olla häneltä tekemätäk, sillä löytyyhän niitä aineita muualtakin kyll'kyllä tämmöisiin lauluihin — ei Roamatusta, Niinkuin yhdessä laulussa kiitteä ukkoo Noakkia, niin kehuupi hään tässä toisessaki Susannan siveyttä, ja kunniallista käytöstä, koska häntä kahelta kovasti koiteltiin, alaistona vielä ahistettiin.

Ties', t. tiesin; — *e'ess*, t. edessä; — *kosijat*, t. kosio-miehet, sulhaiset, ylhät; — *mielittelihin*, t. heijän teki mielensä; — *viekastelihin*, t. viekasteli itsensä; niinpä viekoittelivat toinen toistansak, sillä jotta sanoivatten olevan jo ajan lähteä päivällisellen, soahaksensak sillä toistaan tästä kotiinsak juoksetetuksi, jotta saisi toinen muka, sillä välillä, yksin yritellä.

[47] Nauruiksi monellenki lausutaan tässä mitenkä ukko *Partainen*, muuan viinaan joutunut isäntämies, laittaa juopunutta *Muovitsia* kuhtumaan kummi-vieraita lapsensak ristiäiseksi; ynnä heijän keskenäisiä puheitansak, seurustelemisiansak, ja tyhmiä tapojansak; joista arvaa kontti-puheita käyneen tästä lapsen soamisesta.

Selkä-liina, t. satulan loimi (*schabrack*): — *outak*, t. odota; — *tilari*, t. mäys; — *tuop'*, t. tuopa; — *telmää*, t. rehvata; — *voahтена*, t. vaahtena; — *piek*, t. pidäköö; — *kujaisssa*, t. kujissa; — *huuvak*, t. huuta.

[48] Oivaltaa kyllä jokainen, jotta ylpeys ei sallik suinkaan suurten olla pienten tasalla, eikä rikkaiten istua köyhäin rinnalla; tätä Runoilia tässäki tarkoittaa, koska kaikki hänen kuhutut vieraansak esteleittivät, yksi yhtähällä toinen toisahalla, tullaksensak näihin pienihin pitoihin. Tässä on Runoilla ottanut kuhtuaksensak taivaan vallasväkiä juominkihinsak, joista montaki heistä tässä nimittää. Näistä Greekkalais-Ruomalaisista jumaluuksista oli *Venus tahi Aphrodite* (*Kaunotar, Ihanatar*) kauneuen ja ihanaisuuen jumalatar; — *Minerva* (*Tijjätär*) oli tievon ja viisauen jumalatar; — *Mars*, t. *Ares* (*Sotalainen*) oli soan jumala; — *Pallas* (*Taitojatar*) oli tajollisuuen Toimitar, vaimollisuuen ja rauhallisuuen Suojatar; — *Klio* (*Kertojatar*) oli tarinamuksen ja historian Runotar; — *Runolan piijat*, t. taivaan *Runottaret*, jotka luvultaan olivat yheksän; — *Jupiter*, t. *Zeus* (*Taivahainen*, t. *Leimahtajainen*) oli ukkoisen jumala, joka kaikista oli vanhin ja voimallis; — *Pluto* (*Manalainen*) oli manalan ja tuonelan, tahi moan emon (eli moa-sisuksen) jumala; — *Apollo* (*Runamoinen*, t. *Valaistajainen*) oli valon, soiton ja runollisuuen m.m. jumala; *Bakkus*, t. *Dionysios*, (*Viinamoinen*), josta olemme jo paljon lausuneet, oli viinan ja riemahuttelomisen jumala; — *Phoebus* (*Aurinkolainen*) oli Aurinkon evustajana; — *Melpomene* (*Surkutteliatar*) oli suru-runollisuuen Runotar; — *Juno*, t. *Hera* (*Emännätär*) oli avaruuen ja aviollisuuen jumalatar; Jupiterin oma sirkku ja paras puoliso; — *Kupido*, t. *Amor*, *Eros*, *Astrild*, (*Mielikki*) oli lempeyden ja mieli-teon jumalainen. (Kahok 6:lla p:lla).

Rokka on paksumia laijia hernek-velliä, mitä Savossa syyvään; ja *rieska* t. *kisko* on ohran-jauhoista tehtyä, uunissa paistettua pannu-kaakkua. — *Su'usta*, t. suvusta, — *Kupido*, luek 121:lla p:lla.

Vanhemmassa alkuperäisessä kirjoituksessaan oli Bellman viimeisen värsyn siassa kirjoittanut nämät kaksi seuraavaiset:

Mielekseini luulen,
Koska ma kuulen
Taivaanki valtojen joutuvan tänn';
Tuopa on hullu,
Jott' olen tullut
Joksikin juovuksi joutunehen.
Kissat ja koirat
Tännek ne toivat,
Voan ei ne vieraat kun toivottelen.

Vastuus ja vaiva
Mieleni kaivaa,
Kuin ei ouk taivaast' niin ainuakaan.
Bakkusta kiitän,
Vieläpä sitten,
Kuin hään mun mielyttää janottuan'.
Toisetpa heistä . . .

[49] Ikävöittää juomariakin yksin juuvak, ja kaipaa häänkin viina-veljäksiänsäk. Niinpä tässäki kuullaan kujerroksia *Kolehmais*en kuolemasta, mies-vanhan vaeltamasta. Usseenpa Runoilia vielä laulaa miehistä näistä männeistä, uroista jo uupuneista, valittamalla heijän vaivojansak, ja kujertain heijän kurjuuttansak.

Takaa t. takana; — *vakaa* t. vakava; — *massi*, t. tupakka-kukkaro; — *neän*, t. näen, nään; — *hään*, t. hän; — *makoo*, t. makaa, — *kaikkialla*, t. kaikin puolin; — *teällä*, t. täällä; — *peällä*, t. päällä; — *ankkuir*, t. ankuri; — *en jouvak*, t. en jouda; — *en nouvak*, t. en nouda, — *mahto*, t. mahtoi, — *Pling, plang!* ja *klingeli, plingeli, klingeli plang* ovat näitä synnyttämättömiä sanoja, joill' ei ouk pohjoa eikä pereä. — *Kurko* t. häijy, lempo.

(i) Sovitamme tässä, ilman suotta, ensimmäisiä puuttuvaisia yrityksiämme Suomeksi tavoittaa tätä laulua jo 40 vuotta sitten, painettu Tukholmissa v. 1828, Otavan 2:ssessa osassa p, 316, laulettavina samalla soiton johtatuksella kuin e'ellinenki. — *Peän'*, t. pääni; — *sy'äin*, t. sydämeni. — Ryyppyn nyt soatuansak, laulaa mielellä jo mieluisammalla; toki ei kauvan kestänytkään, ennenkuin tuli jo tarvis toisenki soaha.

[50] Tässäki toimitetaan sentapaisia ilo-paikkoja, kussa pahimmatk; merimiehet ja ilkiämmät naisi-ihmiset joutuuvat yhteen, ja kussa tuskin poliisikaan voik käyttöä kurinsak.

Käyttäittämään, t. käyttää ihtiäsi; — *juuva savua* t. veteä savua sanotaan Savossa ja Karjalassa kuin tupakoijaan, eli tupakkata poltetaan; — *Hyrsy*, t. olut-kannu (*ölstänkan*); — *puo'istapa*, t. puodistapa; — *ketkistäiksen* t. ketkaisteleiksen; — *vijjään*, t. viedään.

[51] Näytteä kyllä niin kuin Bellman — joka jo monestin on lausunut rahvaan ja alhaisen kansan seännöttömistä tavoista, tanssi- ja leikin tiloissa — olisi tässä (tämän laulunsak omistamisella vallas- ja herras-väen seävyillen), ainoasti tahtona osottoo, jotta voisi toisinaan, soiton ja ilon viehityksillä, heijänki seuroissa, ja tanssiloissa, harjoittaa irstaisuutta; ja että herroissakin tavataan vietteliöitä, niinhyvin kuin muissaki seutuissa; josta jo moni piika parka lie joutunut pilallen — itkeepi kaiken ikeänsäk. — *Fröja*, t. *Freya* (*Miellytär*) oli muinoisten Skandinavilaisten rakkauen ja mieli-suosion jumalatar; jonka veli, *Freyr*, oli moan heelmellisyyden jumala. Heijän oli vanhemmansak *Njordur* ja *Skade* (joka oli jättiläisen *Thiassen* tytär, ja *Fröjan* sisär).

Klang, ja plang, ovat mitättömiä ruohtalaisia sanoja, joita ainoasti laulantsak vuoksi käytetään tässä toisten jatkoksi, ikeän kun muu rallittaminen; — *neä*, t. näkee; — *pi'ää* t. pitää; — *tei*, t. teki.

[52] Tässä Laulaja lausuu hollimiehistä, ja heijän elämä-tapansak. Niimpä nehhäänki vielä nytkin monessa holli-tuvassa kuinka piuvia pannaan, ja mitenkä viinoa siellä viljellään; josta syntyy samalaista ilkeä elämää, josta laulussaki puhutaan — jonkiin-joutavata rähinätä. Vielä sittenki kuin kyytihin tahoitaan, tahi kuin tuloo reissuvaisia, niin vielä kortit kököttää, viinat viivyttää. Siitten lähtiessään ajohon — mikä huuto, ja kilju! Vihtoin hullut — hurjasti ajamaan.

Sotkia, t. hämmenteä; — *sälkö*, t. reki veto, kakstalvias-hevoinen; — *lennäk*, t. juovuk.

[53] Koska joku koiran-silmä oli toisia valehtellut, sanoen "huomenna olevan *Joakon-päivä*", niin muutamat musikantit (sotaväen soittomiehet) tätä kuultuansak läksivät jo hyvin varhain aamuisella Katajannokkaan, soittamisellansak *Ampiaista* nostattamaan nimipäivänsäk kunniaksi, toivoen sillä toki jotain suuhunsak soahaksensak; ehkä kyllä yksi heistä oli jo silloin juonut kylläkseen, kosk' ei soittamaankaan kyennyt. Ilmankos hyö sillä voan juoturia, (näin häntä herätettyänsäk) suututtivat, luultuansak heijän voan sillä pilkkoavan häntä.

Hiiskaht', t. hiiskahtanut; — *liikaht'*, liikahtanut; — *soittan't*, t. soittanut; — *antan't*, t. antanut. — *Vannoi silmänsäk kouraan*, on muuan kova kiroileminen. — *Tos'*, t. tosi.

[54] Mieluisasta Tapiolan mehtolasta tässäkin suloisilla lauletaan sanoilla, laupiammalla vielä laulannolla, koska, Ullan kaupunkista pois lehtiissään, seuraisivat häntä tännek; kussa joivat, kussa söivät, lauloivat ja leikkiä löivät. Juohatus tähän soitantoon luullaan löytyvän muutamassa *Pergoleseksen* laulannossa "*stabat mater*".

[55] Tässä laulussa soapi jokainen osaltansak, moni ehkä vielä vähä liijaksiki; sillä "ei sana sioa tiek" ja "soapi aina leikkiä puhua, ehk'ei tarvis irvistellä." Silläpä sanotaankin — "hullu pilaan suuttuu, mies vastaa puolestansa". Muutenkin niin tätä laulaissaan (ja kaikki pöyvän ympärillä istuissaan) niin laulaja aina kerralla, ja vuorotellen, kullenkin — tapojansak myötä — tässä omistaa pullonsak; jollon toinenkin (jollen lauletaan) kohottaa omansak, ja sen tyhjettäissä laulaavat kaikki toiset yhteisesti ne neljät viimeiset sanat (eli juonet t. rivit) kussaki värsyssä. Tämä soitanto on soatu *Naumannin* laulannosta,

"Gustaf Vasa" nimellisessä käyttäittemisessä, ja on myöski *Envaldssonilta* käytetty näyttäilemisessä "Kronofogdarne".

Perättään, t. perättäin. *Joka koniin toit*, tarkoittaa tässä kontti- t. juoksu-puheita. (X) Nimittäin punssi-maljaiseen. — *Pitää*, t. pidät, piäk.

(xx) Tätä viimeisiä värsyä laulaissaan nousoo kaikki vieraat seisaallaan. Muutenki olemme tätä laulua suomentamisessa, paihti monian värsyn lisentämisellä, elikä liijan paljon eroneet tuosta Ruohtalaisesta laulusta, kussa molemmat viimeiset värsyt kuuluisivat arvolla näin:

Voan sie, joka pois lähtiissäis,
Et isännänkään muistik's jois;
Vaikk' pität pullon käsissäis,
Kuin sanoo; "juoppas pois!"
Semmoista miestä ajetaan
Pois joukostamme, seuroineen,
Ja pulloo suustaan soatetaan —
Jos missään voan sen neän.
Jos hautais tuntuu syvällen, etc.

Jos oot jo soanut kylläksis,
Niin kiitäk isäntäis, ja juok!
Jos meitä yksi tie täst' veis',
Niin lähek pois, ja juok'!
Voan ensin emännälle myö
Kumartelemme pullon kans';
Olemme juonut kaiken yö-
tä oikeen tavallans'!
Jo tuoni meillen sanan tuo, etc.

[56] Tämä laulu on vuorottain kahelta laulettavana; josta toinen, nuorukainen poikamies, irvishammas pilkka-suu, toinen vanha harmaapäinen hassu-peä, vaivaloinen parta-noama. Vaimostapa tässä kumpainenki laulaa. Vanha *Jussi Jukarainen* surkutteloo tässä nuoren vaimonsak huikentelevaisuutta, kapakassa istuissaan, pullonsak eäressä. Ja toinen, häntä juottaissaan, kyseileepi siinä — miten lie tämän hänen vaimonsak laita? tiijustellaksensak muka sillä — oliko jo hänen omia yö-polkujansak tullut ukollen kuuluvillen? Toinen vastaapi yksinvakaisesti, itku-silmin valittain näitä pahan moailman menoja, kauniin kaupunkin tapoja. Niinpä "kielsi vanha Väinämöinen, epäisi suvannon sulho, vanhan nuorta ottamasta, kaunista käkeimästä". Ilmankos *Bellmanki* monestin laulaa näistä avion-liitoksista nuorten ja vanhoin välillä. Semmoistapa se lie ollut *Joakimin* ja *Susannanki*. Vaikk'ei ollut aina valmis, suinkin suostumaisillahan.

[57] Joka ei ouk ennen juopuneita nähnyt, eikä kapakassa käynyt, niin luetkoon tätä. Niin on siinäki elämä! Muutoinki tässä nauretaan siitä joutavasta ruohtaloimisesta, tahi ruotsin kielen melskoamisesta, jota vielä toisinaan ki tavataan monen miehen suussa.

Ohemuksista, s.o. lantehista tahi vyötäryksistä, nivuksista, t. koatioista; — *laiki*, t. laijiki.

[58] Istuissaan olvelassa, vaan luullessaan olevansak onnelassa, laulaa tässä itekseen muuan viinaan joutunut mies — hyviäkin hyräilemisiä.

[59] Tässä kuvaellaan, tavalla vielä varsinki valaisevalla, sitä torapuhetta ja kinaa, joka syntyy koska syvämmikko ja paha-kurinen juoppo tahtoo toisia toveriansak pakoittaa juomaan, vieläpä väkisekkin; tahi koska, jo liijan paljon juotuansak, estäisivät häntä enemmän tuota nauttimasta. — *Muu*, t. muuta.

[60] Viikon viinan vimmassa jo elettyänsäk, ja kirouksillansak paha miestä jo monesti manattuansak — jopa kuuluu nurkissa jyskeävän ja jyrisevän. Nytpä hätä peällä käypi, pakko paha paiskahtaapi. Hätäpäissään kärkeepi jo siltoja siivoamaan, lattiata lakaisemaan, vento-vieraan jouvuttaissa. Sillä välillä aina kuullaan kuinka toinen juoppo, koassa, tahi toisessa tuvassa, pankon-peässä, surkialla suulla vannottaiksen perkeleen omaksi. Kaunis kyllä temppu juomarillen, hyljyksillen hyvä loppu. — *Tie*, t. teki. — *Tahron*, t. tahon, tahdon, tahlon. (Silläpä tämä *Haikarainen* murtaa vähä Renkon-kielellä). — *Koassa*, t. kodassa.

[61] Moni kahtoo tätä laulua ehkä sopimattomaksi, milt'ei ruokottomaksi; myö sitä vastoin piämme sitä varsin somaksi, vieläpä hyvin hirvittäväksi ja kauniimmaksi ehkä kaikista. Oisi yhtä muka jos syytettäisiin, e.m. vanhoin Greekkalaisten kivistä hakattuita kuvailemia, ja sanoisimme heijän ihmisruumiin muotostamisia olevan kovin hävittämiä, kuin kuvailloovat ihmisiä luonnollisessa alastomuudessa; eivät hameessakaan eikä housuissa. Ymmärtäväinen toki arveloo näitä heijän töitänsäk jalollisimmiksi,

täyvellisimmiksi, ja tajollisimmiksi ihmisten teoksi. Niinpä näytteä meistä varsin mahottomaksi synkäisemillä sanoilla, ja luontovaisemmalla tavalla kuvaella tien-ravissa joutuneen, ja siinä jo selvistyneen juomarin omatunnon tuskaa, ja hänen hirmuisia kiroilemisia tästä onnettomuutestaan; sanoen sitä vielä synnyttäjöihensä syyksi, vika vielä vanhemminsak. Ja vieläpä siittenkin hänen viina-himonsak, ja juoma-halunsak; ja toas, toisappäin, vähä toas ryypättyänsäk, — tästä hänen mielettömästä ihastumisesta, hullusta houraamisesta.

Syntymaa, t. syntymä-moa. — *Täksi vuoksi*, t. tämän vuoksi. — *Päästään*, t. päästetään. — *Rousut e. rousit*, t. raput.

[62] Tässäki laulussa surkutteloo muuan villi viinan-juoja, mikä muka hullu humala-hurja, köyhyyttänsäk ja elämänsäk vaivaloisuutta, juohtuen vielä muistiinsak vanhempiensak varoituksia. Viho-viimeisiäkin voatteen-repaleitansak pois-luovuttamisella, ja tuttavillensak lahjoittamisella, on vielä viina-ryppy, kovan kuoleman käsissä, hänen ainoa toivonsak, ja viimeinen turvansak.

Karon oli Greekkalaisissa ainoasti muuan Manalassa asuva lossimies, joka lautallansak, ylitik *Styx* nimellistä Tuonelan koskea, souvatti kuollujen sieluja; soahaksensa heitä sillä tuonek moan navoillen, eli moan sisimmäisiin syvämmihin, ollaksensa siellä — tahi ikuiseen iloon, tahi ijankaikkiseen kavotukseen; ja jonka myö kielellämme kuhtuisimme milloin "*Manalan Matiksi*", milloin taas "*Nurmen*" tahi "*Tuonelan Tuomaksi*" nimittäisimme.

Potakkoita, t. potiisia, pottuja, potaattia, e. moa-omenota, perunoita; — *öylöin*, t. eilen; *massi*, t. tupakka-kukkaro; — *Tahtou*, t. tahdon, tahon; — *kahton*, t. kahdon, kahon; — *juuak*, t. juoda; — *eissäin*, t. edessäin; — *väilyn*, t. väljyn, välkyn.

[63] Sanalla "*Nallr*", (joka ruotsiksi merkihtee "*karhu*") tarkoittaa Runoilia tässä "velkoittajojita" (velka-miehiä), jotka vaatiivat omansak, ilman kenen seälimätäk.

[64] Tässäki tavat muutamaa sanaa juoppo-ämmästäki. Kaikkipa tuo Bellmanki muistaa. Surkutellen häntä suuresti, vielä — hauvalla naurattaa.

[65] Niinkuin toisinaan juomapaikoissa kuullaanki jonnik-joutavia puheita, kaikenlaisia kehumisia, joilla pukurit siellä toisia vatan täyttä valehteloovat, niinpä Bellman tässäki laulussa antaa e.m. muuan vanhan meri-miehen — joku lie maita paljon liikkunut, merta monta laskenut — juteskennella toisillen viina-veljillensä kaikellaisia kummituksia, maineitansak muista maista, soahaksensak heitä sillä luvun kummastuneiksi, kostoksi muka hyvästä suun ravinnoksesta. Toisetki hyvin jo päihtyneet kuunteloovat avo suin, pystyssä korvin, mitä tämä heillen lasketteloo, joutavia valehteloo. — Härmy (*flor*).

Tässä mainittu *kusiais-viina* syntyy sillä että pannaan viina-putteli seisomaan kusiais-pesään; jollon kusiaiset tunkeiksevat avonaisesta suusta tuohon sisään-peästäksensä, ja joita siiten siilillä viinasta pois siivoitetaan, jollon viina on heistä soanut erinomaisen hyvän ju vilpaan mavun. — Sanalla *venus* ymmärretään tässä kohin muutamaa kallista ja hyvän-mavusta viina-loatua, jota mainitaan *Huile de Venus*; ja jota soahaan sillä jotta kuminoita ja kanelia hauotaan viinassa. — *Persiko* kuhutaan taas toista loatua viinaa, kuhun on pantu persikan nimellisiä he'elmiä likoon.

[66] Jotapa paljoa mainitaan, niin sitäkin jo paljon toivotaan. Niinpä kuin kuulivat *Ullan* olevan Kaissaniemellen tulemoinaan, niin läksivät kaikki sinnek, häntä jo rannallen vastaan-ottamaan, sekä laulelivat että soittelivat. Kaunispa onki tämä laulanto, soitanto vielä sitä suloisempi, sanella vielä liljaksikin. — *Puijaan*, t. tapetaan rihtä, — *paak*, t. panek.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK C. M. BELLMANIN LAULUJA JA LOILUJA ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.